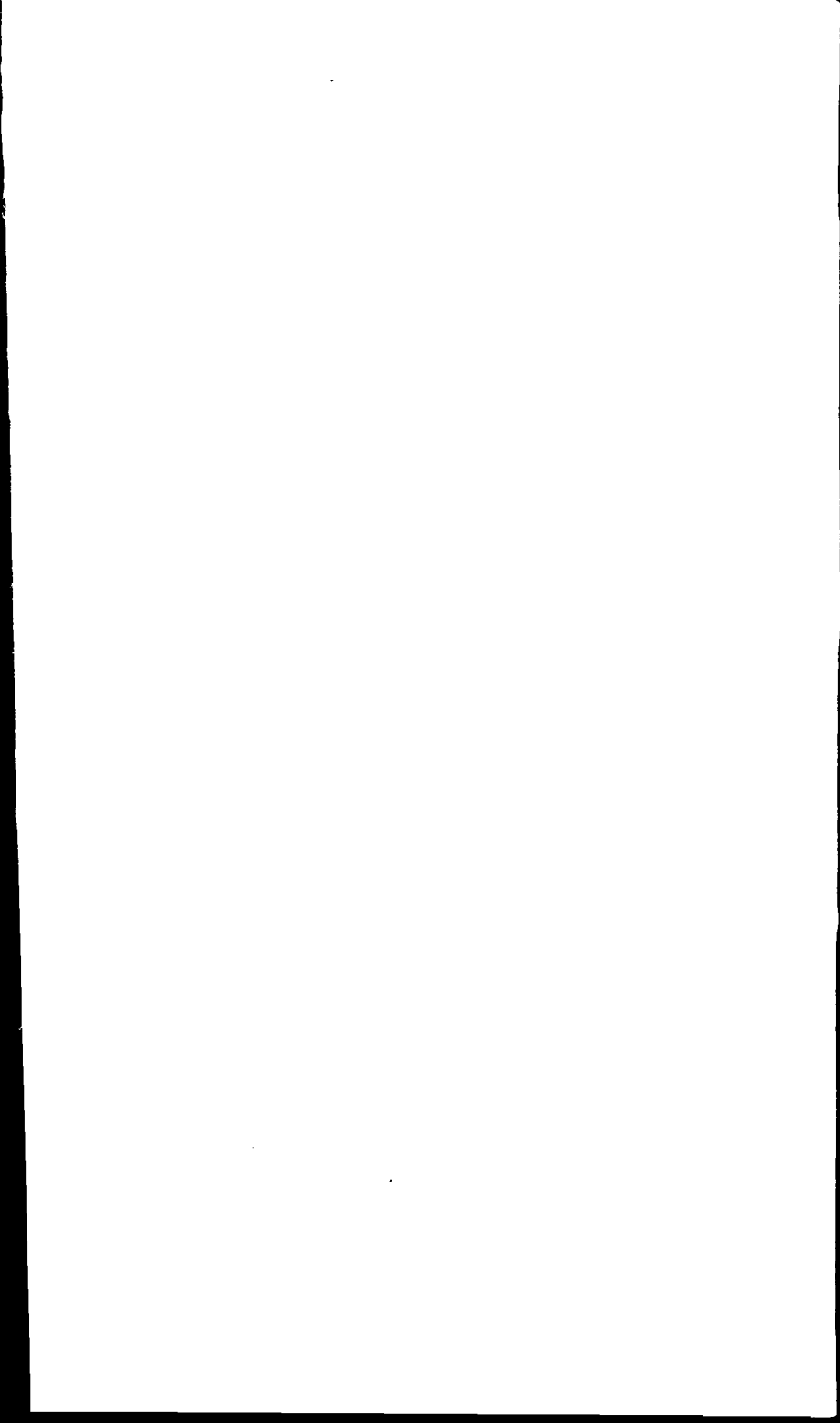

מבחר השירה העברית

למיום התום כתבי הקדש עדי-גלות ישראל מעל אדמת ספרד

(משמעון בן סירא עד רבי שלמה בונפיד)

שְׁמֵעוֹן בֶּן-סִירָא

(בירושלים, לערך ג"א תק"ס)

תְּפִלָּה

וְהָרַם פְּחָדָה עַל-כָּל-הַגּוֹיִם,	הוֹשִׁיעֵנו אֱלֹהֵי הַכּל
וַיִּרְאוּ אֶת-נְבוֹרֶתָהּ.	הַגָּף עַל-עַם גֹּבֵר
כֵּן לְעִיגִינוּ הַכְּבֹד בָּם,	בְּאֲשֶׁר נִקְדְּשָׁתָ לְעִיגִינֵיהֶם בְּנוֹ,
כִּי-אֵין אֱלֹהִים זֹלָתָהּ.	וַיִּדְעוּ בְּאֲשֶׁר יִדְעֵנוּ,
הַאֲדָר יְד וְאֲמִין וְרוּע וְיִמִּין,	חֲדָשׁ אֹת וּשְׁנֵה מוֹפֵת,
וְהַכְּנִיעַ צַר וְהִלָּף אוֹיֵב.	הַעִיר אֵף וּשְׁפָה חֲמָה
כִּי מִי יֹאמֶר-לָהּ מַה-תַּעֲשֶׂה,	הַחִישׁ קֶץ וּפְקֹד מוֹעֵד,
הַאֲמֵר אֵין זֹלָתִי.	הַשְׁבֵּת רֹאשׁ פְּאֵתֵי מוֹאֵב
וַיִּתְנַחְלוּ כִי-מִי-קָדָם,	אֲסַף כָּל-שִׁבְמֵי יַעֲקֹב
יִשְׂרָאֵל בְּכֹזר כְּנִיתִי;	רַחֵם עַל-עַם נִקְרָא בְּשִׁמְךָ,
יְרוּשָׁלַם מְכוֹן שְׁבֶתָהּ,	רַחֵם עַל-קְרִיַת קֹדְשֶׁךָ,
וּמִכְבוֹדָהּ אֶת-הִיבָלָהּ.	מִלֵּא צִיּוֹן אֶת-הַזֹּדֶךְ,
וְהַקֵּם חֲזוֹן דְּבַר בְּשִׁמְךָ,	כֵּן עֲדוֹת לְמֵרֹאשׁ מַעֲשֶׂיךָ
וּנְבִיאֶיךָ יֶאֱמְנוּ.	כֵּן אֶת-פְּעֻלַת קִוִּיךָ
בְּרִצּוֹנָהּ עַל-עַמֶּךָ,	תִּשְׁמַע תְּפִלַּת עַבְדֶּךָ
כִּי אֲתָה אֵל עוֹלָם:	וַיִּדְעוּ כָּל-אֲפָסֵי אֶרֶץ

*

שמעון בן־יוחנן הבהן

שמעון בן־יוחנן הבהן,
 ובִּימיו חזק היכל;
 אֲשִׁיחַ בַּיָּמִים בְּהַמוֹנוֹ,
 פְּנוֹת מַעוֹז בְּהִיבַל מֶלֶךְ;
 וּמְחַזֵּק עִירוֹ מִצָּר.
 וּבִצְאוֹ מִבֵּית הַפְּלֻכָּה!
 וּבְיָרֵחַ מְלֵא בֵּימֵי מוֹעֵד,
 וּבִקְשֵׁת נִרְאָתָה בְּעֵגוֹן,
 וּבְשׂוֹשָׁן עַל־יְבִל־מַיִם,
 וּבְאֵשׁ לְבָנָה עַל־הַמַּתְתָּה,
 הַנִּפְאָרוֹ בְּאֲבַגְי־חַפְצֵי,
 וּבְכַעַץ שָׁמֶן מְרֻזָּה עֲנִי.
 וְהִתְלַבְּשׁוּ בְּגָדֵי תַפְאָרֶת,
 וַיְהִדֵר עֲזֵרֶת מְקַדָּשׁ;
 וְהוּא נָצַב עַל־מַעְרְכוֹת,
 כְּשִׁתְּלֵי אֲרוּמִים בְּלִבְנוֹן,
 כְּל־בְּנֵי אַהֲרֹן בְּכַבּוֹדָם
 נִגְדוּ כְּל־קַהֲלֵי יִשְׂרָאֵל,
 וּלְסִדֵּר מַעְרְכוֹת עֲלִיוֹן.
 בְּחֻצְרוֹת מְקֻשָּׁה,
 לְהַזְכִּיר לְפָנָי עֲלִיוֹן;
 וַיִּפְּלוּ עַל־פְּנֵיהֶם אֲרָצָה,
 לְפָנָי קְדוֹשׁ יִשְׂרָאֵל.
 וְעַל־הַמִּזְבֵּחַ הָעֲרִיבוּ רִגְוֹ,
 בְּתַפְלָה לְפָנָי רַחוּם,
 וּמִשְׁפָּטָיו הִגִּיעַ אֵלָיו.
 עַל־כֵּן־קַהֲלֵי יִשְׂרָאֵל,
 וּבְשֵׁם אֲדָנָי הַתְּפָאָר,

גְּדוֹל אֲחִיו וְתַפְאָרֶת עִמּוֹ,
 אֲשֶׁר בְּדוֹרוֹ נִבְדַּק הַבַּיִת,
 אֲשֶׁר בְּדוֹרוֹ נִכְרָה מִקְּוָה,
 אֲשֶׁר בְּיָמָיו נִבְנָה קִיר
 הַדְּלָאֵן לְעִמּוֹ מִחֲתָף
 מִהַנְּהַדָּר בְּהַשְׁגִּיחוֹ מֵאֲהֵל
 כְּכּוֹכַב אֹרֶךְ מִבֵּין עֲבִיבִים,
 כְּשִׁמְשׁ מִשְׁקַרֶת אֶל־הִיבַל הַמֶּלֶךְ,
 כְּנִיץ בְּעֵנָפוֹ בֵּימֵי מוֹעֵד,
 כְּפָרַח לְבָנוֹן בֵּימֵי קִיץ,
 כְּכִלְיֵי זָהָב חַפְּוִי, וְנֹאמִיל
 כְּזֵית רַעְנָן מְלֵא גִרְרָה,
 בְּעִמּוֹתוֹ בְּגָדֵי כְבוֹד
 בְּעִלּוֹתָיו עַל־מִזְבַּח הוֹד
 בְּקַבְּלוֹ נִתְחִים מִיַּד אֲחִיו
 סְבִיב לֹא עֲטַרֶת בְּנִים
 וַיִּקְיִפוּהוּ בְּעַרְבֵי־נַחַל
 וְאִשֵּׁי אֲדָנָי בְּיָדָם,
 עַד־כְּלוֹתָ לְשֵׁרֶת מִזְבַּח
 אֲזִי וַיִּרְעוּ בְּנֵי אַהֲרֹן הַכֹּהֲנִים
 וַיִּרְעוּ וַיִּשְׁמִיעוּ קוֹל אֲדִיר,
 כְּל־בְּשׂוֹר וַיִּתְּדוּ נִמְהָרוּ
 לְהַשְׁתַּחֲוֹת לְפָנָי עֲלִיוֹן,
 וַיִּתֵּן הַשָּׁיִר קוֹלוֹ
 וַיִּרְנְנוּ כָּל־עַם הָאָרֶץ
 עַד כְּלוֹתָ לְשֵׁרֶת מִזְבַּח
 אֲזִי וַיִּרְדּוּ וַיִּנְשָׂא יָדָיו
 וּבְרַבֶּת אֲדָנָי בְּשִׁפְתָיו

העם בלו מספיו.	וישגו לגפול שנית
המפלא לעשות בארץ,	עמה ברכוֹנָא אֶת־אֲדֹנָי אֱלֹהֵי יִשְׂרָאֵל,
ויעשהו כרצנו;	המגדל אדם מרחם
ויהי שלום ביניכם,	יתן לכם חכמת לבב
ויקם לו ברית פינחס,	יאמן עם־שמעון חסדו
כימי שמים:	אשר לא־יִכָּרֵת לוֹ וְלֹרְעוּ

מתקופת התנאים והאמוראים

תפלתו של רבי יוחנן

רבון כְּלֵי־הַעוֹלָמִים!
לא על־צדקתינו אֲנַחְנוּ מְפִילִים תַּחֲנוּנֵינוּ לְפָנֶיךָ,
כִּי עַל־רַחֲמֶיךָ הִרְבִּים:

מָה אֲנַחְנוּ,

מָה חַיֵּינוּ,

מָה חַסְדֵנוּ,

מִה־צְדָקְנוּ,

מִה־יִשְׁעֵנוּ,

מִה־פִּחְנוּ,

מִה־גְבוּרַתְנוּ?

מִה־נֶאֱמַר לְפָנֶיךָ אֲדֹנָי אֱלֹהֵינוּ וְאֱלֹהֵי אֲבֹתֵינוּ, הֲלֹא

כְּלֵי־הַגְּבוּרִים כָּאֵין לְפָנֶיךָ,

וְאֲנָשֵׁי הַשָּׁם כְּלֹא־הִיוּ,

וְחַכְמִים כְּבִלֵי מַדַּע,

וְנִבְנִים כְּבִלֵי הַשֶּׁבֶל,

כִּי רַב מַעֲשֵׂיהֶם תַּהוּ,

וימי חניהם הכל לפניך,
 כמו שכתוב בדברי קדשך:
 ומותר האדם מן הבהמה און כי הכל הכל!

אכל אנהנו עמך,
 עררה, צאן מרעימך;
 ורע אברהם אהבה,
 שנשבעת-לנו בחר המזריה;
 בני יצחק יחידה,
 שנעקר על-גב המזבח;
 ענת-יעקב בנה בכרה,
 שזאמהבתך שזאהבת אתו,
 ומעממתך ששמחת בו,
 קראת את-שמו ישראל וישרון.

לפיך אנהנו חכים
 להדות-לך ולשבתך ולפארה,
 ולכרה ולקדש את-שמה,
 ולתת-שבת והודיה לשמה.
 אשרינו,

מה-טוב חלקנו,
 ומה-נעים גורלנו,
 ומה-יפה רשתנו!

אשרינו,

שאנהנו משפיים ומעריבים ערב ובקר
 ואמרים פעמים בכל-יום:
 שמע ישראל יי אלהינו יי אהר,
 ברוך שם כבוד מלכותו לעולם ועד!

אתה הוא עד-שלא-נברא העולם,
 אתה הוא משנברא העולם;

אמה הוא בעולם הזה,
 ואמה הוא לעולם הבא.
 קדש את-שמוך על-מקדישי שמוך
 וקדש את שמוך בעולמוך,
 ובישועתך תרום ותגבה קרננו,
 ברוך אמה יי מקדש את-שמוך ברכים:

*

תפלת תענית

עגנו אדני עגנו
 ביום צום תעניתנו,
 כיי-בצרה גדלה אנחנו;
 אל-תפן אל רשענו,
 ואל-תסתר פניך מפנינו,
 ואל תתעלם מתחנונו;
 יהי-נא קרוב לשונעתנו,
 יהי-נא מסדך לנחמנו,
 סרם נקרא עגנו;
 בדבר שנאמר:
 והיה סרם וקראו ואני אענה, עוד הם מדברים ואני אשמע.
 כיי-אמה אדני הענה בעת צרה,
 פדה ומציל בקל-עת צרה וצוקה,
 ברוך אמה יי הענה בעת צרה:

*

בְּרָכָה מֵעֵין הַמְּאוֹרֶע לְתַשְׁעָה בְּאָב

(א) הַגִּסַּח הַבְּכָלִי

נחם אֲדָנִי אֱלֹהֵינוּ אֶת־אֲבָלֵי צִיּוֹן וְאֶת־אֲבָלֵי יְרוּשָׁלַם,
וְאֶת־הַעִיר הָאֲבֵלָה וְהַחֲרָבָה וְהַקְּבוּיָה וְהַשְׁטָמָה:

הָאֲבֵלָה — מִבְּלֵי בְּנֵיהָ,

וְהַחֲרָבָה — מִמְּעַנְתֶּיהָ,

וְהַקְּבוּיָה — מִכְּבוּדָהּ,

וְהַשְׁטָמָה — מֵאִין יוֹשֵׁב,

וְהִיא יוֹשֶׁבֶת וְרֹאשָׁה חַפּוּי,

בְּאִשָּׁה עֲקָרָה שְׁלֹא יֵלְדָה;

וַיִּבְלַעֶיהָ לְגִינוֹת,

וַיִּרְשׁוּהָ עֲבָדֵי פְסָלִים,

וַיִּטְּלוּ אֶת־עַמּוּד יִשְׂרָאֵל לְחָרֵב,

וַיַּהַרְגוּ בְּדוֹן חֲסִידֵי עֲלִיּוֹן.

עַל־כֵּן צִיּוֹן בָּטַר תִּבְכֶּה

וַיְרוּשָׁלַם תִּמְנַן קוֹלָהּ;

לְבִי לְבִי עַל־חֲלָלֵיהֶם,

מַעֵי מַעֵי עַל־חֲלָלֵיהֶם!

כִּי־אָתָּה אֲדָנִי בְּאִשׁ הַצִּמָּה

וּבְאִשׁ אֲתָה עֲתִיד לְבַגְּוֹתָהּ,

כְּאָמֹר:

וַאֲנִי אֶהְיֶה־לָּהּ נְאֻמִּין חוֹמַת אֵשׁ סָבִיב וּלְכָבוֹד אֶהְיֶה בְּתוֹכָהּ.

בְּרוּךְ אַתָּה יי מִנְּחָם צִיּוֹן וּבְנֵה יְרוּשָׁלַם:

(ב) הַגִּסַּח הַיְרוּשָׁלַמִי

רחם אֲדָנִי אֱלֹהֵינוּ,

בְּרַחֲמֶיךָ הַרְבִּים

וּבְחַסְדֶיךָ הַנְּאֻמִּים,

עֲלֵינוּ

ועל-ישראל עמך,
 ועל-ירושלם עירך,
 ועל-ציון משכן כבודך,
 ועל-העיר
 האבלה והחרבה,
 וההרוסה והשטמה,
 ויבלעיה לגיונות,
 וירשיה עבדי פסלים;
 ולעמך ישראל נתתה נחלה,
 ולזרע ישרון ירשה הורשתה!
 גערה אדני אלהינו מעפרה,
 והקיצה מארץ דונה!
 גטה אליה כנהר שלום
 וכנחל שוטף כבוד גוים!
 כייאתה אדני באש הצמה
 ובאש אמה עתיד לבנותה,
 כאמור:

ואני אהנה-לה גאמי: חומת אש סביב ולכבוד אהנה בתוכה.
 ברוך אמה יי מנחם ציון ובנה ירושלם:

*

תפלתו של מר בריה דרבינא

אלהי!
 גצר לשוני מרע
 ושפתי מנדבר מרמה;
 ולמקללי גפשי תדם,
 ונגפשי כעפר לכל תהנה!
 פתח לבי בתורתך

ובמצותיה תרדף נפשי;
 וכל-החשבים עלי רעה
 הפר עצתם ומלמל מחשבתם!

*

מלכות שדי

לרבי יוחנן בריהו (2)

יבבן מן

פחדך על כל-מעשיך
 ואימתך על כל-מה-שבראת,
 ויראותך כל המעשים,
 וישתחוו לפניך כל-הברואים,
 ויגעשו כלם אגדה אחת
 לעשות רצונך בלבב שלם.
 כמו שירענו (ארני אלהינו) שהשלטון לפניך,
 עו בנדך ונבורה בימינך,
 ושמה נורא על כל-מה-שבראת:

יבבן מן

כבוד לעמך,
 תהלה ליראיך
 ותקנה לדרשיך,
 ופתחון-פה למנוחלים-לך;
 שמחה לארצה וששון לעירך,
 וצמיחת גרן לדוד עבדך,
 ועריכת גר לברושי משיחך,
 (במהרה בימינו:)

ובבן:

צדיקים יראו וישמחו,
 וישרים — יעלו,
 ותסידים ברנה ונילו,
 ועלמה קפצה פיה,
 וכל־הרשעה בלה בעשן תכלה,
 בִּי־תעביר סמִשְׁלַת זרון מן־הארץ:

ותמלך (אתה אדני) לבדה על־כל־מעשיה,
 בהר־ציון משכן כבודך
 ובירושלם עיר קדשה,
 בכתוב בדברי קדשה:
 ומלך יי לעולם אלתיה ציון לדר נדר הללויה!

*

תקיעתא דרב

פתיחה

עלינו לשבח לארון הכל,
 לתת גדלה ליוצר בראשית,
 שלא עשנו כגווי הארצות
 ולא שמנו כמשפחות האדמה,
 שלא שם חלקנו בהם
 ולא גורלנו ככל המונס;
 שהם משתחווים להכל וריק
 ומתפללים אל־אל לא יושע,
 ואנחנו כרעים ומשתחווים ומזדים
 לפני מלך מלכי המלכים
 (תקדוש ברוך הוא)

נוֹמָה שָׁמַיִם וַיְסֹד אֶרֶץ,
וּמוֹשָׁב יִקְרוּ בַשָּׁמַיִם מִמַּעַל,
וְשָׁכֵנֵת עָזוּ בְּגִבְהֵי מְרוֹמִים,
הוּא אֱלֹהֵינוּ אֵין עוֹד.
אָמֵת מִלְּבָנֵי, אָפֶס זוֹלָתוֹ,
בְּכַתוּב בְּתוֹרָתוֹ:

וַיְדַעַת הַיּוֹם וְהִשְׁבַּתְתָּ אֶל־לִבְכֶּךָ כִּי יי הוּא הָאֱלֹהִים
בַּשָּׁמַיִם מִמַּעַל וְעַל־הָאֶרֶץ מִתַּחַת אֵין עוֹד:

מִלְכִּיּוֹת

עַל־כֵּן נִקְוָה־לָּךְ, אֲדֹנָי אֱלֹהֵינוּ,
לְרֵאוֹת מְהֵרָה בְּתַפְאֲרַת עֲזֶךָ,
כִּי תַעֲבִיר גְּלוּלִים מִן־הָאֶרֶץ
וְהָאֱלִילִים — פֶּרֶת יִבְרָתוֹן;
לְתַמְּן עוֹלָם בְּמַלְכוּת שְׁדֵי,
וְכַל־בְּנֵי בָשָׂר יִקְרָאוּ בְּשִׁמְךָ,
לְהַפְּנוֹת אֱלֹהֵי כָל־רִשְׁעֵי אֶרֶץ.
וַיִּירוּ וַיְדַעוּ כָל־יֹשְׁבֵי תִבְלִי,
כִּי־לָךְ תִּכְרַע כָּל־בְּרֵךְ תִּשְׁבַּע כָּל־לְשׁוֹן;
לְפָנֶיךָ אֲדֹנָי (אֱלֹהֵינוּ) יִכְרְעוּ וַיִּפְּלוּ,
וְלִכְבוֹד שִׁמְךָ יִקְרֵוּ יִתְנֶוּ,
וַיִּקְבְּלוּ כָלֶם אֶת־עַל מַלְכוּתֶךָ,
וְתִמְלֹךְ עֲלֵיהֶם לְעוֹלָם וָעֶד,
כִּי הַמַּלְכוּת שְׁלֹךְ הִיא
וְלְעוֹלָמִי עַד תִּמְלֹךְ בְּכָבוֹד,
בְּכַתוּב בְּתוֹרָתֶךָ:
יי יִמְלֹךְ לְעַלְמֵם וָעֶד!

וקרנות

אתה זכר מעשה עולם,
 ופקד כל-יצורי קדם;
 לפניך נגלו כל-מעלמות,
 וקמון גסתויות שמבראשית;
 אין-שכחה לפני-כסא כבודך
 ואין-נקטר מנגד עיניך;
 אתה זכר את-כל-המפעל,
 ונמ-כל-היצור לא-ינכחד ממך.

הכל גלוי וידוע לפניך (אדני אלהינו)
 צפה ומביט עד-סוף כל-ההרות,
 כִּי-תביא חק וקרן
 להפקד כל-רוח ונפש,
 להזכר מעשים רבים,
 וקמון בריות לאין-תכלית,
 מראשית כזאת הודעת,
 ומלפנים אותה גלית,
 והיהיום תחלת מעשיך,
 וקרן ליום ראשון,
 כי חק לישראל הוא משפט לאלהי יעקב.

ועל-המדינות בו יאמר:
 אִי-זו לתרב
 ואִי-זו לשלום,
 אִי-זו לרעב
 ואִי-זו לשבע,
 ובריות בו יפקדו,
 לתזכירם לחיים ולמות,
 מִי-לא-יפקד ביהיום הזה!

כִּי-יִזְכַּר כָּל-הַיְצוּר לְפָנֶיךָ בָּא,
 מַעֲשֵׂה אִישׁ וּפְקֻדָתוֹ,
 וְעֲלִילַת מִצְעָדֵי גָבֵר,
 מַחְשְׁבוֹת אָדָם וְתַחֲבֹלוֹתָו,
 וַיִּצְרֵי מַעֲלָלֵי אִישׁ.
 אֲשֶׁרֵי אִישׁ שְׁלֹא-יִשְׁתַּחֲוֶה,
 — וּבְנֵי-אָדָם יִתְאַמְצֵי-בָךְ,
 כִּי-דֹרְשֵׁיךָ לְעוֹלָם לֹא-יִכְשְׁלוּ,
 וְלֹא-יִכְלְמוּ לְנִצַּח כָּל-הַחַסִּים בָּךְ.

כִּי-יִזְכַּר כָּל-הַמַּעֲשִׂים לְפָנֶיךָ בָּא,
 וְאַתָּה דֹרֵשׁ מַעֲשֵׂה כָלֶם.
 וְגַם אֶת-נֶחֱם בְּאַהֲבָה וְכִרְתָּ
 וְתִמְקְדֶהוּ בְּדַבְרֵי יְשׁוּעָה וְרַחֲמִים,
 בְּהַבִּיאֶךָ אֶת מִי הַמִּבּוּל
 לְשַׁחַת כָּל-בָּשָׂר מִפְּנֵי רַע מַעֲלָלֵיהֶם;
 עַל-כֵּן וְכִרוּנוּ בָּא לְפָנֶיךָ (אֲדֹנָי אֱלֹהֵינוּ)
 לְהַרְבּוֹת וְרַעוּ כְּעַפְרוֹת תַּבַּל
 — וְצִאֲצְאוּ כַחֲזוֹל הַיָּם,
 כְּכַתוּב בְּתוֹרָתְךָ:

וַיִּזְכַּר אֱלֹהִים אֶת-נֶחֱם וְאֶת כָּל-הַתִּיָּה וְאֶת-כָּל-הַבְּהֵמָה אֲשֶׁר
 אִתּוֹ בַּתְּכָה וַיַּעֲבֵר אֱלֹהִים רוּחַ עַל-הָאָרֶץ וַיִּשְׁכַּחוּ הַמַּיִם:

שופרות

אַתָּה נִגְלִיתָ בְּעֵינֵי כְבוֹדְךָ
 עַל-עַם קְדוֹשְׁךָ לְדַבֵּר עִמָּם;
 מִן הַשָּׁמַיִם הִשְׁמַעְתָּם קוֹלְךָ,
 וְנִגְלִיתָ עֲלֵיהֶם בְּעַרְפְּלֵי מַהֲרָה;
 גַּם-כָּל-הָעוֹלָם כָּלוּ תַל מִפְּנֵיךָ

ובְרִיּוֹת בְּרֵאשִׁית תְּרַדּוּ מִמֶּדָּה,
 בְּהַגְלוֹתֶיהָ מִלְּכַנּוּ עַל־הַר סִינַי,
 לְלַמֵּד לְעַמּוּד תּוֹרָה וּמִצְוֹת,
 וּתְשַׁמְיַעֵם אֶת הַזֶּד קוֹלָהּ,
 וְדַבְרוֹת קִדְשָׁהּ מִלְּהַבּוֹת אֵשׁ;
 בְּקִלְתָּ וּבְרַקִּים עֲלֵיהֶם נְגִילָתָהּ,
 וּבְקוֹל שׁוֹפָר עֲלֵיהֶם הוֹפְעֵתָהּ,
 בְּכַתּוּב בְּתוֹרָתֶיהָ:

וַיְהִי בַיּוֹם הַשְּׁלִישִׁי בְּהִיַת הַבְּקָר וַיְהִי קִלְתָּ וּבְרַקִּים וַעֲנַן קָבֵד
 עַל־הַהָר וְקַל שׁוֹפָר הָזַק מְאֹד וַיִּתְחַדַּד כָּל־הָעָם אֲשֶׁר בְּמִתְנַהֵה:

*

תפלת רבא ורב המנונא

אֱלֹהֵי!

עַד שְׁלֹא נּוֹצַרְתִּי אִינִי כְדִי,
 וְעַכְשָׁו שְׁנוֹצַרְתִּי כְּאֵלּוֹ לֹא־נוֹצַרְתִּי.

אֶפְרָ אֲנִי בְּחַיִּי;
 קַל וְחֹמֶר בְּמִיתָתִי,
 הֲרִי־אֲנִי לְפָנֶיךָ כְּכֹלִי
 מְלֵא בּוֹשָׁה וּבְקִלְמָה.
 יְהִי רַצּוֹן מִלְּפָנֶיךָ
 שְׁלֹא אֶחְטֵא עוֹד,
 וּמָה שֶׁחָטָאתִי לְפָנֶיךָ
 מִרַק בְּרַחֲמֶיךָ הַרְבִּיבִים,
 אֲכַל לֹא־עַל־יְדֵי יְסוּרִים:

*

ברכת נחמה

אחינו המיגעים, המדבאים באכל הזה,
תנו לבבכם לחקר את-זאת,
זאת היא עמדת לעד,
נתיב הוא מששית ומי-בראשית:
רבים שתו, רבים ישתו,
כמשמה ראשנים משמה אחרנים,
אחינו, בעל נחמות ינחם אתכם!

*

מילי דהספדא

1

על-מות רבה בר רב הונא ורב המנונא

נוע ושישים עלה מבבל
ועמו ספר מלחמת אדני;
קאת וקפד הכפלו לראות
בשד ושבר הבא משנער;
קצר על-עולמו וקמס נפשות,
ושמח בהם ככלה חדשה,
לכב ערבות, שש ושמח
בבוא אליו נפש צדיק:

2

בר קפוק על-רבא

בארוים נפלה שלהבת —
מה-יעשו אזורי הקיר?
ליתן בחכה העלה —

מה-יעשו דגו הרקק?
בגחל-שוטף גְּפֵלָה חֲרָבָה —
מה-יעשו מי גבים?

8

האי ספדנא על-מזת רב נירא
ארץ שנער הרה וילדה,
ארץ צבי גדלה שעשועיה,
אוינא לה, אמרה נקת,
פי-אברה פלי חמדתה!

*

ברכת פְּרִידָה

פי הוו מקברי רבנו מפי מדרשא
עולמך תראה בסניך,
ואחריתך למי עולם,
ותמותך לדור דורים.
פיה ידבר חכמות,
שפתותיה יביעו דעת
ולשונך ירחיש רגנות.
לבך יהנה תבונה,
וכליותיה תעלזנה מישרים;
עיניך יאירו במאור-תורה,
ועפעפיה יישרו נגדך,
סניך יזהרו כזהר הקמיע
ופעמיה ירוצו לשמע
דברי עתיק יומין!

מתקופת הפיטגנים הקרמונים עלמי השם

יוצר לשבת

אל אדון על כל-המעשים,
 ברוך ומברך בפי כל-נשמה,
 גדלו וטובו מלא עולם,
 דעת ותבונה סבבים אתו:

המתנאה על חיות הקדש
 ונהדר בכבוד על המרקה,
 זכות ומישור לפני כסאו,
 חסד ורחמים לפני כבודו:

מוזים מארת שברא אלהינו,
 יצרם בדת, בכינה ובהשכל,
 כח וגבורה נתן בהם,
 להיות משלים בקרב תבל:

מלאים זיו ומפיקים נגה,
 נאה זיום בכל העולם,
 שמחים בצאתם וששים בבוזם,
 עשים באימה רצון קנהם:

פאר וכבוד נתנים לשמו,
 צהלה ורנה לזכר מלכותו,
 קרא לשמש ויזרח אור,
 ראה והתקין צורת הלכנה:

שבת נתנים כל-צבא מרום,
 תפארת וגדלה — שנפים ואופנים
 (וחיות הקדש):

קינה לתשעה באב

או בחטאינו חרב מקדש, ובעונתינו נשרף היכל;
בארץ חברה לזה קשרו מספר, וצבא השמים נשאו קינה:
עד-אנה בכה בציון ומספר בירושלם!

גם בכו במר שבי יעקב, ואף מזלות יולו דמעה,
דגלי ישרון חפו ראשם, וכימה וכסיל קדרו פניהם:
עד-אנה בכה בציון ומספר בירושלם!

העתירו אבות ולא שמע אל, צעקו בנים ולא-ענה אב,
וקול התור לשמע במרום, ורעה נאמן לא הפה און:
עד-אנה בכה בציון ומספר בירושלם!

זרע קדש לבשו שקים, וצבא השמים גסיהם שן היושם בסותם,
חשף השמש ורח קדר, וכוכבים ומזלות אספו גנהם:
עד-אנה בכה בציון ומספר בירושלם!

טלה ראשון בכה במר-נפש, על-כי כבשו למבח הובל,
יללה השמיע שור במרומים, פי על-צנארנו גרדפנו כלנו:
עד-אנה בכה בציון ומספר בירושלם!

כוכב תאומים נראה חלוק, כי-דם אחים נשפה במום,
לארץ בקש לנפל סרטן, פי נתעלפנו בצמא:
עד-אנה בכה בציון ומספר בירושלם!

מרום נבעת מקול אריה, פי שאגתנו לא-עלתה למרום,
נהרגו בתולות ונס-בחורים, פי על-כן בתולה קדרו פניה:
עד-אנה בכה בציון ומספר בירושלם!

סבב מאוננים ובקש תחנה, פי נבחר-לנו מות מחיים,
עקרב לבש פחד ורעה, פי בחרב וברעב שפסנו צורנו:
עד-אנה בכה בציון ומספר בירושלם!

פלג'מים הורידו דמעה כנחל, כי אות בקשת לא נתן לנו,
 צפונ'מים על-ראשנו, ובדלי מלא חבנו יבש:
 עד-אנה בכה בציון ומספד בירושלם!

קרבונו קרבן ולא-נתקבל, ונרי פסק שעיר חטאתנו,
 רחמנות בשלו ילדיהן — ומול דגים העלים עיניו:
 עד-אנה בכה בציון ומספד בירושלם!

שבתנו שבת בלבות שוכבים — שדי שבת כל-צדקתינו.
 תקנא לציון קנאה גדולה, ותאיר לרבותי עם מאור נגהד:
 תרחם ציון ותבנה חומות ירושלם!

*

ודוי

לעינינו עשקו עמלנו,	אשמונו מקל-עם,
ממשק ומזרם ממנו,	בשנו מקל-דור,
נתנו אלם עלינו —	גלה ממנו משוש,
סבלנו על-שכמנו,	דוה לבנו בתטאינו,
עבדים משלו בנו,	התבל אויבנו
פרק אין מודם,	ונפרע פארנו,
צרות רבות סבבונו,	זבל בית מקדשנו
קראנוך ארני אלהינו,	חרב בעונינו,
רחקת ממנו בעונינו:	סירתנו היתה לשמה,
שכנו מאחריד,	יפי אדמתנו לזרים
מעינו ואבדנו —	בחנו לנקרים —
וערין לא-שכנו מטעיתנו!	וערין לא-שכנו מטעיתנו!

*

דור טהור

ונאתיו כל לעבדך,
 ויברכו שם כבודך,
 ויגידו באיים צדקה,
 ויךרשוך עמים לא־יִדעוּךָ.
 ויהללוך בל־אֶפְסוֹ אֶרֶץ,
 ויאמרו תמיד ויגדל אֶרְנִי.
 ויזבחו לך את־זבחיָהֶם,
 ויחפרו את עֲצֵבֵיהֶם,
 ויטו שְׁכֵם־אֶחָד לְעַבְדְּךָ,
 ויִרְאוּךָ מִבְּקָשֵׁי פְנֵיךָ,
 ויפירו כח מלכותך,
 וילמדו תעים בִּיגָה,
 וימללו את גְבוּרָתְךָ,
 וינשאוך לְכֹל לְרֹאשׁ.
 ויסלדו בחילה לְפָנֶיךָ,
 ויעטרוך גִּזְרֵי תִפְאָרְתְּךָ,
 ויפצחו הרים רָגָה,
 ויצהלו אִיִּים בְּמִלְכָךָ,
 ויקבלו מלכותך עֲלֵיהֶם,
 וירוממוך בְּקִהַל עָם,
 וישמעו רְחוּקִים ויבאו
 ויתגוֹלְלוּךָ בְּמַר מְלוּכָה!

*

תזכרה

אָמָה מִבֵּין	שְׂרַעְפֵי לֵב	וְעִשְׂתַּנּוֹת אָנוּשׁ,
אָנוּשׁ תּוֹלְעָה,	מְחַלֵּל בְּעוֹזֵן	וּמֹת אַחֲרֵיתוֹ,
אַחֲרֵיתוֹ לְמֹת	וְתַקְנוֹתוֹ לְהַכֵּל —	וְאַתְהֵ־יִי לְכַדְךָ;
לְכַדְךָ גִּקְרֵאתָ	חֲנוּן וְרוּחִים	וּמְרָבָה סְלִיחָה:

במה יזכה	מעלליו אנוש	וכל מעשיו בשח,
בשנת מפעליו,	כי כל ימיו	ריק וגם בדהלה,
בדהלה הם	וכאל יחלפו —	ואתה תי לבדה;
לבדה גקראת	חגון ורחום	ומרבה סליחה:

גבהירות אסיה	יתבונן בעקב	תקות גלמו,
גלמו לדומה,	ימן לרמה	ושפל גבהו,
גבהו יכנע	כירוח גער —	ואתה תי לבדה;
לבדה גקראת	חגון ורחום	ומרבה סליחה:

דין אסתמתח	מול חציר אנוש,	יבול כמודשא,
דשא כיןמשל,	ימולל ויבש	ואפס דמינו,
דמינו כגבל	גשבר כמודחש —	ואתה תי לבדה;
לבדה גקראת	חגון ורחום	ומרבה סליחה:

הבל הקלים	אדם געזרו	ובמותו הקל,
הבל אחריתו	ויקיו כצל	היות כלא הנה,
היה תיום	ומחר אינו —	ואתה תי לבדה;
לבדה גקראת	חגון ורחום	ומרבה סליחה:

ובסתרת יד	באלה וכחש	ישא וימן,
ויסוד יד לפה,	כי כל יגיעו	עמל ואון,
ואון יחשב,	ויבוש מעצתו —	ואתה תי לבדה;
לבדה גקראת	חגון ורחום	ומרבה סליחה:

ימנים ספר,	ימים ולילות,	ועתים זמם,
זמם הוא	את יום מותו,	תקמתו זאת,
זאת תקמתו	תתבלע כרנע —	ואתה תי לבדה;
לבדה גקראת	חגון ורחום	ומרבה סליחה:

חטא יסיתו	כי כל־מעשיו	עון וחטא,
חטא פָּעֵלוּ	וּעֲנִינוּ כָּעֵם,	כִּירוּחַ חַיִּים,
חַיִּיו כִּי־הִמָּה	כַּחֲצִיר גִּנּוֹת —	וְאַתְהִי־מִי לְבַדְּךָ;
לְבַדְּךָ נִקְרְאתָ	חֲנוּן וְרַחוּם	וּמִרְבֵּה סְלִיחָה:

מְטָאָה יְלֻדוֹתוֹ	וּשְׁנוֹתָיו כְּמוֹ־הֶגְהָה	וַיִּמְיוּ מְסַפְחוֹת,
מְסַפְחוֹת יִמְיוֹ	וּבְאָרֶץ מַחֲמִית	תִּכְלוּ סָמוֹן,
סָמוֹן תִּכְלוּ	בְּנִקִּיק סָלַע —	וְאַתְהִי־מִי לְבַדְּךָ;
לְבַדְּךָ נִקְרְאתָ	חֲנוּן וְרַחוּם	וּמִרְבֵּה סְלִיחָה:

יֹדֵחַ בְּמִכְאוֹב	עַל מִשְׁכָּבוֹ	וּמַעֲשֵׂיו יוֹדָה,
יֹדָה רָשָׁעוֹ	בְּחֹזֶק חֲלָיו	וְאִן יִרְפָּא,
יִרְפָּא מִחֲלָיו	וַיִּשְׁבַּח מוֹרוֹ —	וְאַתְהִי־מִי לְבַדְּךָ;
לְבַדְּךָ נִקְרְאתָ	חֲנוּן וְרַחוּם	וּמִרְבֵּה סְלִיחָה:

כֵּן בְּאֲנִיּוֹת	עֲבֹרוֹת בָּיִם	אִם־יָבֹוא כָּעֵם,
כָּעֵם כִּי־יִשׁוּר	יִקְרָא בְּחִזְקָה	וַיִּשְׁבֵּאֶף כְּרָנַע,
כְּרָנַע כִּי־יִגִּית	יִחַטָּא לְצוּרוֹ —	וְאַתְהִי־מִי לְבַדְּךָ;
לְבַדְּךָ נִקְרְאתָ	חֲנוּן וְרַחוּם	וּמִרְבֵּה סְלִיחָה:

לָעַת וַעֲקַל	דְּרֵךְ — וְשֵׁב	כְּכֹלֵב לְקֹאוּ,
לְקֹאוּ יָשׁוּב	וַיִּוְסֶף חֲטָאִים	וְאַחֲרִיתוֹ לְמֹות,
לְמֹות אַחֲרִיתוֹ	וּסְפוֹ לְעַפֵּר —	וְאַתְהִי־מִי לְבַדְּךָ;
לְבַדְּךָ נִקְרְאתָ	חֲנוּן וְרַחוּם	וּמִרְבֵּה סְלִיחָה:

מְבַצְרִים וְחֹמוֹת	וּמַתְנִים יִבְנֶה	וְגַם־בֵּית מִדּוֹת,
מִדּוֹת יִכּוֹנֵן	יִבְתִּי גֵוִית	וְזֵה־בֵּית מְלוֹנוֹ,
מְלוֹנוֹ בְּקִבְרֵךְ	מְחִלּוֹת עִפֵּר —	וְאַתְהִי־מִי לְבַדְּךָ;
לְבַדְּךָ נִקְרְאתָ	חֲנוּן וְרַחוּם	וּמִרְבֵּה סְלִיחָה:

נאצות משמיע	בכליזם, בכליעת	ובכלשעה נגדה,
נגדה כיהוא	כאון וכאפם	ועליו גחמם,
גחמם בחיו,	כיתהו המה —	ואתהימי לבדה;
לבדה נקראת	חננו ורחום	ומרבה סליחה:

ספרו חתום	כי כלמעשיו	כתובים עלספר,
ספר שנותיו	מנירץ קלו	מכמן עדסוף,
סוף בלדבר	למשפט יבוא —	ואתהימי לבדה;
לבדה נקראת	חננו ורחום	ומרבה סליחה:

עשתנות לבו	עמך כמסת	ועלד עמסת,
עמסת לתזכחות,	כיהתה תבחן	לב עקב,
עקב הלב	וסלה תדענו —	ואתהימי לבדה;
לבדה נקראת	חננו ורחום	ומרבה סליחה:

פנה בכלפשע	ועל בלצעד	ירבה פשע,
פשע בארחתיו	וגם למצעדיו	רשתו פרושה,
פרושה היאלו	למשכו ברשתו —	ואתהימי לבדה;
לבדה נקראת	חננו ורחום	ומרבה סליחה:

צבר בסף,	מרבהלו עשר	ונשפט בכלצעד,
צעד טישרים	בעת פייריון	וירף צדק,
צדק לפעמיו	או יעילם —	ואתהימי לבדה;
לבדה נקראת	חננו ורחום	ומרבה סליחה:

קול ישמיע	בלחש, ויעתר	אלאלזה קרוב,
קרוב הואלו	בעת יקראנו	ויאמר קנני,
קנני בתשובה,	כירכאל ימי —	ואתהימי לבדה;
לבדה נקראת	חננו ורחום	ומרבה סליחה:

רֹאֵה יְמִי־אָדָם   צָבֵא עַל־אֶרֶץ —   וְרַחֲמֵי רַבִּים,
 רַבִּים רַחֲמֵי,   מְקַרֵב רַחֲזִיקִים   בְּרַחֲמִים וְלֹא־רַגְוֹ.
 רַגְוֹ תַעֲרֵר   יִנְתַק כְּרַגְעֵ —   וְאַתְהִי־מִי לְבִדְדָה;
 לְבִדְדָה נִקְרֵאת   תַנּוּן וְרַחֲוִים   וּמְרַבֵּה סְלִיחָה:

שׁוֹרֵי־נָא בְעֵגְוִי   בַעַת כִּי־נַעֲמֵד   לְפָנֶיךָ שַׁפְט,
 שַׁפְט כִּלְ־הָאֶרֶץ   בְּכַעַס אֱלֹהֵי־יִגְוֹ,   בְּרַחֲמִים שַׁפְטֵנוּ,
 שַׁפְטֵנוּ כְּצַדִּיקֶיךָ,   כִּי־מֵאֵד צְדָקָתְךָ —   וְאַתְהִי־מִי לְבִדְדָה;
 לְבִדְדָה נִקְרֵאת   תַנּוּן וְרַחֲוִים   וּמְרַבֵּה סְלִיחָה:

תַּפְלָה תַקַח,   תְּשׁוּבָה תִרְצֶה,   מִחִילָה תִרְבֶּה,
 תִרְבֶּה לַעֲשׂוֹת   צְדָקָה בְעַרְוִי   אֵלֹהֵי תּוֹחַלְתֵּנוּ,
 תּוֹחַלְתֵּנוּ אַתָּה,   לְבִדְ־בְדָה נִזְכִּיר —   וְאַתְהִי־מִי לְבִדְדָה;
 לְבִדְדָה נִקְרֵאת   תַנּוּן וְרַחֲוִים   וּמְרַבֵּה סְלִיחָה:

*

פיוט למחיה

אֲנוּשׁ מֵה־יִזְבֶּה וְצָבֵא דַק לֹא־זָכוּ בְעֵינֶיךָ!
 בְּלַחֲוִים אִם־תִּבְעֵר הָאֵשׁ וְזֶמֶה בְּחִצִּיר וְבִשׁ?
 גְּלוּי־לֶךָ חֲשֵׁךְ כְּמִזְ־אֹר, מְשׁוּמֵט כֹּל בְּעֵוֹ,
 דִּירְתֶךָ בְּסִתֵּר וְגִלְוִיּוֹת לֶךָ כֹּל הַנִּסְתָּרוֹת,
 תִּדְוֹן יְחִידִי, וְהוּא בְּאֶחָד וּמִי יִשְׁכַּנְנִי,
 וְעַל־גְּוִי וְעַל־אָדָם יַחַד יִנְטֶה־קוֹ וְאִין מִי־יִרְשַׁע.
 וְאַתְ אִם־יִבִּין יִצִּיר, לֹא־יִתְעוֹ־יִצֵּר לְחַטָּא לִיִּצְרֵי:
 תַחֲלֵת בְּאֵרוֹ, תִפְרֵת בּוֹרוֹ, תִשְׁבּוֹן בּוֹרָאוֹ;
 טַמָּא מִשְׁאֵרוֹ, וּמִטַּמָּא בְעוֹדוֹ, וּמִטַּמָּא כְּמוֹתוֹ,
 יְמִי־חַיִּיו תִּהְיוּ, וְלִילוֹתָיו תִּהְיוּ, וְעֵגְוִיו תִּהְיוּ,
 בְּחִלּוֹם סִתְּקִיץ נִדְמָה, בְּלִהּוֹת יִבְעֵתְהוּ תְּמִיד,

לילה לא־ישכב, יומם לא־יגוח, עד־ינרדם בקבר.
 מה־יתאונן אדם חי, דינו אשר־הוא חי!
 נולד לעמל, אשריו אס־יהי יגיעו בדת־אמת;
 סופו על ראשו מוכיח — ולמה יתניף?
 עוד חותמו יערו על־פעלו — ומה־יגלב דעת?
 פעל צדקות אס־יהי — ילווהו לבית עולמו,
 צפה בקבמה אס־יהי — עמו תתלונן בכלחו;
 קצוף בדים ובמרמה אס־יהי — תרוצים ימיו,
 רצונו בהיות במוסר — יגוב בשיבה טובה,
 שם טוב אס־יקנה — משמות נעים יקרא:
 מתת־כן לכן יום־מיתה מיום לדה הוסב!

*

רשות לסדר עבדת יום הכפרים

אמן תהלה לאל המהלל,   אספר ביראה מעט ממצוי,
 אלוה מעולם ועד־לא עולם,   לפניו ואחריו לא־נוצר אל:

בלבדו הוא ואי־זר אתו,   אמר ועשה ואיש לא־נגדר,
 באחד ישפט ואי־בז עולתה,   אמת אמרתו ועל־שפתו חסד:

גבור בכת, נשא עון,   גדל העצה ועבר על־פשע,
 גלה עמקות מני־חשד,   ישב בסתר וראה כל־סתר:

דעת ותבונה יצאות מפיו,   ועיניו משלפסות ועין לא־תשוּרנו,
 דברו המשל וממשלתו סלה,   מלא כל־הארץ ורום לא־יכילנו:

הצר בלבשו חי עולמים,   הוד והדר עו ותפארתו,
 האל תמים, צור עולמים,   הכל יעבר והוא־לבד ימלה:

<p>ומקלות מים אדיר ישמיעו, ומביט אלעני ונכה-רוח;</p>	<p>ועד-לא נקע תבל על-תהו, ומרום שבתו והוא-רם על-כל,</p>
<p>מאלת וכזכבים מעשה אצבעתיו, יועץ בלבו ותעמד עצתו:</p>	<p>ורתו תפנה שמים בכחו, ומם בפתח-שבת ותקם ותעמד,</p>
<p>צדיק בדרךבו וקרוב לקראיו, תמיד ישקד על-טובת בחיריו:</p>	<p>תסיד במעשיו, רחום למגסיו, תפץ להצדיק יצורי כסיו,</p>
<p>מרבה לזכות, להשיב אפן, פאר ראשו כזבע ישועה:</p>	<p>טהור עינים, רצה בתשובה, טובו בקל-ידו, מדבר בצדקה,</p>
<p>אמר בקל-עת: שובו ואשובה! רחמיו על-מעשיו, ידע יצרנו:</p>	<p>ימינו פתחה לקל-שבי פשע, יצר סחמר צלם דמותו,</p>
<p>מאזין לחש רנת לשון, שמש וירח יקרעו לפניו:</p>	<p>בלו כבוד וישגיח לדבא, בל-צבא השמים משתתוים לו,</p>
<p>בשבתו למשפט בריב מי-יבילננו? קרא דרות מי יעקד-לו?</p>	<p>לא-נטה קו נגד יצוריו, למענו פעל מפעלות עולם,</p>
<p>מבין מתשבות בל-בני אדם, מראות ברע יעלים עיניו:</p>	<p>מעמקי לב וסתרי קליות סאון ומעמל יסתיר פניו,</p>
<p>כי לא-יראהו האדם ותיו אנוש, כיי-שוב ויאריק ימים:</p>	<p>גיה סביביו ושת-סתרו חשק, נורא עלילה, תשב עד-דבא</p>
<p>מי-אל במזק ארך אפים, אהב טהר-לב שמע משי-טוב:</p>	<p>שניא כח, לבש צדקה, שגא ומתעב גזל בעולה,</p>
<p>צרר בשמלה בלמי בראשית, מחה עונות קעב וכעגנו:</p>	<p>עצר בגערתו ומחריב ימים, ענה בחסדו מסרגי ראמים,</p>

פעל ועשה הכל במאמר-פיו, כי כל-דבריו צדקה ומשפט,
פיו יאמר ואת-עשו וחייו, כי לא אֶחָפֵן בְּמוֹת הַמֵּת:

צפה רחוקות, נשא ונורא, מרומם כסאו ושפל וראה,
צעה ברב-כח וראה על-בנפ-נשר, בחן לבות ואין-לפניו שכתה:

קרא בקול: אֶנֶי-אל ואין-עוד, שובו אלי ואשובה אליכם,
קרבו ערי בכת התשובה! ואֲנִי קִשְׁבוֹת לְקוֹל צַעֲקַת-דָּל:

רחום ותנון שפטנו ברחמים, וצדקני, כי-אנחנו עפר ואפר,
רם בעלזונים, מלך בשחקים, שמע ממרמים ועקת אביונים!

שמים כסאו והארץ הרים-רגליו, צדקה שרינו ומאור שלמתו,
שמו נקרא תנון ורחום, בכל-הר ורר היא צדקתו:

תמים דרכו ואיננו עול, בכל-בקר יתן משפטו לאור,
תכן לבות, רב העלילה, מי ומלל גבורות אדני,

פכתוב:

מי ומלל גבורות יי' ושמיע בלתי-הקלותו:

יוסי בן-יוסי

(בארץ ישראל, לערך ד"א ש"ס - ת')

סדר עבדת יום הכפרים

אזכיר גבורות אלוהי באדרי בכת, יחיד ואין עוד, אפס ואין שני,
אתרון אין בחלד, לפניו בשחק, אין בלתו קדם, זולתו בעקב;
אדון לחשב, אלהים לעשות, נמלך ואין געדר, שח ואין מאחר;
אמר ועשה, יעץ ומקים, אמיץ לשאת ונבזר לסבל.
אשר-לו רגנות מפי יצוריו, מומעלה וממטה ישא תהלה

אל אחד בארץ וקדוש בשמים, ממים ישא שיר אדיר במרום,
 אדר מתהומות, שבח ממאורות, אמר מימים, זמר מלילות,
 אש תודיע שמו, עציוער ירנגו, בהמה תלמד עוזו נוראתיו.
 אמן שחקו דת שעשועיו, היא הניזנו עד עמד סגלה,
 אז קדם לאלף דור עלתה במחשבת, מפנה תכונת מלאכת התקנית:

במרום הכין פסא מלכותו, פרשו ענגו ורק נטה לאהל,
 בליצען ובל'יסע יתדתיו עד-בא קצו ויתחדש באמר.
 בפס על-מים עמודי חלד ושגם מתניה בתהו ובסערה,
 בליפוטו ובל'ימדו מכונה עד-תבלה כבגד ותומר כמאז.
 בהו ואפלה פסו פני-ארץ, ומבתיק אור מאור פני-מלך;
 בהק נגה ליום לצאת אדם לפעל, ושת חשך לאישון לרמש תיתו-יער.
 ברחף רוח בין שחקים למים שת תקרה בתוך, שאת חצי מדודים,
 גם ינדע פלאו לפעל בטוב, חשרת פיר פלג מלא מים.
 בהבדילו בין מים למים השיק עלוקה, תפתה לבלי חק,
 באש לא-גפח ולא נכבה גצת, ושטף מים רבים אליו לא נייעו:

גדש למקוה מים אדירים ושם להם חול בריח ודלתים,
 גדר בעדם בלי-כסו ארץ, עד נאמן-בית יעשם גורים.
 גלה אדמה לעברת אנוש והדשיאה שיח ועשב מזריע זרע,
 גם נטע בעדן נן רעננה לחפת כבדת אדירי חפין.
 גמר להעלים אור שבעתים, וערך גרות למשל ביום ובלילה,
 גבול לא יסיגו ולכת לא יאחרו, עד משרת אהל ידמיסם בעמק.
 גאו ממים בריחי תהמות, אפיקי מגן, שנוגי חצים,
 גנו מהם למשמה נצחים, והכין גם פלא לציר הברת.
 גבהי עוף צצו טרקק מים, לאכל שלחן מלך וחיל צבאתיו,
 גזר לתועבת עוף לא סהור, עד-בא תשבי ערבים פלכזוהו:

דגו מחלד מקרנים לזבת, חיות מאכל עם-בהמה נרמש;
 דשון בהמות גבול תררי-אלף, בו ביום זכחו גש חרבו.

דין יוצר ושמוח במעשיו, בהביטו כירטוב פְּעֵלוֹ,
 דשאי מנחות ואכלי מגדים ושלחן ערוך ואין מי ידשן,
 דגר בלבו מי יסר הגה לטבת הטבות ונין המסוד?
 דברי אס-יעש יהי באלהים, ואם ימיר אמר להמרו אשיבנו;
 דרש והבין ונדע מתישוא, כי לא יבין ללין ביקר.
 דמהו בצלם, תקקו בתבנית, בדיק וחלד פחד מוראו,
 דגול בתוך ערן יפה יוצעיו, גפו ואכן יקרה חק מסבתו,
 דצת קצטו ורוח חגנו, להשכיל מקדם קץ אתיות:

המשילו בצדיק מושל לכלכל שמות לאל ומפעליו,
 הוהירו על-עץ הדעת פני-ינקש במאכל תאנה,
 הרדימו בגעם שנה, הרים ממנו עצם ועשה עלמה,
 העדה בפלה עדי קשרים, הרביקם יחד היות שאר אחר.
 השיא פומה וחל עפר להניא אמר ולשוב לעפר,
 המיתה איש בתאות עצל, הפילה רבים והרנה עצמים;
 הבה בטורפו ובפעמיו לגצת, והוא ישלח ציר לפרצי גדר.
 הערמו וקפו בצלה נבלת, תמור לבוש ענן — תחלת ערפל;
 הומר תאדם והסר פתדם, להרדות מפל ולא לרדות בכל,
 הרמו מעדן וגרשו מנו, והיכן נקיק סלע בית-מלון למו:

ויוצר החיש תאות יצורו, והרניל עזרו לרבע תשוקתו,
 ונתמה והוריעה, ותבלה וילדה, ובכרה משדד תלמי אנמה,
 והוסיפה שנית והבריכה, ושלחה עויל, תוסף שבט, רעה עדרים,
 ובתשורת שי קדמו פני-מלך: זה בפרי ארץ, וזה בבכרי צאן.
 והביט קדוש ללכב ולא לעינים, ושע ערף גיחה צעיר,
 ושגב את קדר למרום ברצתו שי ערף גיחתו,
 והקדיר פני-רב וגם תרה לו כירמאם בשי יתר מאכלו,
 וטרף אף ושמר עברה, וחבל מארץ אח ומשפחתיו,
 והערים ועקה דם השפוד, ונענש בנע ונד ראש לשפכי דמים,
 והתנדה על-פשע ונמנלו אות, פני-שפה דמו באדם:

זֶה חֶבֶשׁ עֶצֶב יֵצִיר קִדְמוֹנִי, בִּיַּהֲחֹל שְׁתוֹת כּוֹס מְסוּד לְדָרוֹת,
 זָכַר לַתַּת וְרַע לְזָרַע, לְהַחֲלִיף לוֹ פְּרֵי הָאֲמָלָל;
 וְרַעוּ הַשְּׂרִישׁ שָׂרֵשׁ פָּרָה רֹאשׁ וְשִׁגְשֹׁג נִטְעוּ עֲשׂוֹת פְּרֵי בָאֲשִׁים.
 וְמָמוּ וְהַחֲלוּ דוֹר עֲקָלְקָלוֹת לְהַמִּיר בְּשֵׁם אֱלִיל שֵׁם אֵל אֶחָד,
 וְעַף מִיּוֹם עֲצָרִים עֲלֵיהֶם קָרָא, פָּרְצוּ נְבוֹלָם וַיַּהֲפֹכוּ אֶרֶץ;
 זָכַר תַּקּוֹת אֲנוּשׁ הָאֲבִיד מֵאֶרֶץ, וְשִׁטְף יַסְדֵי סִפְיָחֵי עֶפְרָאֲרָץ,
 וְלִזְלוּיִם אֲשֶׁר בְּעֲצִיבֵי־עַד הַדוֹר עֲשִׂירֵי לֹא־עָשׂוּ פְּרִי,
 וְהָ וְתַמִּים בְּקָרְבָם נִמְצָא, וְרִים מִפְּעָלָיו בְּרַקַּח בְּדַרְתָּיו.
 וְדוּ וּמְרָדוֹ בְּשִׁבְעַת יְמֵי נוֹגֵה וּמְרַב כְּל־טוֹב אֲמָרוֹ לְאֵל סוֹד,
 וְעָמוּ בְּמִי מַעֲלָה וְרָפְאוּ בְּמִי מָטָה, וְרָצְהוּ צְדִיק בְּשֵׁי מַעֲבַר מִי־נִתְּוִ:

חֲדָשׁוּ פְּנֵי־חֶלֶד וְשָׁבוּ לְקַדְמָתָן מִמֵּתֵי מִסְפָּר יֵצְאֵי מִמִּסְגֵּר.
 חֲשָׁבוּ וְנוֹעְצוּ אִזּוֹ הַדוֹר חֲמִישֵׁי לְרוֹם וְלָשׁוֹם קֵן בְּמִרְזוֹם;
 חִי לֹא בָּאָר טָהֵם מוֹמָה, מְלִיץ לְלִצִּים חֲפָצִים הַשְּׁלִים.
 חֶלֶק שְׁפַת לְשׁוֹן בְּעַלֵי מַחֲלָקוֹת וְכַתְּמוֹ זֶה בְּזֶה וְנִלְחַמוּ לְמַשְׁחִית,
 חֶלְפוּ בְּעַבּוֹר סוּפָה וְאִינָם, וְהוֹקֵם צְדִיק יִסוֹד עוֹלָם.
 חֲשֹׁב לְהִבִּין סוֹד מִפְּעֻלוֹת הַמִּתְנַהֲגִים בְּשִׁטְר וּמַשְׁל,
 חֲזוֹתוֹ מְרוּצַת שׁוֹאֵף וְזוֹרֵחַ שֵׁשׁ כְּנַבּוֹר בְּצִאתוֹ וְחֶלֶשׁ בְּבֹאוֹ
 חֲלוּנֵי שַׁחַק אֲשֶׁר בְּקַדְמָה וְיִמָּה, אֲשֶׁר בָּם תּוֹתֵר לְבַנְהָ יוֹם יוֹם,
 חֲצִי בְּרָקִים וְהֵר פּוֹכְבִים רָצִים וְשָׁבִים, אִישׁ לֹא גִעְדָר,
 חֲכָם סוּג לֵב וְשָׁכַל טְאִלְיוֹ, וְשַׁח: אֲדוֹן לֹא־לֵה, אַתְּרֵיו אַרְוִיעָה!

טָרַם הַקְּדִים אֵל בְּרַר לוֹ דָּרָה, לְהִלָּךְ מִמְּנוֹת לְדָרָה חַיִּים.
 טְהוֹר בְּמַעֲשָׂיו דָּבָר גְּבוּרוֹת: גֵּא אֱלֹהֵי הַמִּשְׁפָּט שִׁפְטָנָא בְּרַחֲמִים!
 טָרַף רוּזִינִים בְּלֹא מִגֵּן וְחֶרֶב, שִׁגְבוּ מֵאֵשׁ עָרוֹ בְּמַלְחָמָה.
 טָבַע חוֹתֵם בְּרִית שֵׁם בְּשִׂאֲרוֹ, בְּהָ תַפְּן פְּעֻרַת וְאִזּוֹ תַקְפִּץ פִּיָּה.
 טָרְפֵי צִמָּה וְקִנְיִם הִנְצוּ בוֹ, בְּהַפְתַּח מְקוֹר לְעֲרוּגַת חֶרֶב.
 טָפַשׁ הַדוֹר וְצוּר לֹא הִפְרִי, וְהוֹדִיעַם בְּאֵשׁ לְשֵׁם אֵל עוֹלָם.
 טָרַח בַּחַן מְנַסְהוֹ עִמָּם עַל־שִׁבְכָם וְגַם מִשַׁל בִּיֵצֵר תַּת שׁוֹן לְזָבַח,
 טָנָא בְּכוּרִים לְמַנְחָה הוֹבִיל, אֵב לֹא־חֶמֶל, בֵּן לֹא־אֲחֵר;

טבח בערו שֶׁה, בעת תפיש חרב מלאכי שלום מר צעקו בככי,
טוב ורחום שֶׁח אל-משחת נַעַר, נרצה פְּעֻלְכֶם כּוֹבֵחַ וְנוֹבֵחַ:

יִסַּד אִישׁ תָּם בַּפֶּתַח תְּעוּדָה, טָרַם תֵּאֱמַר שֶׁגַּן אֲמַרְיָה,
יֵה מְעוֹלָם בּוֹ נִתְפָּאֵר וּבִשְׁמוֹ לְעוֹלָם יוֹשֵׁב תְּהִלּוֹת;
יִדְעוּ נָצַב עֲלָיו בְּמִלּוֹן וְשָׁח: אֲנִי שִׁמְרָה, צַל עַל-יְמִינָה.
יִרְדִים וְעֵלִים קֹדְשִׁים לִמְעַנְהוּ, לְהַכִּיר תֵּאֲרֹז חֲקוֹק בְּמִרוֹמִים;
יִוצֵר חֶסֶד מְעַט מַאֲלֵהִים, לִיְחָם בְּמַקְלוֹת בַּחֲמַר בֵּיד הַיּוֹצֵר;
יִרְאֵת חֲזוֹן אֲרָמִי בַעֲתֵתָהּ: אֶל-תִּגַּע בְּבֹן עֲמוּס מִנִּיר-בְּכוֹן;
יִדוּד אִשׁ לֵהֵט בְּהֶאֱבָקוֹ עֲמוֹ, כִּי לֹא יָכַל לוֹ, וְנִתְחַנַּן בְּכִכִּי;
יִשַׁע הַפְּלִיא לֹא מִחֲגוּר חֶרֶב, שִׁטְם וְשִׁמְרַי אֵיבַת עוֹלָם.
יִרַשׁ תְּאוֹת בְּרַכַּת הַדְּרִי, שְׁנַיִם-עֶשֶׂר שְׁבַט בְּשִׁמְרֵי הַרְקָע,
יִיחַד שְׁלִישֵׁי לְרֵאוֹת פְּנֵי-מֶלֶךְ, לְשׁוֹרֵר, לְשֶׁרֶת, לְבוֹא הַדְּרִי:

בְּעֵץ שֶׁתוּל עַל-פְּלִנֵי מַיִם, הַפְּרִיחַ מִטְהוֹ שְׁלֶשֶׁת בְּדֵי קֹדֶשׁ,
כְּפּוֹפֵי סֶבֶל לְאֵהֶל וּקְרָשָׁיו, תִּקְצֵי יְתֵד, פָּרְשֵׁי יְרִיעָה,
כְּתָף גְּמִיזָה בְּעִנְיָה מְלַמֶּדֶת לְעַל עֲבֹדַת קֹדֶשׁ אֲדוֹן כְּלֵי-הָאָרֶץ.
כְּנָפֵן אֲדָרַת יִפֶּת פְּרִי וְעִנְיָ הַצְּמִיחַ עִמְרָם מִשְׁרַשׁ לוֹ,
כִּי שְׁלֹחָה שְׁלֶשֶׁת שְׁרִינֵי חֶמֶד: מִכְהֵן וְרַעָה וְאִשָּׁה נְבִיאָה.
כְּנִשְׁתַּ עַת הַדִּים פָּרְחוּ; הוֹקֵם לְשֹׁבֵר מִקְרוֹת צַעַן לְפְרוֹץ גֶּדֶר שַׁעַל,
כְּסָה בְּעֵנָן וְנִתְקַדֵּשׁ שְׁבוּעָה, נָצַב בְּתוֹךְ בְּעַת מִתָּן אֲמַר,
כַּח אֲדִירִים לְפָנָיו נִכְנָעוּ, מִמוֹרָאוֹ לֹא-עֲמַד אִישׁ,
כְּלָבֶל צֹאן קֹדֶשׁ שָׂאֵר בִּישִׁימוֹן וְלֶחֶם שְׁחָקִים עַד-בְּאֵם לְאָרֶץ.
כְּרַתָּה בְּרִית עִם-עֲלֵמָה תּוֹפֶפֶת, גּוֹעָה וְנֹאסְפָה וְלֹא-יִהְיֶה מַיִם:

לְוִי עֲגָנֵי הוֹד יְדִידִים נִחְנְנוּ עַל-יְדֵי מִכְהֵן בְּשָׁלוֹם וּבְמִישׁוֹר,
לֹא וּלְרַעַו בְּרִית אֲמַת נִחְקָקָה, כְּלִי-מִשְׁבִּית מִלַּח בְּרִית הַנִּיחַח.
לְקַנְיָת חֲמַת-גֹּבֵר גְּמוּל גְּמַל אֵל וְחֲדָשׁ חֶקוֹ לְדַרְת עוֹלָם.
לִזְרֹ לֹא-יִאָּתֶה נְחֹלַת כְּבוֹדָם, לֹא יִירַשׁ אֲנוּשׁ מִמֶּת חֲלָקָם,
לְצַלְמֹת הוֹרְדוֹ עֲדַת אֲנָשֵׁי-שָׁם, וְהוֹשִׁיבוֹ עַל מֶלֶךְ בְּבֵית הַתְּפִשִׁית;

לא יקנאו בקבל אהות אחים, אלהים נקרא מנת-גורלם,
 לחם האשים להם היכן, כהתקרבתם לאל בעת רחוק עגל.
 למדם מחקק סדרי עבודה, כי בשבתם פתח עליהם הפקד
 לרחץ, לסוד, לקדש בדם ושמן, ללבש בדים ולחגור במוט,
 למלא דם ימים שבעה — וישימה לחק לדרת עולם,
 בפתוב בתורה: באשר עשה ביום הזה צוה יי לעשת לכפר עליכם:

משפחות ברורים גורל יטילו, לגדל סגן לעלתו בעשור.
 מערש יצועו שארו יבדילו, פרויטמא שבוע בשגנת נדה;
 מקום עצרת סגנים בית מושבו, הלוא שם ילון פלימי שבועה,
 מעלה מנחה ונתן סמים, וערף נרות וראשון בראש ונגל;
 ממפר שבתות וחלק משמרות חלקו בראש כנגד בלם.
 מחיטי פתי יעמיתו-לו, לחנכו, לשגנו בחקי עשור,
 מראים לו בערב יום סליחה פרו ואילו וובחי קהל;
 מה נאה עבודתך — יאמרו — חוק ואמץ כי כלא-לה פעליך!
 מאכל ימעיטו ממנו לעת ערב, פרוי-רדם ונקר מקרה-לילה,
 מתחביו יתברוהו לזקני מטהו, ובבית רקחי רקח בשם ישביעוהו:

נענם בכבי כי הרשע כפתי, והם יכפו פן צדיק ירשיעו.
 נעמות מדרש ומקרא ישוחחו, אף בכתיבי קדש הם יעסיקוהו;
 נפשו ישובבו בשיח מלכי-קדם, אם-בער הוא ולא-למד לקח.
 נתנים שאון בעיר הזמיה להשביעו נדדים עדי-נשף,
 נטה לנום שנתו יפרידו בנעמית אצבע צרדה, בפה ולא-ככנור.
 נצרי חקים בזוי מצות, להרים דשן חצות לילה הקדומו;
 נהדפו רצים במעלות מופת, ושקדו להשבית מדנים בפיוס.
 נועלו וטבלו ועמדו עטרה והפיוס תחלה על-הטרומת דשן;
 נצבעו שנית על-מעשה כבש ועל-דשון מזבח פנימי ונרות;
 נתחדשו שלישי לסמים, רביעי בתערובות לערף התחתים:

שר פקיד נגיד מלאכת הקדש שלח לקדים צירי אמונה,
 שח למו: הביטו אם-עלה השחר, אם-הפיץ אור קדים עלי-ארץ,

ספרוֹלו כִּי־בָרַק נָגַה וְרַץ לְמִקְוֵה טַהַר לְבַיִת עֲזָרָה;
 סָכַו מְחִיצַת שֵׁשׁ בֵּינוּ לְבֵין עִם לְנֶהֱנִיבוּ בְּגָדָל בְּלִי־חֻזוֹת מַעְרָהוּ;
 שְׁמֵלֹת עֲרוֹז וְיַמְהַר וְיִפְשֹׁט, וְיִרְדּוּ וְיִטְבֵּל וְיַעַל וְיִסְתַּפְּפוּ,
 סָנְנוּ הַמְלָכִישׁ וְעָשְׂהוּ בָדִים, וְיִסְפֶּה לְגַדְלוֹ בְּעַדֵי בְּגָדֵי־פָזוּ;
 שֵׁשׁ בְּמַעֲטָה הוֹד וְלֵב לֹא־יִגְבִּיהוּ, לְבָשָׂם לְכַבּוֹד אֵל וְלֹא לַמַּעֲגָהוּ.
 סִדְר מְלַחְמוֹת בָּהֶם וְשָׂאֵל, וְעִוְיָיו לְמוֹרָהוּ כְּתַלְמִיד לָרֵב;
 סוֹד וְנִלְהֵ־לוֹ בְּמִשְׁפַּט הָאִוְרִים, אִם־עֲלָה אִם־חָדַל, אִם־לְחָרֵב אִם־לִישַׁע.
 סִלּוֹ לְאֱלֹהִים בְּגִי גוֹי גְדוֹל, קְרוֹז בְּכַל־עֵת לְבִשָׁר יִשׁוּעוֹת:

עֲלֵץ בְּמִלְאָהוּ בְּשִׁבוּץ מִכְנָסֵי־כַד כְּפָרֵשׁ מוֹכֵן צִיר אֲמַת לְשִׁלְחָיו,
 עֲרוֹת וְמָה בָּהֶם וְכֶסֶה, כִּי כֵן מִצּוֹתָם לְכַסּוֹת עֲרוֹהוּ;
 עֲלָמוֹת קוֹמָה וְיִמְלֵא בְּכַתְנַת כְּפוּלָה מְשַׁבְּצַת עַד־פְּסֵי יָד,
 עֹן בֵּית יַעֲקֹב וְכַפַּר בְּזֹאת, מִכְרֵי צְדִיק עַל־כְּתַנַּת פְּסָים;
 עוֹ אֲבָנֵט הַתְּאֹזֵר בְּמוֹחַ אֲרוֹנ־כַּד, וְלֹא־כְלָאִים כְּכָל־יָמֵי שָׁנָה,
 עֲטָרַת רֹאשׁוֹ כְּהוֹד הַמְּלוּכָה, צְנִיף צְפִירַת שֵׁשׁ לְכַבּוֹד וְלַתְּפָאֶרֶת;
 עֲטוּי מְעִיל תְּכַלֵּת כְּזֹהֵר הַרְקִיעַ, מְמַלֵּא בֵּית־יָד גְּלִילֵי וְרַעִיו,
 עָגַל שְׁפַת־פִּיּוֹ, רֹאשׁוֹ כְּתַחְרָא, מִסַּב קָלַע בְּלִי לְהַקְרַע,
 עַל־פְּאֵת שׁוּלְיוֹ רַמְגֵי צְבָעִים וּפְעַמְגֵי פֹז סָבִיב בְּתַנְדָּה,
 עַת יִשְׁקִיו קוֹל זֶה בְּזֶה וְכַפַּר בְּעַד־קוֹל מִכָּה רַע בְּסַתֵּר:

פְּעֻלַת חֶשֶׁב אֲרִינַת הָאֵפוֹד, מְשׁוֹר שֵׁשׁ שְׁנֵי תְּכַלֵּת וְאַרְבָּנָן,
 פְּתִיל זָהָב נִטְוָה בְּכַל־חֻזַּם, וְנִתְּלַבֵּשׁ בּוֹ מַלְב וְעַד־טַבּוֹר,
 פְּגוֹת כְּתִפְיוֹ כְּזֹהֵר הַמְּאֹרֶת, מִבְּהִיקוֹת אוֹר מֵאֲבָגֵי הַשָּׁמַם,
 פְּתָחֶם בְּשִׁמְרִי וְכִרְוֹן שְׁבָטִים הַמַּתְחַלְקִים בְּשִׁמּוֹת וְאֵתוֹת;
 פֶּרֶשׁ מִמֶּנּוּ חֶשֶׁב הָאֵפוֹד, אֲרוֹנֵי בְּמַעֲשָׂהוּ, וְיַעֲנִדוּ לְאַחֲרָיו,
 פֶּרֶק עֹן צוֹ רֹאשׁ דְּבַרַת קִדְשׁ, אֲפָפֶת מִסַּכַּת אֱלֹהֵי זָהָב;
 פִּי לֵב הָאֵפוֹד קָרַע וָרַת עַל־זֶרֶת מְקוֹם יְרִבֵּם חֲשׁוֹן בְּמַבְעַת זָהָב,
 פֶּקֶד טוֹבֵי אֲבָן כְּמִסְפַּר דְּגָלִים שְׁמֵם חֲקִיק בָּם וְיִמְלָאוּ חֲשׁוֹן,
 פֹּז מִסַּכַּת בְּמִלְאָתָם, מְרָאָה דְמוֹתָם כְּמִרְאָה עֵינָיִם;
 פֶּרֶץ דְּבָקִים בֵּין אֵפוֹד לְחֲשׁוֹן וְכֶסֶה בְּשִׁרְשֵׁרֶת עֲבַתֹת זָהָב:

צִיץ פִּו מִקֶּרֶךְ צִצֵי פְּנִינִים הִבֵּק וְחִבֵּר לְגִנּוּ הַקֹּדֶשׁ;
 צִנִּיף הוֹד שֵׁם בְּמִצַּח וְעָלְיו הִצִּיץ וְשִׁמַּת שֶׁעַר בֵּינו לְמַצְנֶפֶת,
 צוּר עוֹלָמִים שֵׁם הַנְּעָרֶץ חֲקוֹק עַל-צִיץ בְּמִכְתָּב חוֹתֵם,
 צֵאת טַמְטַת עוֹן דָּם וְנִסְדָּד יִרְצָה הִצִּיץ בְּנִיחַח מִהוֹר.
 צִיץ נָבֵל, תוֹלַעַת וְלֹא-אִישׁ, נֶחֱשֵׁב לְשֶׁרֶת לְחֵי הָעוֹלָם;
 צִפָּה פְּנִי-מֶלֶךְ וְכֹא בְּמִדְרֵי-קֹדֶשׁ לְבַשׁ בְּדִים וְלֹא בְּכֶתֶם אוֹפִיר!
 צוּ עָנַשׁ מִיָּתֶה לְכֹאֵי עֲזָרָה, לְהִרְחִיץ יָדַי וְרַגְלַיִם בְּבֹאֵם,
 צִיר לְכֹן בְּטָרֵם נִשְׁתוּ לְשֶׁרֶת יִמְהַר וְקֹדֶשׁ יְדִיו וְרַגְלָיו;
 צְעִירָיו וְנִישׁוּ אֶת תְּמִידֵה-שְׁחֹר, קָרְצוּ וְקָבַל דְּמוּ וְזָרַק,
 צַעַד לְהַקְטִיר קַטְרֵת וְלְהִיטִיב גְּרוֹת, לְהַקְרִיב רֹאשׁ וְנִמְחַח חֲבָתַיִם וְנִסְדָּד:

קָדַם בְּצֵאתוֹ לְבֵית פְּרוּחַה בְּקֹדֶשׁ וְסָכוּ מִחִיצַת שֵׁשׁ בֵּינו לְבֵין עָם,
 קֹדֶשׁ יְדִיו וְרַגְלָיו וְשִׁשְׁט וְעָטָה כָּלִי כֹד וְשָׁב וְנִתְקַדֶּשׁ;
 קָרַב אֶצֶל פֶּר הַטָּאֲתוֹ וְהוּא עֹמֵד בֵּין הָאוֹלָם לְמִזְבֵּחַ
 וְסוֹסֶדֶד שְׁמֵי יְדִיו עָלָיו וּמִתְנַדֶּה, וְכֶד הֵיחַ אִמְרָ: אָנָּה הַשֵּׁם,
 חֲטָאֵתִי עוֹיִתִי פִּשְׁעֵתִי לְפָנֶיךָ אָנִי וּבֵיתִי. אָנָּה בָשָׂם, בְּפִרְנָא
 עַל-הַחֲטָאִים וְעַל-הָעֲוֹנוֹת וְעַל-הַפְּשָׁעִים שֶׁחֲטָאֵתִי שְׁעוֹיִתִי שְׁפִשְׁעֵתִי
 לְפָנֶיךָ אָנִי וּבֵיתִי, כְּפָתוּב בְּתוֹרַת מֹשֶׁה עֲבָדְךָ: כִּי-כִּיּוֹם הַזֶּה
 יִכַּפֵּר עֲלֵיכֶם לְסַהַר אֶתְכֶם מִכָּל חֲטָאֵתֵיכֶם לְפָנַי יי — וְהַפְּתִיחַ
 הַלְוִיִּם וְהָעָם הָעֹמְדִים בְּעֲזָרָה וְהַמְשַׁמְשִׁים בְּהִיכָל בְּזִמְן שְׁשֻׁמְעִים
 אֶת-הַשֵּׁם הַמְפָרֵשׁ שֶׁהֵיחַ יוֹצֵא מִפִּי כֹהֵן גָּדוֹל בְּקֹדֶשׁ הָיוּ
 כֹּרְעִים וּמְשַׁתְּחוּיִם וְנִפְלִיִּם עַל-פְּנֵיהֶם וְאִמְרִים: בְּרוּךְ שֵׁם כְּבוֹד
 מַלְכוּתוֹ לְעוֹלָם וָעֶד. אֵף הוּא מִתְפַּוֵּן לְגִמְרָ אֶת-הַשֵּׁם כְּגִנְד
 הַמְּכַרְכְּבִים וְאִמְרָ לָהֶם: תִּסְתַּהֲרוּ!

קֹדֶמָה לְשַׁעַר אֵיתוֹן לְצִפּוֹן מִזְבֵּחַ יִלְוֶהוּ כְּכַבּוֹד כְּהֵנִי מִשְׁנֶה,
 קִימַת שְׁעִירִים תִּלְוֶה שֵׁם הַיְּתֵה וְכָלִי בֵית הַנְּחַת גְּרָלוֹת זָהָב;
 קִבְּצָם עַל-יַד וְטָרַף וּמַעְלָה, זֶה לְחֵי עוֹלָם וְזֶה לְמִיתַת צוּק.
 קָחְתוּ בְּנִיּוֹן פּוֹר חֲקוֹק לְשֵׁם, סָגֵן יִשְׁמִיעֲלוּ הַגְּבֵהַ מִיַּגְדָּה,
 קָשִׁי מַעֲלֵי-דוֹר בְּשִׁמְאֵל אִם יַעַל, רֹאשׁ בֵּית אָב יִשְׁחֲלוּ הַגְּבֵהַ שְׁמֵאלְךָ;
 קָפֵץ וְנִתְנָם עַל-שְׁגֵי הַשְּׁעִירִים וְהַצְרִיחַ בְּקוֹל רָם: לְשֵׁם חֲטָאֵת!

קשר שני בראש המשמלח, דתפו למדבר ונה לבית שתיטה.
 ובא-לו שניה אצל פרו וסומך שמי ידיו עליו ומתודה, וכך
 היה אמר: אגא השם, תטאתי עויתי פשעתי לפניך אני וביתי
 ובני אהרן עם קדושיך. אגא בשם, בפר-נא עלי-תטאים ועל-
 העונות ועל-הפשעים שתטאתי שעויתי שפשעתי לפניך אני
 וביתי ובני אהרן עם קדושיך, כפתוב בתורת משה עבדך: כִּי-
 ביום הזה יכפר עליכם לטהר אתכם מכל חטאתיכם לפני יי' —
 והכהנים הלויים והעם העמדים בעונה והמשמשים בהיכל בזמן
 שלשמעים את-השם המפרש שהיה יוצא מפי כהן גדול בקרשה
 היו כרעים ומשתחווים ונפלים על-פניהם ואמרים: ברוך שם
 כבוד מלכותו לעולם ועד. אף הוא מתבונן לגמר את-השם
 בנגד המברכים ואמר להם: תטהרו!

רץ בדת וקבל דם בקלי, ואחר ומרסנו במעלות אולם.
 רמס בקש ועלה לפונח ובירזו מחמת פו האדם
 רצפים מלאה מפני מערב; ירד ושמה ברבד המרצפת.
 רעיו יוציא-לו את-הבף וכלי בית צבירת דסת הדק,
 רקח מלא תפניו ונתן לתוך פף, נטלה בשמאל ומתהה בנמיו;
 רכב כבד ימין על-שמאל והשמיל בהיכל בעקב הפרכות,
 רגל בקרבם מנגב לצפון, ובהניעו שב ער-חצי הבית;
 ראשי הפדים כמראה שדים לחוצים בפרכת ואין-דרך לעבר,
 רביכת יודיע ונדחה בפרכת ונבא בלי-פשע בין-שני הפדים,
 ראש עפרות חלד, אכן השתיה מקום מכון ארון, שם שם מתהה:

שפך בה קמרת ותמר עשן, והצדיד פניו ויצא כדרכו;
 שוע בעד-עם בקצר בהיכל, אשר לא ישור רב על-צעיר.
 שזבב-לו דם הממרס בו, ובא ונתניצב במקום עמדו;
 שלח אצבע מימנת וטבל והצליף אחת למעלה ושבע למטה במקספר.
 שב ושמו בכון ושחט שעיר עם וקבל דם ובא והצליף כדרכו;
 שנהו בבנו ונטל דם פר וכן ונה באהל מול ארון חוצה,

שָׁב וַיִּמְרְנוּ בְּדָם הַשְּׁעִיר וַיַּפְעֵל-בוּ כְּמִשְׁפַּט דָּם פָּר.
 שְׁלֹמוֹ כִּדְת הַיּוֹת פְּנִימָה, בְּלֵלָם וַיֵּצֵא לְחַטָּא מִזְבַּח הַקְּטֹרֶת,
 שְׂיִתְחִיל מִקְרָן צְפוּנָה מְזֻרְחָה, וּבִמְקוֹם וַיִּנְמַר שֵׁם יְיָ שֶׁבַע;
 שִׁפְדָּ שָׂאָר בַּחוּץ בַּיָּסוּד פְּנֵי פֶתַח, כִּי בָם יִכְפֹּר עַל-עֲוֹנוֹת הַקֹּדֶשׁ:
 וְאַחַר כֵּךְ בָּא-לוֹ אֶצֶל שְׁעִיר הַמִּשְׁתַּלַּח וְסוּמָד שְׂתֵי יָדָיו עָלָיו
 וּמִתְנַדָּה, וְכֵךְ הָיָה אָמַר: אֲנִי הֵשֵׁם חַטָּאוֹ וְעוֹוֹ וּפְשָׁעוֹ לְפָנֶיךָ
 עֲמִידָה בֵּית יִשְׂרָאֵל. אֲנִי בָשָׂם, כְּפָר-נָא עַל-הַחֲטָאִים וְעַל-הַעֲוֹנוֹת
 וְעַל-הַפְּשָׁעִים שֶׁחַטָּאוֹ וְשָׁעוֹו וְשִׁפְשָׁעוֹ לְפָנֶיךָ עֲמִידָה בֵּית יִשְׂרָאֵל,
 כְּתוּב בַּתּוֹרַת מֹשֶׁה עֲבָדְךָ: כִּי-בִיּוֹם הַזֶּה יִכְפֹּר עֲלֵיכֶם לְטַהֵר
 אֶתְכֶם מִכָּל חַטָּאוֹתֵיכֶם לְפָנַי יי — וְהַפְּהֻגִים הַלְוִיִּם וְהָעַם הָעֹמְדִים
 בְּעִזְרָה וְהַמְשַׁמְשִׁים בְּהִיכָל בְּזִמְנֵי שְׁשֻׁמְעִים אֶת-הֵשֵׁם הַמְפָרָשׁ
 שֶׁהָיָה יוֹצֵא מִפִּי כְהֵן גְּדוֹל בְּקִדְשָׁהּ הָיוּ כֹרְעִים וּמְשַׁתְּחָוִים וְנִפְלִים
 עַל-פְּנֵיהֶם וְאָמְרִים: בְּרוּךְ שֵׁם כְּבוֹד מַלְכוּתוֹ לְעוֹלָם וָעֶד. אִף
 הוּא מִתְפַּנֵּן לְנֹמַר אֶת-הֵשֵׁם כְּנֹגֵד הַמְּבַרְכִים וְאָמַר לָהֶם:
 תִּטְהַרוּ!

תָּבֵן אִישׁ מוֹעֵד לְשַׁלְחוֹ, וְעֵלָה וְהַקְטִיר חֶלֶב פֶּר וְשְׁעִיר;
 תִּקְפּוּם בְּמִטּוֹת חוּץ לְמַחְנֵה עִיר, שְׂרָפוּם כְּלִיל עוֹר וּבָשָׂר וּפְרָשׁ.
 תָּאָר שְׁעִיר לְרֹאשׁ הַמִּדְבָּר, מִשְׁכוּהוֹ לְשֹׁנֵן בַּחֲפוּי עֲשׂוֹר;
 תַּחֲלֶה וְקֹדֶשׁ יָדָיו וְרִגְלָיו וַיִּפְשֵׁט כְּלִי בַד וַיַּעַט כְּלִי אֲשֶׁרוֹ.
 תִּם הִגְיוֹנוֹ פֶּשֶׁט וְטָבַל וְעָטָה שְׂמֹנֶה בְּגָדִים וְשָׁב וַנְתַקְדֵּשׁ,
 תְּשׁוּרַת כְּבָשִׂים וְאֵילִים הַכְּלִיל, קֹדֶשׁ יָדָיו וְרִגְלָיו וּפְשָׁט;
 תִּרְגַּל פְּעָמָיו לְבֵית הַטְּבִילָה, טָבַל וְסָפַן וְעָטָה כְּלִי בַד.
 תִּלְמוּדוֹ יַעַשׂ כְּדָבָרוֹ וְקֹדֶשׁ וַיֵּצֵא מִפְּנִימָה כֶּף וּמִחֲתַת פָּר;
 תִּכֵּן עֲבֹדַת כְּלִי בַד הַשְּׁלִים, קֹדֶשׁ וּפְשָׁט וְהִנִּיחֵם נֶצַח.
 תִּכְפֶּה טְבִילָה וְלִבַשׁ כְּלִי פִּי, וְשָׁב וַנְתַקְדֵּשׁ יָדָיו וְרִגְלָיו;
 תִּמִּיד הָעֲרֻבִים יַעֲשֶׂה כַסְדָּר, וְהַקְטִיר קְטֹרֶת בֵּין נְתֻחִים לְגִסְדָּה.
 תִּכְלִית מַעֲשִׂים גְרוֹת הַבְּעִיר, פָּרֵשׁ כְּפֹים, קֹדֶשׁ וּפְשָׁט,
 תִּלְבַּשֵׁת שְׂאֵרוֹ תְּנִיכָיו וְרִיצוֹ, וְלִבָּשֶׁם בְּכַבּוֹד וַיֵּצֵא בְּמִשׁוֹשׁ;
 תִּאָּרוּ הַקְרִין כְּצֵאת הַשֶּׁמֶשׁ בְּגִבְרָתוֹ, מִשְׁלַח לְשַׁלְחוֹ צְדָקָה וּמִרְפָּא,

תהלה השמיים: לכו שנתו בלב-טוב, אל נשא עון ועבר על-פשע!
 תמימים ישרים לנהו ולוהו, שמחה יעשו בצאתו בל-פגע;
 מן-לבו מופת — באזניו יאמרו — וגדע במה יכפר עון;
 תתו ציר שעיר, והוא מבשר ישועות: הלבין בשלג אדם השני!

יגאי

(בארץ ישראל, לערך ר"א ת')

ליל שמרים

ובכן: ויהי בתצי הלילה!

אז רב נסים הפלאה
 בראש אשמרת זה
 גר צדק נצחתו כנחלק-לו
 ויהי בתצי הלילה.

דנת מלך גרר בחלום
 הפחדת ארמי באמש
 וישראל ישר לאל ויכל לו
 ויהי בתצי הלילה.

זרע בכורי פתרום מחצת בתצי
 חילם לא-מצאו בקומם
 מישת נגיד חרשת סלית בכוכבי
 ויהי בתצי הלילה.

ועץ מתרף לנפח אווי הבשת פגרוי בלילה
 כרע בל ומצבו באישון
 לאיש-חמדות נגלה רו חזות
 ויהי בתצי הלילה.

משתכר בכלי קדש נהרג בו   בלילה
 נושע מבור אריות פתר בעתותי   לילה
 שנאה נטר אגני וכתב ספרים   בלילה
 ויהי בתצי הלילה.

עזרת נצחך עליו בנדר שנת   לילה
 פורה תדרך לשמר מה-   מלילה
 צרת בשמר ושח אתא בקר וגם-   לילה
 ויהי בתצי הלילה.

קרב יום אשר הוא לא-יוזם ולא-   לילה
 רם הודע כילך היום אף-לך   הלילה
 שמרים הפקד לעירך כל-היום וכל-   הלילה
 תאיר כאור יום חשבת   לילה
 ויהי בתצי הלילה!

רבי אלעזר הקליר

(בארץ ישראל, לערך ד"א ת"ן)

יראת אלהים ותהלתו

(הימנון)

ובכן: לנורא עליהם באימה יעריצו!

אשר אימתך

בארצלי אמן,   באבירי אמן,

בבלולי קרת,   בבדודי קרת,

ומזראך עליהם;

ואבית תהלה

מגלומי גוש,   מגרי גיא,

מדלולי פעל,   מדלי מעש,

והיא תהלתך!

אֲשֶׁר אֵימְתָךְ
 בְּהִמּוֹן מְלֹאכִים, בְּהִלּוּךְ מִתְּנוּת,
 בְּנֹעַד אֲלָפִים, בְּנֹכַח רִבּוֹת,
 וּמוֹרָאךְ עֲלֵיהֶם;
 וְאֵבִית תְּהִלָּה
 מִיּוֹ שָׁנָה, מִזֶּהר כְּבָה,
 מִחֲסָרֵי שָׁכֵל, מִחֲרָשֵׁי רָשָׁע,
 וְהִיא תְּהִלְתְּךָ!

אֲשֶׁר אֵימְתָךְ
 בְּטַפּוֹת עֲרֻבוֹת, בְּטַבּוּס שְׁתַּקִּים,
 בְּיִקְרַת עֲרָפֵל, בְּיִרְיעַת מַעֲנָה,
 וּמוֹרָאךְ עֲלֵיהֶם;
 וְאֵבִית תְּהִלָּה
 מִבְּתוּמֵי שְׁמַיִן, מִמְּמוּסֵי דָפִי,
 מִלְּכֹדֵי פֶת, מִלְּעוּנֵי מַר,
 וְהִיא תְּהִלְתְּךָ!

אֲשֶׁר אֵימְתָךְ
 בְּמַסְלוּלֵי זָבֵל, בְּמַרוּמֵי שָׁפֵר,
 בְּנִמְתֵי דֶק, בְּנִחְתֵי עֲבִים,
 וּמוֹרָאךְ עֲלֵיהֶם;
 וְאֵבִית תְּהִלָּה
 מִסְרוּחֵי מַעַשׂ, מִשְׁבְּעֵי רִגּוֹ,
 מִעֲדוּרֵי אֲמַת, מִעֲמָסֵי בָּטוֹן,
 וְהִיא תְּהִלְתְּךָ!

אֲשֶׁר אֵימְתָךְ
 בְּפִתְחֵי קְדוּשׁ, בְּפִצְחֵי בְרוּךְ,
 בְּצִדּוּדֵי אַרְבַּע, בְּצִנּוּפֵי שֵׁשׁ,
 וּמוֹרָאךְ עֲלֵיהֶם;

ואבית תהלה

מקרואי און, מקראי בחנה,
 מרחמי אמת, מרמי צדק,
 והיא תהלתך!

אשר אימתך

בשביבי אש, בשבילי מים,
 בתלולי רום, בתלוני גבה
 ומוראך עליהם;

ואבית תהלה

מבשר ודם, מהכל ותהו,
 מהציר ובש, מצל עובר
 ומציץ גבל;

ממשלמי נפש, ממפריחי רוח,
 וממעופפי תיה ומתניטי נשמה
 ומוצאי יחידה,

ונשמעים בדיון, ומתים במשפט,
 ונתיים ברחמים, ונתנים-לך פאר
 חי עולמים!

*

מעשה אלהים — ואדם

(הימנון)

ובכן: גדלים מעשי אלהינו!

מעשה אלהינו: אדיר בועורו,

ברום ובתחת הודו,

גלה אור לעבדו,

דבר מקים לעבדו,

לכו ותנאה אין עוד מלבדו!

מעשה אָנוּשׁ: תַּחֲרוֹת רַחֲמֵי,
 שִׁקָּר גְּאֻמִּי,
 רַבִּים אֲשֻׁמִּי,
 קֶצֶר יָמִי,
 וְאֵיךְ יִתְנַאֵה אָנוּשׁ בְּחֲצִיר יָמָיו?

מעשה אֱלֹהֵינוּ: הַמְּכִיר עוֹלָמֵי עֵד,
 וְסֹפֵר וּמוֹנֵה עַד־עַד;
 זֵיו מוֹשְׁבוֹ נוֹעַד,
 חֶלֶד צִפָּה בְּמִסְעָד,
 לִכֵּן יִתְנַאֵה הַמְּבִיט לְאַרְצָן וּתְרַעַד!

מעשה אָנוּשׁ: צִמְאוֹן בְּקִרְבוֹ,
 פֶּחַד בְּלִבּוֹ,
 עוֹן בְּחֻבוֹ,
 שִׁנְאָה בְּאִבּוֹ,
 וְאֵיךְ יִתְנַאֵה כִּי רוּחַ עֲבָרָה־בוֹ?

מעשה אֱלֹהֵינוּ: טַעַן עוֹלָמוֹ,
 יָדַע הַרְמוֹ,
 כָּלְלוֹ בְּגֻאֲמוֹ,
 לַעַד לְהַקִּימוֹ,
 אֲדַנִּי צְבָאוֹת שְׁמוֹ!

מעשה אָנוּשׁ: גִּבְנִים עִמּוֹ
 מִזֶּן לְחִמוֹ,
 לְהֵט בְּגֻאֲמוֹ,
 כַּעַס בְּיוֹמוֹ,
 וְאֵיךְ יִתְנַאֵה וְלֹא־יִפְרָגוּ עוֹד מְקוֹמוֹ?

מעשה אלהינו: מושל במפעלו,
 נורא על-זבלו,
 סלודו כנגדו,
 עזו כרב חילו,
 לכן יתנאה שרפים עמדים ממעל לו!

מעשה אנוש: ישתתוה למלך,
 טרפו למצא מהלך,
 תבור עצבו משלך:
 זה-עמלו וריקם ילך —
 ואיך יתנאה כירבה-כל בא ובחשך ילך?

מעשה אלהינו: פארו בשמי מעוני,
 צפה ומביט עניני;
 קלום שמו בהמוני,
 רדה בקרב מוני,
 לכן יתנאה גדלים מעשי אדני!

מעשה אנוש: ומבקש חיל ומחסה,
 הוא פשעיו יכסה,
 דרך ובא עמידמסי,
 גוזל עניי רמוסי,
 ואיך יתנאה ובחשך שמו יכסה?

מעשה אלהינו: שדי רקע הארץ על-בלימה,
 שכניה בלי-היות לשמה;
 תבן על-מים אדמה,
 תקף שמו לרוממה,
 לכן יתנאה עטה אור בשלמה!

מַעֲשֵׂה אָנוּשׁ: בָּנַע וְנָד בְּאֶרֶץ
 בְּקוֹמוֹ לְשׁוֹמֵט בְּאֶרֶץ;
 אִם-עוֹדְנוּ הַיּוֹם בְּאֶרֶץ,
 אֵינְנוּ מִתֵּר עַל-אֶרֶץ —
 וְאֵיךְ יִתְנַאֵה כִּי אָדָם אֵין צְדִיק בְּאֶרֶץ?

*

קִינּוֹת לְתַשְׁעָה בָּאָב

1

בְּלִילִיָּהּ וּבְיִוֵן וְגִלְלוֹ בְּנִי,
 בְּלִילִיָּהּ חֶרֶב קָדְשִׁי וְגִשְׁרֵפוֹ אַרְמוֹנִי,
 וְכָל-בֵּית-יִשְׂרָאֵל יִהְיוּ בִיגוֹנִי,
 וְיִכְפוּ אֶת-הַשְׁרָפָה אֲשֶׁר שָׂרַף אֶדְנִי:

בְּלִילִיָּהּ תִּגְלִיל עֲנִיָּה נִחְדָּלַת,
 וּמִבֵּית אָבִיָּהּ בְּחַיִּים מְבַדָּלַת,
 וְיִצְאָה מִבֵּיתוֹ וְגִסְגֵר הַדָּלַת,
 וְהִלְכָה בַשְּׂבִיָּהּ וּבְכִלְפָּה נֶאֱכָלַת,
 שְׁלָחָה נִחְלַת בְּעֵרָה וְאֶכָּלַת,
 וְאֵשׁ יִצְאָה מֵאֵת אֶדְנִי!

בְּלִילִיָּהּ תִּגְלִל סִבֵּב הַחוּבָה,
 רֵאשׁוֹן גַּם-שְׁנֵי בֵיתִי נִחְרָבָה,
 וּבֵת לֹא-רִחַמָה וּבֵת הַשׁוֹבֵבָה
 הַשְׁקֵתָה מִי-רֵאשׁ וּבִמְנָה צָבָה,
 וְשְׁלָחָה מִבֵּיתוֹ וְגַם-נִשְׁתָּה מוֹבָה,
 גְּדוּלָה הַשְּׁנֵאָה מֵאֵת אֲשֶׁר-אֶהְבָּה,
 וּבְאֶלְמָנוֹת חַיּוֹת כְּאִשָּׁה גַּעֲזָבָה,
 וְתֹאמַר צִיּוֹן עֲזָבְנִי אֶדְנִי!

בְּלִילֵיָהּ קָדְרוּ וְחָשְׁכוּ הַמְּאֹרוֹת
 לְחֶרֶבֶן בֵּית־קִדְשֵׁי וּבְטוֹל מִשְׁמְרוֹת;
 בְּלִילֵיָהּ סִבּוּנִי אֶפְפוּנֵי צָרוֹת
 וְגַם־קָרָא מוֹעֵד לְחַמֵּשׁ גְּזֵרוֹת,
 בְּכִי־חָנָם כָּבוּ וְנִקְבַע לְהֵרוֹת,
 כִּי־הִנֵּחָה סִבָּה מֵעַם אֲדֹנָי!

בְּלִילֵיָהּ אָרְעוּ חֲמֵשׁ מְאוֹרְעוֹת,
 גָּזַר עַל־אֲבוֹת בְּפָרַע פְּרָעוֹת,
 וְדָבְקוּבוּ צָרוֹת מְצָרוֹת וְרָעוֹת;
 מוֹכֵן הָיָה לִפְנֵעַ פְּנֻעוֹת,
 וְהִעֲמִיד הָאוֹיֵב וְהָרִים קוֹל־וְנוֹעוֹת
 קוֹם כִּי זֶה הַיּוֹם אֲשֶׁר נָתַן אֲדֹנָי!

2

אֱהִי אֲשֶׁר תִּמְאֲבַת עַד־לֹא בְּרֵאשִׁית עַם־כְּפָא כְּבוֹד לְצָרְפוֹ,
 לָמָּה לְגַצַּח שָׂדֵד בְּיַד שְׂדָדִים
 וְנִהְיִיתְּ בְּרָעָה בְּעַטְיָהּ, וְרָעִשְׁתְּ וְרַגְגַּתְּ: וְעַתָּה מַה־לִּי־פֶה?

אֱהִי אֲשֶׁר קוֹמְמַת לְאֲתָנִי קָדָם בְּחֶרְדַּת מִ־אֶפּוֹא,
 לָמָּה לְגַצַּח צָמַת בְּיַד צָרִים
 וְנִהְיִיתְּ בְּצַפּוֹר בּוֹרֵד עַל־גִּגְי, מִר צָרַח: מָה לִּירִדִי פֶה?

אֱהִי אֲשֶׁר פָּצַת לְמַעַנּוֹ לְצִיר: וְאִתָּה עָמַד עַמְדִי פֶה,
 לָמָּה לְגַצַּח עָרְעַר בְּיַד עַדְלִים
 וְנִהְיִיתְּ כְּשֹׁנֵא וְצָר, וְאִיָּה אוֹיִי: אֲשַׁב פֶּה?

אֱהִי אֲשֶׁר נָחִית בְּעַגְגֵי הוֹד לְאֶת־אֲשֶׁר יִשְׁנוּ פֶה וְאִינְנוּ פֶה,
 לָמָּה לְגַצַּח מֵאֵס בְּיַד מְרָדִים
 וְנִהְיִיתְּ כְּלֹא־יוֹכֵל לְהוֹשִׁיעַ, מַה־לְּךָ פֶה וּמִי־לְךָ פֶה?

אֶהְיֶה אֲשֶׁר כּוֹנֵנָה מְכוֹן לְשִׁבְתָּךְ לְחַפָּה לְחַפּוֹ,
לְמָה לְנִצַּח יֵעָה בְּיַד יְהוּרִים
וְנִהְיִיתָ כְּמִשׁ בְּחַלְלִי, וְאִין-עוֹד נָבִיא, וְנִמְתָּ: הַאִין פּוּה?

אֶהְיֶה אֲשֶׁר חֲנִית מָאָז בְּתֵאוּ מִפּוּה וּמִפּוֹ,
לְמָה לְנִצַּח זָנַח בְּיַד זָרִים
וְנִהְיִיתָ כְּנִתִּיק יֵצֵא חוּצָה וְלֹא-עֵבֵר פּוּה?

אֶהְיֶה אֲשֶׁר הִכְנַת לְהַשְׁלִיךְ בּוֹ לְפָנֶיךָ גּוֹרֵל פּוּה,
לְמָה לְנִצַּח דָּחָה בְּיַד דּוּמִים
כְּגַר בְּאַרְצָךְ וְנִמְתָּ: כִּי-לֹא נִסַּב עַד-בְּאוֹ פּוּה?

אֶהְיֶה אֲשֶׁר בְּעוֹן בָּצְעֵי חֲשָׁכוֹ בּוֹכְבֵי נִשְׁפוֹ,
לְמָה לְנִצַּח אֶפֶס בְּיַד אֲרוּרִים
וְנִהְיִיתָ כְּאֶרֶם בְּמִלּוֹן, וְעַד מִי-לֶךְ פּוּה?

אֲחֹזר וְקָדַם מִפּוּה וּמִפּוֹ,
לְכַלְדֵּר וְדַר נֹדַע קִצְפוֹ וְחַפּוֹ,
עַל-מָה מְכַלֵּאִם שֵׁת עָלַי כְּפוֹ?
זֹאת בְּעֵלִיל כִּי-פִיד חֲקוּק בְּכַפּוֹ,
רְפֹאוֹתַי בְּטוֹחָה כִּי רָגַע בְּאִפּוֹ —
וְעַד-עֵתָה אֵיכָה יַעִיב בְּאִפּוֹ?

3

<p>דְּמוּת יִפְיֶךָ כְּבִשָּׁר וְדָם, פְּחַדְדִי וְיִרְאַתְךָ כְּמַלְאָכִים לְבָדָם;</p> <p>„הֵן לֹא-יִשָּׁד אָנִי וְלֹא נִלְם פְּחַת, יְדוּעָה הֵייתִי בְּשׁוּבָה וְנִחַת; וְהֵן לְשִׁלְשָׁה אָנִי, וְלִשְׁבָּעִים וְאַחַד, וְלִשְׁנַיִם עֶשְׂרִי, וְשִׁשִּׁים, וְאַחַד.</p>	<p>אֹז בְּמִלֵּאת שִׁפְךָ יִפָּה כְּתַרְצָה, הֵן אֲרֵאֵלִים צָעְקוֹ חֲצָה; כְּדַחֲלִקְיָהוּ סִאֲרֵמוֹן כִּי-צֵא, אֲשֶׁת יִפְתִּיחַ אֲרֵר מְנוּלַת מִצֵּא.</p> <p>גִּזְרֵנִי עָלֶיךָ בְּשֵׁם אֱלֹהִים וְאָדָם: אִם-יִשָּׁד לְשָׂדִים אֶתְּ אוֹ לְבָנִי אָדָם?</p>
---	--

עַד-יַעֲנֶה אֵל וַיֹּאמֶר: בְּיָה!
וַיִּצִיל בְּנֵי מִחְרַב וּשְׁבִיָּה.”

פֶּלֶל תַּחֲנֶה לִפְנֵי כִנּוּ:
מִלֵּא רַחֲמִים רַחֵם כְּאֵב עַל-בְּנֵינוּ!
צַעֲק: „מַה-לָּאֵב שֶׁהִגִּילָה בְּנוּ,
וְגַם אֲנִי לָבוֹן שֶׁעַל-שִׁלְחוֹן אֵב
אֵינֵנוּ!”

„קָם לָךְ, יְרֵמְיָה, לְמַה תַּחֲשֶׂה,
לָךְ קָרָא לְאֲבוֹת וְאֶהְרֹן וּמֹשֶׁה,
רַעִים יִבְאוּ קִינָה לְהַנְשֹׂא,
בִּי-וְאֲבִי עָרַב טָרְפוֹ אֶת-הַשָּׂה!”

שֶׁאֵג הָיָה יְרֵמְיָה הַנְּבִיא,
עַל-מִכְפֶּלֶה נִהַם כְּלִבְיָא:
תַּנְיִקוֹל בְּבָבִי אֲבוֹת הַצְּבִי,
תַּעֲוֵ בְנֵיכֶם וְהִרְיָהֶם בְּשִׁבִי!

אִם כְּאֲדָם עֲבְרוּ בְרִית,
אֵיזָה זְכוּת כְּרוּמֵי בְרִית?
„מַה אַעֲשֶׂה לָכֶם, בְּנֵי,
נִזְרָה הִיא מִלִּפְנֵי!”

זֶה הַאֲחֵד אֲבָרְהָם הָיָה,
וּבְרֵה־שְׁלֹשָׁה — אֲבוֹת שְׁלֹשִׁיה,
חֵק שְׁנַיִם עָשָׂר — הָיוּ שְׁבִטֵי-יָה,
וְשִׁשִּׁים רְבוּא, וְשִׁבְעִים וְאֶחָד —
סִנְהֶדְרֵיָה.”

מַעֲמִי הַקְּשִׁיבִי וַעֲשֵׂי תְשׁוּבָה;
וַעֲן הַיּוֹמֵךְ כְּלִכְךָ תְשׁוּבָה,
יִפְה־לָךְ בְּעֹלֶץ וְלִשְׂמֹחַ בְּמוֹבָה,
וְלֹא-לִקְרֹא עוֹד בַּת הַשׁוֹבְבָה!

„בִּי-אֵיךְ אֲשַׁמַּח וְקוֹלִי מֵה-אָרִים,
הֵן עוֹלְלֵי גִתְנוּ בֵּיד צָרִים,
לְקוֹ נְבִיאֵי וְדָמָם מְגָרִים,
גִּלּוֹ מְלָכֵי וְשָׂרֵי, וְכַהֲנֵי בְּקוֹלָרִים;

מִלוֹן מִקְדָּשִׁי בַּעֲוֹנֵי נָדָד,
דוּדֵי מֵאֵז בְּרַח וַיִּגְדָד,
נַעַם אֶהְלִי בְּעַל-כְּרַחֲתִי אֲשַׁדָד,
רַבְתִּי עִם אֵיכָה וְשָׁבָה כְּדָד!”

שָׁחָה הָאִשָּׁה לְנְבִיא יְרֵמְיָה:
„שַׁח לֹא-לֵהִיךְ בְּעַד מִכַּת סַעֲרָה
עֲנִיָה,

שָׁמַם מִקְדָּשׁ מִבְּלֵי בְּאֵי מוֹעֵד,
עַל כִּי-יִדְרִים גִּתְנוּ לְהַמְעַד.
תְּשִׁיבֶם כְּמֵאֵז, סוֹמֵךְ וּסוֹעֵד,
תְּרַחֵם צִיּוֹן כִּי בָּא מוֹעֵד!

שפטיה

(באיורי היא אורנה, באיסליה הדרומית; סת ד"א תרמ"ז)

פזמון

ישראל נושע בני תשועת עולמים,
בס-היום יושעו מפיד שכן מרומים,
כי-אתה רב סליחות ובעל הרתמים:

שעריה הם דופקים פעניים ודלים,
צקון לחשם קשב-יה שכן מעלים,
כי-אתה רב סליחות ובעל הרתמים:

פחדים הם מכל-צרות ממחרפיהם וממגדפיהם,
נא אל-מעוזכם אדני, אלהי אבותיהם,
כי-אתה רב סליחות ובעל הרתמים:

טובתיד יקדמו להם ביום תזכחה,
ומתוד צרה המציאם פדות ורנחה,
כי-אתה רב סליחות ובעל הרתמים:

יושעו לעין כל ואל-ימשליכם רשעים,
פלה שעיר וחתנו ונעלו לציון מושיעים,
כי-אתה רב סליחות ובעל הרתמים:

הקשיבה אדון לקול שועתם
ודמכון שבתך השמים תעלה תפלתם,
כי-אתה רב סליחות ובעל הרתמים:

אִמְתִּי בֵּן־שִׁפְטִיָּה

(באורי היא אוריָה, לערך ד"א תר"ס)

סְלִיחָה

יְדַעֵי בִּי מְלַעֲיָבִים:
 „מֵה־לָּכֶם עֲנִיִּים וְעֹלָזִים,
 כִּי־מִקְדָּם כְּבָנִים חֲשׂוּבִים —
 וְעַתָּה כְּכִלְי־דִיק וְכֹלְכִים?

חֲזוּת קֶץ גְּלוּת
 עַד־יְמֵי אִתָּם בְּסִכְלוֹת?
 הֲלֹא תִדְעוּ בְּפִלְלוֹת
 כִּי־חֲקוּנְתְּכֶם הֶבֶל וְהוֹלְלוֹת!”

זֹאת בְּעַת אֲשַׁמְעַ,
 עֵינֵי דָמַע תִּדְמַעַ,
 כְּמִרְגָּפֵשׁ אֲזַעַק וְאֲשַׁמְעַ:
 „עַד־אָנָּה יְיָ, שׁוּעֵתִי וְלֹא תִשְׁמַע!”

אֵיךְ מִכָּל אַמּוֹת
 הַשִּׁפְטִיָּה עַד תְּהַמּוֹת,
 וּמִיּוֹם שָׁנַתִּי לְשִׁמּוֹת
 אֵין עֶזֶר וְתִקְוָמוֹת!

מִדּוּעַ כָּל שְׂכָנִים
 מִתּוֹךְ חֲרַבְתִּיהֶם גְּבָנִים,
 וְאֲנִי בְּמָה שָׁנִים
 בְּכָה עַל־שָׁנֵי חֲרַבָּנִים!?

תִּרְבּוּכוֹת כָּל בְּנוֹת
 בְּשִׁמְחָה וּבְנִינּוֹת,
 וּבְנוֹת־יְהוּדָה וְיִשְׂרָאֵל הָאֲנוּנוֹת
 תִּמְיֵד בְּגֵהִי וְקִינוֹת!

קְדוּשָׁה, שִׁכּוֹן עֲרֻבוֹת,
 תִּפְלוֹתֵינוּ תִּהְיֶינָה עֲרֻבוֹת;
 אֲשֶׁר הִרְאִיתָנוּ צָרוֹת רַבּוֹת
 הִרְאֵנוּנָא גְחֵמוֹת טִבּוֹת!

*

פִּזְמוֹן

יי יי אל רחום ותנון,
 אַרְךָ אַפִּים וּרְב־חֶסֶד וְאַמֶּת;
 נִצַּר חֶסֶד לְאַלְפִים,
 נִשָּׂא עֵז וּפִשַׁע וְחַטָּאָה, וְנִקָּה —
 וְסִלַּחַת לְעִגְנוֹ וְלַחַטָּאתָנוּ וְנִחַלְתָּנוּ!

אֲזַכְּרָה אֱלֹהִים וְאַהֲמִיָּה,
 בְּרֹאתִי כַל־עִיר עַל־תְּלָהּ בְּנוּיָה
 וְעִיר הָאֱלֹהִים מִשְׁפַּלַּת עַד־שְׂאוֹל תַּחֲתֶיהָ —
 וּבְכָל־זֹאת אָנוּ לְיָהּ וְעִיגְנוּ לְיָהּ!

מִדַּת הַרְחָמִים עָלֵינוּ הַתְּנַלְגָּלִי,
 וְלִפְנֵי קִנְיָה תַּחֲנַתְנוּ הַפִּילִי,
 וּבְעַד עַמּוּךָ רַחֲמִים שְׂאֵלִי,
 כִּי כַל־לֵבב דְּבִי וְכַל־רֹאשׁ לְחִלִּי!

תַּמְכֵּתִי יַתְדֹתַי בְּשִׁלְש־עֶשְׂרֵה תְּבוּת,
 וּבְשִׁעְרֵי דְמַעוֹת — כִּי לֹא־נִשְׁלָבוֹת;
 לִכֹּן שְׂפָכֵתִי שִׁיחַ פָּנָי בַּחֲנוֹן לְבוֹת —
 בְּמוֹחַ אָנִי בְּאֵלֶּה וּבְזִכּוֹת שְׁלֹשֶׁת אָבוֹת!

יְהִי רַצוֹן מִלְּפָנֶיךָ, שְׁמַע קוֹל בְּכִיזָה,
 שְׁתַּשִּׁים דְּמַעַתְנוּ בְּנֹאדְךָ לְהִיזוֹת,
 וְתִצְלִלְנוּ מִכָּל־גְּזֵרוֹת אֲכַזְרִיזוֹת,
 כִּי־לֶךְ לְבַד עִיגְנוּ תְּלוּיזוֹת!

זבדיה

(גראה שהיה בן דודו ומקומו של אמתיו)

סליחה

אָדון דין אַם־יִדְקֶדֶק,
בְּחֶקֶר פֶּעַל אַם־יִבְדֶּק,
גָּבֵר לְפָנֶיךָ לֹא־יִצְדֶּק!

עַל־צִדְקָתֵינוּ אִין־אָנוּ סְמוּכִים,
פֶּשַׁע וְעוֹן מְלַכְלָכִים,
צִדְקָה־מִצָּא תַחַן עַרְכִּים.

דְּפִי־תַחַן בְּצָבָא מְעֵלָה,
הַרְבְּמִלְאָכִיד תְּשִׁים תְּהֵלָה,
וְאֶף־שְׂתָה כַּמִּים עוֹלָה!

קו אַל־תִּמְתַּח בְּאַרְחֵתֵינוּ,
רַפָּה וְתוֹלְעָה אַחֲרֵיתֵנוּ,
שׁוּא וְהֵבֵל שְׁנוּתֵינוּ.

זְכוּת וְצִדְקָה אִין־בָּנוּ,
חֶסֶד וְרָשַׁע בְּלָנוּ,
טוֹב אַל־תְּבוּא בְּמִשְׁפַּט עִמָּנוּ!

תָּשׁוּב עַל־הַרְעָה תִּנְחַם,
וְהִדְרִיבְךָ תִּנָּם מִרַחֵם,
בְּרַחֲמֶיךָ עָלֵינוּ רַחֵם!

יְהִמוּ מַעֲיָד עָלֵינוּ,
בְּרַחֲמֶיךָ פָּגַה אֵלֵינוּ
לְבַלְתִּי פָרַע מְעַלְלֵינוּ!

דְּרַכִּיךָ לָעֵנוּ לְהוֹרֹת,
יִדְעָתוֹ שְׁלֹש־עֶשְׂרֵה סְדוּרוֹת,
הַבְּסַחֲתוֹ שְׁאִין־רִיקָם הַזְּרוֹת;

מְשׁוּבְתֵינוּ רַבּוּ מִלְּפָנוֹת,
נִיחֻזִּים אִין וְקַרְבָּנוֹת,
סְלִיחָה מִצָּא לְעוֹנוֹת;

חֲנוּךְ־בָּם סְדָרְנוּ לְפָנֶיךָ,
זַעַק קָשָׁב מִמִּתְחַנְּנֶיךָ,
וְאַל־תִּשְׁבַּחַנו רִיקָם מִלְּפָנֶיךָ!

רבי יהודה בן-קורישי

(בטהראת, אפריקי הצפונית-מערבית; לערך ד"א תר"ס)

רהוטא

וּבְנוֹ: יֵלֵךְ יִי הַגְּדֵלָה וְהַגְּבוּרָה וְהַתְּפָאֶרֶת וְהַנְּצַח וְהַהוֹד!

לֵךְ אָמַר לְבִי גַפְלָאִים מַעֲשֵׂיךָ וּנְפֹשִׁי יָדַעַת מְאֹד
 לֵךְ גַּנְי אֱלֹהִים יִרְעוּ בְּרִי-יַחַד בּוֹכְבִי בְּקֶר לַעֲבוֹד
 לֵךְ גְּבוּרֵי כַח וְצָבָא הַשְּׂמַיִם מִשְׁתַּחֲוִיִּים לְסַגּוֹד
 לֵךְ דִּגְלֵי בְנֵי אֱלִים וּמְרֵאֵיהֶם כְּלַפִּידֵי כִידוּד
 לֵךְ הַמַּלְת נֹהַר דִּי-נֹהַר וְאַלְף אֶלְפִין מִשְׁמֹשֵׁין בְּגִדוֹד
 לֵךְ וְרַבּוּ רַבָּנוּ — זֶה יִכְרַע וְיִקּוֹד, וְזֶה יִשָּׂא הוֹד
 לֵךְ זְבֻלֵי מְרוֹמִים, וְדַרְי הַרְמִים, וּמִלְכֻדָּה אֵין עוֹד
 לֵךְ חִילֵי אֶלְיוֹנִים, שְׁבַחְךָ מִשְׁנַגְנִים, אֶל-הֵמִי לֵהֶם לְכַחוֹד
 לֵךְ סַפְסָרֵי טְהֵרָה, מִפְּאָרִים בְּשִׁירָה בְּרוּרָה, לַעֲנוֹד
 לֵךְ יִרְעֵדוּ וְיִפְחָדוּ, וְיִתְעַדּוּ וְיִסְלָדוּ בְּסִלּוֹד
 לֵךְ כָּל-בְּרַךְ תִּכְרַע, וְכָל-לְשׁוֹן תִּשְׁבַּע, וְכָל-סִתּוּם וְכָל-סוֹד
 לֵךְ לְבוֹשׁ עוֹ וְתוֹשֵׁיחָה, וְעַמֶּק פְּלִילִיָּה, וְצִדְקַתְךָ תַּעֲמוֹד
 לֵךְ מִמְשָׁלָה וְגִדְלָה, וְכָל-סוּף וְתַחֲלָה, מְעוֹד וְעִדְרְעוֹד
 לֵךְ גָּד וְנֶפֶק, וּמִשְׁפַּט חוֹק, וְדִין עֶמֶק, וְחֶסֶד בָּם בְּסְעוֹד
 לֵךְ שְׂרָפִים עֲפִים, וְכַנְפֵיהֶם מְרַפִּים, וְגַבְתָּם מְחַפִּים לְרְעוֹד
 לֵךְ עִירִין לֹא-יִשְׁנִים, יִמְצִים לֹא-יִרְדּוּמִים, שְׁבַחְךָ לְתַמוֹד
 לֵךְ פְּנִים אַרְבַּעָה פְּנִים לְאַחַת, אָדָם וְאַרְיָה וְשׁוֹר וְנֶשֶׁר, בְּפִקּוֹד וְהַנְּצַח וְהַהוֹד
 לֵךְ צְבָאוֹת, גְּבוֹת עֵינַיִם מְלֹאוֹת, גְּבִיהֵן גְּבוֹהוֹת, לְשִׁקּוֹד
 לֵךְ קָלִים בְּבָרְקִים, חֲשִׁים בְּבִנְקִים, מִתְדַּפְּקִים לְרִקּוֹד
 לֵךְ רִחוֹת מְלֹאכֵי אֵשׁ, וּמִשְׁחָתִים לְהַטִּי אֵשׁ, מִתִּינְקֵדִים יִקּוֹד וְהַנְּצַח וְהַהוֹד
 לֵךְ שְׁבִיבֵי נִכּוֹן מְאֹן, וְגִלְגְּלֵי כֶסֶם גְּאָחֻז בְּדִלְק נוֹר לְרְפוֹד
 לֵךְ תְּהֵלָה, וְלֹא עוֹלָה, וְלֹא מִקַּח לְשַׁחוֹד — וְהַכֹּל לְפָחוֹד וְהַנְּצַח וְהַהוֹד!

רב סעדיה גאון

(מעיר פיום במצרים; מת בסורא ד'א תש"ב בהיותו כבן חמשים שנה)

תוכחה

אם לפי כתרך, צורנו, באדם הזה הדל —
 הוא כתור המעלה, ומה שמין דבר נשמע-בו?
 אם לפי בנינו ורקמו — כתרש מן החמר לקת,
 מעינות דם וריר, מעונות רפה ותולעת!
 אתברית רוחי אם-אביע מעלליו,
 נפשי תשתחת מעשיו אם-אזכרה;
 אזי לו מיצרו אזי לו מיצרו,
 ידו בקל-יצור לשחתם ויד כל בו להשתיתו!

בעולמו נחשב הוא כבין צעדיו קמשנים,
 וכל-ימי תמי הקלו על-שבכה יתהלך;
 כרד ושער קטב, חם חרב צרבת,
 בתוך לבאם להמים, במה יפקח עיניו ויזהר!
 בעט יבעט פשבעהו, ועת כירעב והתקצר,
 גם-בלילה לא-שכב לבו, כי כל-ימיו מכאוב ונעם;
 בית בבית הוא מגיע, וריו ארבע אמות אהות-קכר:
 יזכר זאת ויבוש ולפני עשהו יבנע!

נאות לבו משיאהו להתנשא על-במתי עב,
 ועל-כל-מי יתיהר — ופתע נוקש ונלכד.
 נכה אפו בל-יורש, הוא ואפס עוד מלכו,
 אך אל-שאול יורד, בדי עפר למוצק.
 נוש באוש גלמהו, זרמת מעב מקפהו,
 כשבול אם ימס, גם-שמם לא ראה ולא ידע.
 נחה חבלה ילדתהו ונמלט, נפל על-ראש —
 נפלו תלותו היא, אין לו תקומה ממנה.

היהוה למוסר מחנכיו, המריצוהו מכות והזנוהו,
 אכן לשוא וסוריו, והוא כעגל לא למד.
 דעת ידרש בלימוי והיא רחוקה ממנו,
 מדת ימיו וחקלו נשגבה לא-יוכל לה.
 דעת מה-ילד יום מחר — נבער מדעת מה-יהי,
 על-כן מלא לבו פחד ועצבון, ושית עצות ויתעשות.
 דעכו כפשתה מחשבתי בשתפול רעתו פתאם:
 יזכר זאת ויבוש ולפני עשהו יבנע!

הנה גדולה עליו תאונת מאכל לחמו,
 כמו פראים ובגיר-שחץ ומלא חריו מפרך,
 השוחים עד-בלותם, הרמש והשט עד-תמו,
 והוא כמות לא-ישבע וכאבהון לא-יאמר הון.
 היות יחשב על-משכבו ובאור הבקר יעשנה,
 ישכים ביומם לעמות בלי חמס ואכזריות;
 התלים בפיהו מחוץ דעת הבריות לנגב,
 אם-נתקר ויבחו נמצא כסף סיג מצפה.

וישמח בכל-שאט פי הבין להתהפך באמר אמונה,
 רמיה כיי-חליף אף גילת-לו ורגן.
 ומי-שמע בואת, הישמח לאידו בטפשו?
 ולו השיב אל-לבו פי אתה מפרנסו דיו!
 ילעת תבקע פרסו ויזרה הפרש על-פניו,
 באמרת הא-לך שזטה בל-גזל שנתמה בוי!
 ותענוגי עשרו הוסרו ונשאר עונם בנפשו:
 יזכר זאת ויבוש ולפני עשהו יבנע!

ועף אפו וחמתו איביו ארכיו המה,
 תת-לו מזקש ומלכוד לארבע מיתות ודיניהם;
 ולעף, דעוד ותעה ברכב ערוד,
 ומשלח באניה בלביים מטרפת והים הולך וסער.

וגות יקח לבו, חכמתו בלעה פי יענב,
 בצפור אל-פח ירוץ, נפשו היקרה יצוד,
 ועו אבריו מפני זרה, נקרע הסגור מן-השאר,
 ולא ימאס פל-טמאה ולא ינגעל פל-דוה.

חנה אש בחיקו ולא-חש, וקניו ירב המשא,
 לא-ישא למרום עינו, וזכר בראיו ויתדל.
 חץ כבדו יפלה, חלאתו וזהמו בנצתו,
 ספק בף אל-כף ויתנחם עליהמים אשר לא יאספו;
 חלפה כרנע תשוקתו וחרפתו לא תמחה,
 חיב לאלה פריתות ומה-יש-בו עוד ממנו?
 חת הוא מעיני כל-בשר ועיני אדני משטמותיו:
 וזכר זאת ויבוש ולפני עשהו יבנע!

טרף נפשו פי יעשק ועם-נגב עד יחלק,
 ויאהב קללה ותבואהו, ואת-האבן ואת-העץ בלתו.
 מע שדה זמם קחת, חרץ ורצח וגם ירש,
 תקלל חלקתו כנבות בעמק עבור לגלים;
 טרם ימשל בלה משל, כבשת נגב פי ימצא,
 סבלה הפסיל בחיקו ופניו חפו ברב-עם.
 טמונה קנאתו בלבו בראתו טובה לגיליו,
 תמות נפשו עםם יאב, ומי כמוהו טרים אולת.

יגרה מדון בשלום ולא ביד ישקוט ריב,
 ישדך בלוא-לחש, וימית ואין יכלת להחיות.
 ישמה מי הים והאניחו, יעשק נהר ולא נח,
 ינוח הפכשן מעשנו והוא בקנאתו פיקדת.
 יצודהו לשונו למדחף, ספחת בגיו יפשהו,
 יהרנהו כעסו כפתה, תגמאהו משטמה למזמת.
 יחד מקנא ומקנא יעברו וכל-קנאתם — יהיו הקבל:
 וזכר זאת ויבוש ולפני עשהו יבנע!

בְּחֶרֶב תִּדְהַ יִלְטֵשׁ, אִם תִּמְצָא יָדוֹ מִמְשַׁלֵּת,
 לְרִצּוֹת עֲבָדָיו וְהַמַּרְעִים וְלֹא-יִגִיעַ רִצּוֹנָם סֵלֶה.
 בְּתוֹרָהוּ כָל-צַד וְנִסְף, כָּל-עֵזוֹ וְרִצּוֹן מְרוֹץ,
 בְּמָה בְּנַפְשׁוֹ יִזְהַר לִוְלֵי יִסְף שְׁמֵר כָּל-יָצוֹר!
 בְּסִרְסוֹר בֵּין אֵל לְעַם לַעֲשׂוֹת רִצּוֹנוֹ הַפְּקֹד,
 נִחַר גְּרוֹנוֹ מִלְעֵק, נִחַר מִפּוֹחוֹ מִלְצָרָף,
 בְּמָה יִבְרַח וְיִלְךָ לְבַל-יִקְשֹׁר עָלָיו קֶשֶׁר,
 וּכְהֲרָף עֵין שְׁטָפוֹ שְׁטָף — אִי כְבוֹדוֹ וְנִבְוִרְתּוֹ!?

לְאָרֶץ מִלְחָה נִדְמָה אִם-לְקָה יִלְקָה בְּעִרְוֶת,
 נִדְרָיו נִתְּכוּ כַמַּיִם עַד יָנוּב פְּרֵי הַבְּטָן.
 לְתוֹנָה לוֹ רַב וְלִדְיוֹ; יֵשׁ מֵהֶם לְאַבְחַת-חֶרֶב,
 וּמֵהֶם שְׂכַל וְאַלְמוֹן — לְרִיק יַגַע בָּם וַיִּטְפָּח.
 לְחַלִּים יִדְאָג לְבוֹ, לְשֹׁמֵר סַמִּיחִים,
 יַעֲשֶׂק-נָא פְּרִיבַע הַבַּיִת וַיִּתְפָּרֵץ מוֹמֵי הַבַּיִת וַפְּתִיחַלֵּל.
 לַעֲתַת תִּתְקַפְּהוּ וַיַּחֲלֵף יִכְבְּדוּ בְּנָיו וַיִּצְעְרוּ וְלֹא-יִבִין לְמוֹ:
 יִזְכֹּר זֹאת וַיִּבּוֹשׁ וּלְפָנָי עֲשֵׂהוּ יִפְנַע!

מִי וַיִּמְלַל-לוֹ וַיִּבְשְׂרֵהוּ בְּעוֹדָנוּ רַחֵף כִּי יִקְוֶה,
 יִשְׁמַח כִּי הִגִיעַ אֵלָיו, מִשְׂאֵלוֹת מְבַרְכָיו מְלֵאוֹ;
 מִצָּא וְהִיזֵם שְׁקוּהָ וּלְבַתּוֹ עָלָיו רַמְפֶּשֶׁת,
 נִמְצָאוּ יָמֵי רַעְתּוֹ, שְׁנִים לֹא חִפְץ בָּמוֹ;
 מִבֵּיתוֹ שִׁמְרָיו וְעוֹעֵזוֹ וְאַנְשֵׁי חֵילוֹ גַעְנָעוּ,
 מַעֲמוֹ טַחְנוֹתָיו וַתִּקְהַיְגָה, וְרֵאוֹתָיו אֶסְפוּ נְנָהֵם,
 מִקּוֹל צַפּוֹר יִתְגַּדֵּד, וְצִלְלוֹ שִׁפְתָיו וּבְגֵי שִׁירוֹ:
 אִם-יִשָּׁם בְּאֱלֹהִים כְּסֵלוֹ — כְּכֹלוֹת כַּחוֹ לֹא יַעֲזִיבָהוּ.

נַעַר הָיָה וַיִּבְעַתְהוּ חֲצֵי דָם וּכְרַק מִמְרַחְתּוֹ,
 חֲמַתָּם רִיחוֹ תִשָּׂא, בְּמָה יִכְלֹל וַיִּשָּׂא!
 נִתְקַו סִמְפוּנֵי תִדְרָיו בִּימֵי בְחוּרָיו בְּתַקְדִּית,
 וַיִּלֵּל עַל-מִשְׁכָּבוֹ וְלֹא-צָעַק וְלֹא-שָׁב עַד-הַמִּפְּהוּ.

נהג ביונת אלם, יצפצף בעגור וכסום,
והיה כִּי־יראה הַרְוּחָה וְהַכְּבִיד אֶת־לְבוֹ וְהַקְשִׁית.
נחפו ללכת צאת כשבא מכל־תקנה:
יזכר זאת ויבוש ולפני עשהו יכנע!

שב ותש כחו, בלע בקרה ואף עצר,
עד־שר ראשונה פקדה באה אחרת וגם מכהלה;
סם יאכלהו בצמר, עש יבלהו ורקבון,
שבע ימים ברב רגו מעט ורעים ומרות.
שקחילו גרי ביתו געמותיו כי יראו מחוצה,
ולבו יודע מרתו ועלו כי גטל עליו.
קע מסע אחרי מסע אל־ארץ עפתה כמז־אפל,
שלף ויצא בבוא יזמו מכל־יש ותענג ועשתגות.

עליו נהפכו ציריו, תכלי־מות ואימותיו,
שתה כוס מות מר וימץ חרשיה יגרים בקצף.
עמיניו מלאו ראש, ולען עצמותיו ישקה,
קבה הכר וידעה, ותקדר נפשו בעריפיה.
עצר חבל כספו ונלת הזקב נחבסה,
אולומים מני־ימו ויזעם כתמו הטוב.
אפר מי־נגלה מעיניו לראות מה־יהנה אחריו:
יזכר זאת ויבוש ולפני עשהו יכנע!

פרחה נפשו אל־מעונה, ליצוץ אשר יצעתהו
בצורר החיים — אם זכה, והמרשעת בתוך כף הקלע;
פרדה מתוך גדנה, וכל־שפן מאח ושוע,
גס־זה רעה חולה כי נותרה בצפור נודדת.
פגרו הרך והענג, אשר כלי־ימיו יעזבדני,
גמאם ונטבל בשחת, ונפשו עליו אכלת;
פני לבושו מי־נגלה וריחו מי־יוכל להרית,
פקוד ונתון באשמנו לעת מתן החשבון.

צור יקרא לרות מעל ואל-הארץ לדין בשר,
 מניד לאדם מה-שחו וכל אשר ישבח ויכירהו.
 צדקה לגפשו בהמצא מאור באור החיים בך,
 ובחלד בהכחד — שם פגיא-אל לא יתמו שנותיו;
 צפן אלוה אונז אם רבו פשעיו ולא-שב,
 יקבצו פגיו פארור, תאכלהו אש לא-גפח,
 צפו עיניו כידו, שגיו יחרק ונקם:
 יזכר זאת ויבוש ולפני עשהו יכנע!

*

קינה היא וקונגוה בני אדם על-גפשותם,
 טרם יספרו הספרים יקדמו מרוח במר בכי.
 קיא צאה בשלשה עולמים, קיקלון על-כבודו,
 קמל טובו והחפיר, קדרנית כל-תהלוכו.
 קגנו הטר ימאס גבר, אף בראסור ומנוע,
 קבצת הון מה-יספן-לו, ומה-יתרון לו בכל-עמלו?
 קטנגו בעינינו אנו, למי אלה הלא לנו,
 מאסנו עולמנו מאסנוהו, מאנה לגנוע גפשונו!

רבו פשעינו עד-למאד, ומהם רבו רתמיה,
 עמקו משפטיה עד-לתהום וצדקתה כהררי-אל תכבשם.
 רנגנו מזכר כל-אלה ולא-הבנגנו לאחרינו,
 אמה אלהינו תזכרם ולא-תמוד לנו נקם. —
 רב-לך אדם מתעבותיה, מעט רע מעשיה,
 אל-תגדל בגהר שחו פני-כבוד עליה שוכה!
 ראה-נא פרי תורה וישר בעולם הזה, על-אמת כמה
 כפלים לעתיד, כי דוגמה היא לשכר טוב!

שמעתי ותרגו בטני, נמרה בעתי באסר:
 מה-לי עוד לתמוא, לא-אוסיה עוד לכסלה,

שכל-עוד נשמתי בי ורוח אלוה באפי
 ארניך דמעתי חסאתי, אנהך עוני בנמרץ!
 שדי אמה יצרתנו — חוס ורחם על-יצוריך,
 גצר מפעידך אנהנו — חמל-נא טעקור נטוע!
 שובה וקשיבנו בחסדיך ועל-רעתנו או תנחם,
 לא-נבזש מכל-עלילותינו בכפרך לכל-אשר עשינו!

תושבים אנהנו לפניה, מעט ימינו עלי-ארץ,
 בקשנו סליחה והואלנו, אולי נמצא חן בעיניך;
 מעש עמנו לשמך, פי ידענו כי-אין מעש,
 מיטיב אחריתנו ברצונך ותקנתנו לא תפרת!
 תאריך אפך עמנו ותהלתך תחטם-לנו,
 תתנהג במדת חנינותך מודעת זאת מני-עד;
 מענייתנו תהא כפרתנו ותשניק נפשנו למחילה לה,
 תרצה תשובתנו לחיים ומבני העולם הזה תשימנו!

רבי שלמה בן-יהודה הפבלי

(ברומא, לערך ר"א תש"מ)

סליחה

תערג אליך באיל על-אפיקים,
 שחה צאת לרונה ואין-מפיקים,
 רחוק ועמק ונדלות לא-מספיקים,
 קוים וחזקים ואמנה לא-מפסיקים!

צמאיד צוק להם מיחול לךבם,
 פניך לראות בית מעון חביבם,
 עבר בפקד ועמוד שביבים סביבם,
 סור גרל וטמא בעלי דךבם.

„נכתידם נירשה-לנו“ נמו, תרשו,
 מירשתך אשר הורשת עמך נרשו,
 להשמיד יום יום עוד ידרשו,
 כנוס מס וחמם, ועגניד ירששו:

יבאו יבזו וידידיך, יכנוס כלבים,
 טפש ונבל, כמר תער הנלבים,
 חרפתם שמעים עלובים ולא עלבים,
 זר לא-נשלבים ועליך נללבים!

שְׁנֵי אֲזוֹת שֵׁים זָרִים וְלֹא קָנָם,
לְפָנֵים מְשׁוֹרֵת הַדִּין לָנוּ הַכֶּנֶם,
מִפְּנֵי קִשְׁט סֵלָה יְבוּשׁ הָאֲנָם,
הֵנָּם יִתְגַּוֶּסֶם וְנִדְחֵי יִשְׂרָאֵל יִכְנָסוּ!

הַרְצֵה בַת־פּוֹצֵי וְקִרְבָּנוּ תִּשָּׁע,
קִבֵּץ יִתְדוֹ עֲשִׂירֵית עֶסֶת־תִּשָּׁע,
מִבַּע חֲמָא וְלֹא־יִזְכֵּר רָשָׁע,
נִשְׂא עֵוֹן וְעִבֵּר עַל־פִּשְׁעוֹ!

וְאִנְתָּנוּ עִמָּךְ נִגְדֵדְךָ זֶה עֲנִינֵנוּ,
הַעֲלֵ־אֵלֶּה תִּתְאַפֵּק, תִּחְשָׁה וְתַעֲנֵנֵנוּ?
דְּבִיתָנוּ בְּמִקְוֶם תַּנּוּיִם, וְאֵלֶיךָ עֵינֵינוּ,
גַּם גֵּיָא צְלֻמֹּת שְׁמֵתָ מֵעֲנֵנֵנוּ!

בְּנוּ נִקְרָא שְׁמָךְ — אֲלֵי־תִתְחַלֵּל!
כִּדְךָ כְּלִי־זֶרַע יִשְׂרָאֵל יִתְחַלֵּל!
אֲסִי־עֲנִינֵנוּ רַבּוֹ וּמְלֹאוֹ חֵלֶל:
„אֲנִכִּי אֲנִכִּי מִחֲחָה“ פִּידְךָ מִלֵּל!

רבי יוסף בן־אביתור

(בספרו, לערך ד"א תש"ו)

קְרִשָּׁה

בְּמִרוֹמֵי עֶרֶץ כֶּסֶף שְׁבַתְךָ,
וּבְשִׁכְנוֹי אֶרֶץ עֹז מִמְשַׁלְתְּךָ;
אֵלֶּה יַעֲרִיצוּן גָּאוֹן תִּפְאָרְתְּךָ,
וְאֵלֶּה יִקְדִּישוּן לְשֵׁם מִמְלַכְתְּךָ:
אִי־קָדוֹשׁ כִּי כִי־אֵין בְּלִתְךָ!

בְּמִרוֹמֵי עֶרֶץ כֶּסֶף מִהֲלָלוּ,
וּפְנוֹת שׁוּלְיוֹ מְלֵאִים הֵיכְלוֹ;
מִתָּהּ מִיִּמֵּינוּ וּמִתָּהּ מִשְׁמֵאלוֹ,
שְׁרָפִים עֹמְדִים מִמַּעַל לוֹ;

וּבְשִׁכְנוֹי אֶרֶץ יָדְעִים עֶסֶת־הָאֵל,
נִצְבִּים הַיּוֹם כְּדֵל הַשְּׂאֵל;
מִהֲלָלִים וּמוֹדִים לְצוֹר פְּדָה וְנֹאֵל,

וְהַקְדִּישוּ אֶת־קָדוֹשׁ יַעֲקֹב וְאֶת־אֱלֹהֵי יִשְׂרָאֵל!

במרומי ערץ מלאכי-רום יחד,
 יצאים באימה ושבים בפחד;
 ומעריצים ברעד למלך המיוחד,
 שש כנפים שש כנפים לאחד;

ובשכונני ארץ קהלות קהלות
 קרבים היום בחמש תפלות,
 ומקדישים האל בתשואות המלות:
 ואתה קדוש יושב תהלות!

במרומי ערץ שם-שדי נגמר,
 וכל-לכב יתר וכל-בשר סמר;
 שאלים „איה?“ משמר מול-משמר,
 וקרא זה אליה ואמר;

ובשכונני ארץ נתלידת תקוקה,
 סגלת קדשים לשמו דבקה;
 ויגבה אלני צבאות ביד-תוקה
 והאל הקדוש נקדש בצדקה!

במרומי ערץ מלאכי צבאות,
 ובשכונני ארץ הגידת גבואות;
 אלה מעריצים בהמלות תשואות,
 ואלה מקדישים לאלפים ומאות:
 קדוש קדוש קדוש יי צבאות!

רבי משלם בן-קלונימוס

(באיטליה, לערך תש"ו)

גאלה

מכון לשבתה;	ברח הדודי אל
עברנו את-בריתה,	ואם
זכר אוני חפתה,	אנא
הקם קשט מלתה,	
כונן משוש קריתה,	
העלותה על ראש שמחתה!	

שלם סבך;	ברח הדודי אל
תעינו מברכה,	ואם
הצץ מתרבה	אנא
והושע עם עני ומתקה,	
חמתה מהם לשקה	
ובאברתה סלה להסתוכה!	

לבה ועיניך שם;	ברח הדודי אל
ונחנו טוב מרשם,	ואם
שמע קול צבריה ורנשם,	אנא
רוה מדם גושם	
ועפרם מחלב ידשן	
ופגריהם יעלה באשם!	

מרום מראשון;	ברח הדודי אל
בגדנו בכחשון,	ואם
סכות צקון לתשון,	אנא
דלתי מסבוע רפשון,	
גאל נצירי כאישון	
כאז בחדש הראשון!	

רבי שמעון בן-יצחק

(במנוצא, לערך ר"א תש"פ)

סליחה

כָּשָׁל כְּחָה מִכְבֵּד סָבַל,
כְּנוֹרָה לִבְכִי וְעִנְיָה לְאַבֵּל;
לְגַנְדָּה כְּלִמְתָה מִצְרִיָּה לְהִתְנַבֵּל,
לְאָמֵר: „נוֹאשָׁתֶם לְצֵאת מִסָּבַל;

מִיּוֹם נִמְאַסְתֶּם בְּגוֹיִם לְגַדָּח,
מִנוֹסְכֶם אָבֵד וְכִיקוֹד מְקַדָּח,
נוֹתַרְתֶּם פָּגַם וְכָצְבִי מְדָח,
נִהְיָה יִקְרַכֶּם כְּאַפֵּל מִגְדָּח!

סִלְעֵנוּ וּמְצוֹדֵתֵנוּ בְּשִׁמְךָ נְרוּיָן,
סָבַל עֲלִידָה כְּלִיּוֹן חְרוּיָן,
עֲנוּשִׁים וּמְכִיִּים, כְּפֶרֶץ פְּרוּיָן,
עֲזוּזָה מִהַמִּיר בְּחִמְרֵי קְרוּיָן!

פְּנֵה לְהַחִישׁ, אֲלִילוֹתַי, לְעִנְיָתִי,
פְּנִי-יֵאמֶר הָאוֹיֵב: „וְכִלְתִּי!
צְרִי יְגִילוּ כִּי שְׂכַלְתִּי —
צְדָקָה עָשִׂה כִּי-כִמְעַט כְּלִיתִי;

קוּמָה וְהִנָּשֵׂא בְּעִבְרוֹת צוֹרְרִים,
קָרַב יוֹם קָרְאוּ נְצִרִים,
רְעִי נוֹזֵם לְהִיּוֹת מְצִרִים,
רְאוּתֶם דְּרִיכַת פּוֹרֵת בְּצִרִים;

אָרְכוּ הַיָּמִים וְדַבֵּר כְּלִי-חַזוֹן,
אֲרָמוֹן גִּטָּשׁ וְחֵדֵל פְּרוּזוֹן,
בְּקוּוֵי מִרְפָּא בְּעֵתָה וְרוּזוֹן,
בְּטַחָה וְהִשְׁקַט לְמִנוּסָה וְחִפְזוֹן;

נִאֲלָה נִאֲחֲרַת וְתוֹחֲלַת מִמְשָׁכָה,
גִּלְהָה וְסוּרָה, קְדַרְנִית, חֲשׂוּכָה,
דְּמַעְתָּה מְצוּיָה בְּלַחְיָה לְמִשְׁכָּה,
דְּרוּסָה, בְּעוּטָה, נְגוּחָה, נְשׂוּכָה;

הַיּוֹבָאָה בְּחִשְׁךָ וְיוֹשְׁבַת דּוּמָם,
הַמָּה לָּבָה וּבְקַרְבָּה יִשְׁתוּמָם,
וְעִינֶיהָ מִיַּחְלוֹת לִילָה וְיוֹמָם,
וְעֵצֶר בְּעִצְמֹתֶיהָ כְּנַחֲלַת לַחֲמָם;

וּמִנִּי קִצִּיָּה מְאֹד נִחְתָּמוּ,
וְהָרוֹת נִהְרוּתֶיהָ בְּעִבְרָה נִעְתָּמוּ,
חֲבָאוּ גִדְחֶיהָ וּבְמִסְגֵּר נִסְתָּמוּ,
חֲטִאִיָּה הִשְׁוִינָה כִּי נִכְתָּמוּ!

מִפְּלִי-שִׁקָּר יִשְׁלִיּוּ בְּשִׁקְטִי,
מִיֹּרְתֶם בְּטוֹחוֹת פֶּעַל-שְׁמֵרֵי פִקְטִי;
יַעֲצִיבוּ רַעֲיִתְךָ בְּרִנּוֹ לְמִקְטִי,
יִגְזוּוּהָ כְּרַחֵל, גּוֹתִיָּה לְלִקְטִי;

ראשונה תשלם משנה עונתיכם,
ראה חללם ארצה בשחיתותיהם,
יבשו ידים שקר עותותיהם
יפקדו מרב ימים בחטאתיהם!

צרפנו בכסף במועקה לגללה,
צמתנו ונאשנו מנהגאלה,
חללה לנפץ יד עם־סגלה,
חפץ פרוטה מכים אזלה;

קגא לשמד ולקדשתך חס,
קרבנו אליך ובצלך נחם,
חזה אינרמפניע עלינו להחם,
חלותך במשה ואהרן ופינחם;

זכר חסד ושבעת קדומים,
ועקתנו קשב משמי מרומים,
קנים לעמד ברית שלומים,
אל מלך יושב על־כסא רחמים!

שור בעמד להוסיף אמצו,
שקר לטהרו ולנקותו משמצו,
תשמר עדרך פרעה לרבצו,
תשמיע: מזרה ישראל קבצו!

שגו ברק חרב בועמד,
שבר חציד מגזי מועמד,
מראש פרעות אויב בהנקמד,
ממה־שעשו בחללי עמד!

עבור נקמתך גזים הרנינו,
עליזת ותחתיזת הריעו נרנו,
והר ונבע ואילנות ירננו,
וגם ישבי סלע ירנו!

נקם הדם ונקם החמם,
נקמד לצרים להגרם נכמם,
בכוס עמק ורחב להעמם,
בשחוק ולעג פתם ימם;

רבנו גרשם בן יהודה מאור הגולה

(במנצא; מת ר"א תשפ"ח)

פזמון

זכר ברית־אברהם ועקרת יצחק,
והשב שבות אהלי יעקב,
והשיענו למען שמך!

אבדנו מארץ טובה בחפזון,
 ארכו הימים ודבר כל-חיון,
 בישראל תדלו פרוזן,
 במשמנוי שלח ריון —
 ושוב ברחמים על-שארית ישראל,
 והזשיענו למען שמך!

גולה אחר גולה
 גלתה יהודה בלה,
 דנה כל-היום וכלה,
 דרש ומבקש אין לה —
 והשב שבות אהלי יעקוב,
 והזשיענו למען שמך!

העיר הקדש והמחוזות
 היו לחרפה ולכזות,
 וכל-מחמדיה טבועות וגנוזות
 ואין-שיור רק התורה הזאת —
 ושוב ברחמים על-שארית ישראל,
 והזשיענו למען שמך!

. . . . .

מש כגשר מבקש נפשם,
 טבח בחוריהם בבית מקדשם;
 יספת ליסרם ולענשם,
 ילדים ואם על-בנים לרמשם —
 ושוב ברחמים על-שארית ישראל,
 והזשיענו למען שמך!

כבשנו לעבדים ונתנו-גענו,
 כנסנו טהארי והדב פגענו,
 לחץ גמר עד כיינו-גענו,

לחם-בנו ולא הרנענו —
 והשב שבות אהלי יעקוב,
 והושיענו למען שמו!

מכל-משעבדי אם שלישיה
 משכה וארקה רביעיה,
 נתנה על על-עניה,
 נהיתה תאניה ואניה —
 ושוב ברחמים על-שארית ישראל,
 והושיענו למען שמו!

. . . . .

גאל חזק למענה פדנו!
 ראה כיי-אזלת ידנו,
 שור כיי-אברו חסידנו,
 מפגיע אין בעדנו —
 והשב שבות אהלי יעקוב,
 והושיענו למען שמו!

ברית אבות ואמהות והשכמים,
 רחמיך וחסדיך ברבות עתים,
 יה זכר למקים ונמרטים
 ועליה פל-היום נשחטים —
 ושוב ברחמים על-שארית ישראל,
 והושיענו למען שמו!

דרש דמים דין דיגנו,
 השב שבעתים אל-חיק מעונינו;
 חנם נמפרנו ולא-בכסף פדנו,
 זקף בית-מקדשך השמים לעינינו —
 והשב שבות אהלי יעקוב,
 והושיענו למען שמו!

רבי שמואל הנגיד

(בקורטובה; נולד לערך ד"א תשנ"ג, מת ד"א תתס"ו)

תפלה

זרוע ימינך,	אלהי! חשף היום
בני אב המונק!	ומנד אדום חלץ
ונאון לפניך —	וללכשים גאה
לבש את-גאונך!	בעברה ובגעה
לעברי רצונך,	והפר ברית שומה
לרוד קצינך,	והקם שבועתך
ידיהם בצאנך,	ועל-עם, אשר שלחם
ותבער — תרונך!	תשלח — כאש תיקד

*

תהלה

אחרי הכתו את-איבו בנפש בן-עבאר ותילו (י"ג תשרי ד"א ת"ת)

בפעלך לאבות ואצילים,	הלי תעש בכל-שנה פעלים
ולי תזבח שחלים ברחלים!	ולי תשחט כפירים בצפירים,
ויהפך למסלולים סלולים,	הכל-שנה אני עבר בלביים —
ותחליף להבו לי בטללים!	וקל-שנה אני הלך במז-אש —
ואתה אל ומידך אילים,	לך הצור, לך גאנה תהלה,
ואת מסיר ביום נקם בדילים!	ואת מסית — בבוא קצם — גמוגים,
ואזרה את-שמה בינות קהלים,	אספר את-כבודך בשערים,
ונסיד בתוך עמי גדלים!	ואניד פלאך בענת חסידים,
ביום איד זה כמו שנת, אילים;	גאלתני ושמת לי לכפר,
בנו עבאר אחווגי חבלים.	ואחרי מות בנו עבאם, לביאת
כליל מלכות, וזה מן-הטפלים,	שניהם רדפוני, אך בראש זה
מלזכתם, ועל-פיו גאצילים,	ועל-פי זה אצילים יעלו אל

ואדירים נתונים על-ארצות
 ואליו ישמעו סרני פלשת,
 ולדברו כמו יורה מצפים,
 ובין מלכי ובינו ריב וקנאה,
 שניהם בין מלכים פארום,
 שניהם למדו לטרף מלכים,
 ומאז חללו ראשים ברשים,
 ואין עמד באספמא לנגדם
 אזי יצא והתקרב למדון,
 ולכד עיר וממלכה בדרבו,
 לצבאותיו אדנים פעבדים,
 ואלפים בחילו לאלפים,
 בארצותם בגירעולה באבני
 עליהם הערימו סוד ולקחו
 להכרית אם בישראל, ולשמד
 וכאשר רם לבב מלכם ודבר
 ועברנו אלי ארצו בכת,
 ועמנו נגרים בפפירים,
 ואישים — לא ברב בשר כבדים,
 וכליחגר ביום חמה חגרה,
 וכלימהיר אלייחרב, וכל-רץ
 בשריגים משבצים בגלים,
 עלי סוסים פעב סעים ומשים,
 ודיהם לא מלאות בתניתות,
 ולא-תראה לכד להם שלחים,
 ושכנו אתרי הכות ושרוף,
 ותרוו מהרו אליו במלים
 ופתהו בפחזותם ושיקרם,
 ובלע אל עצת שריו, ושזה
 ואמר-לו בשובנו: התשב

ברשיונו, וברצונו קטולים,
 ולו יודו נשיאי ישמעאלים,
 והנינו כמו מטר יחלים.
 וזה מזה בארצותם גדלים;
 וכל-מלכי אדמה בשתלים;
 וכבירים בחרפם נאכלים,
 וקדם זבחו אלים כאילים,
 להמרותם, ואין מעל מעלים.
 ועמד בתוליו על-גבולים,
 ואין עצר ואין מכלים במלים;
 ומאמיו בריאי נוף כחולים,
 ולו ראשים ועל-ראשם דגלים.
 לשנותם בני אל-חי סקולים,
 כלי זון וקנו הנעלים —
 גביר ודל ויונק עם-גמולים!
 בפיו עתק — תשבגהו התלים,
 להנקם לאדירים גוילים,
 ועם הרבה כארבה או חסילים,
 ולא חלב אשר עליהכסלים,
 וכל-פשמ למלחמה מעילים,
 אליהרג בטוב לבב וגילים;
 ומננים אדמים בגוילים,
 ובמצחות וכובעים עגלים,
 ובקמחים — כאלו הם אשלים,
 ולא-תשמע לכד רגש צהלים!
 וידינו מלאות בשללים,
 כמו סינים ובסבאים מהולים,
 כאלו הם עלי נפשו רכילים;
 תבונתם תבונת מעלולים,
 בעיר מבצר ולא-תדרף בשלים?

הלא תאיץ לזנב נחשלים?
 גבורה יתגדקול בתלילים,
 אגג המת, ולא כלים לכלים —
 כמו נשים — ואלו הבגלים;
 ורגלים — כצבאים או יעלים,
 ומכללים, ועל-ראשם בלילים;
 ובהם — ימשלו משלים משלים.
 עמלק ההרוגים הגעילים,
 וגבורים וכבירים וחלים,
 ושורים מלהלחם תדלים;
 לעמי הנמוכים האמלים,
 וגורלות עלי ארצם מסילים;
 ואישים בקרב ספים וכלים;
 והנורא בקול שבעים הגלים,
 לחלות בו פני שכן זבלים,
 אשר יקח תולים בשעלים!
 ותחנונים פני אל עז מחלים,
 תשועה שאבים יחד ודלים,
 דבר-צדק, ואף מנעים וכלים;
 ואפיל בגעמים לך תכלים,
 אני אפיל לפניך נפילים!
 כיום פרעה וחילו הצוללים,
 והשגים — ולא אחר בתלים,
 כמץ גרון ונבלו שם בעלים,
 ראם וכמו גדי וכמו עגלים,
 במלחמתם לנשים ועוילים,
 והפקד את-ימיניהם שמאלים,
 ושנה יועציו יחד סכלים,
 ושריו — להמיתם מות נבלים,
 אזי גסו עלי שבעה שבילים!

הלא תצא לצודד העופים,
 ועמדו חצצים לריב, ובענות
 ולא יכון לדמותם לאנשי
 אשר היו בעין יודעם לפנים
 בעת רכבם — ורצון כפראים,
 ומלבושם לבוש מלכות ורקמה
 בעצמתם וצבאתם וכחם
 וכראותי צבאות לא כצבאות
 וראיתי בגי-חיל וראים,
 וראשים הלכו לקרב בכבוד,
 וזכרתי אשר בלבב עדתם
 מרעים חלקו מאז שאלם,
 וראיתי בכור מות בעיני,
 הרומתי בשם אל, המכבד
 לעת צרה הכינותיו בלפי,
 להתגבר עלי-חיל צר בחיל צור,
 ולי אבות — בעת כזאת בשוע
 ומעפר — בחבל התפלה —
 בצדקתם ותמתם מליצים
 ולי אדון, אשר אמר: בטח בי
 אני אשבר לך שני כפירים,
 אזי לבש לבוש חמה ויצא
 ונגלה — לא בעד חלון וסתר,
 והתעלה עלי צרי, והיו
 והבהלים, והרקידם כמו כן
 והשם את-גבורתם, והיו
 ושלח ציר והטה השלחים,
 ושלח ציר וענה את-עצתם,
 ושם שקד בפי ציריו ותרו
 ועת ראו אשר רדפו לנגדם —

פעלתם פעלת הכסילים,
 ועל-לכם צמודים הפתילים,
 למכשלים, וסוסיהם כבלים,
 ביד ארני, וקאץ בפתילים;
 ומובאים סחובים בתבלים
 ומקצתם ברצונו קטולים!
 מגוללים בדם נפש טבולים,
 אדמה — הכתה בנהללים,
 ומשלקים פגרים פגבלים;
 וכאשר מעשינה הנחילים,
 ושריהם ועבדיהם חללים,
 וראשיהם בעפר פגללים,
 ומתאים מרזחים ואילים,
 אשר חשבו לאכלנו — אכולים,
 והיו הם בדינו נחולים,
 ונשעתי בשם אדיר באלים,
 עליעם אל, ומלבושים חבלים,
 אשר ישיב לחשבי רע גמולים,
 גפיליהם באפו פגפלים,
 בקצפו, ותילים פגמלים!
 והצמחה בשאנתה שחלים,
 ותריע ותפיץ התילים!
 בתוך צרי, כמו המית גבלים,
 חרון אפה וועמד לא מכילים!
 ושמתם עת ראותנו עצלים,
 וחציהם כמו-חצץ פסולים!
 לדיני בתמישי בם פלילים,
 פלשת וערב — בגטות צללים,
 לאיתנים — עלי עבדי בעלים,
 תשועה צמחה לו פובולים,

הלא זאת היא פעלת אל אשר שתי
 ושת להם עבתיים על-ידיהם,
 והיו מרפבותיהם לנפשם
 והכריתם ברוח פיו, כמו חוט
 וראיתי מכבדים אסורים
 אלי-מלך, בפיו היו קצתם,
 ונלאיתי ראות מים ומים
 וכתר-גל אשר לא-הצנה על-
 ונבורים מחללים, נחורים,
 וליל ששי כמו קרא רדפנים,
 והפלנו נביריהם ומלכם
 והיו על-פני ארץ ברמן,
 ויער חלפו מן-התדרים,
 ושבינו לשבינו, והיו
 ויזמו פי אנחנו נחלתם —
 ובטחו על-קשטות ותניתות
 ובזשו כל אשר לקחו געלים
 וראו גפלאות גורא עלילה,
 אשר עלה במחשבתו להפיל
 והשועים כתולעים חשכם
 ראיתיך — ואת משאג בשחל,
 ושרתיך — ואת תגאה ותצרח
 ונגלית — והמו כל-קרבים
 וועמת — וראיתי מלכים
 ונמהרים בטרם יחזונו —
 ושתה קשתתיהם כמו-קש,
 ונגור דין ביום שני, ושמת
 ונסית במשפט עבדך על
 והושעת לבך-איתן בנח
 ואחר צאת שנת משע ותשעים —

נצרתני ומצבאות ערלים,
 ועל-צרי במכות וחבלים,
 אשר ארץ ושמים מחילים,
 כל-יזעם, ועברה כאגלים,
 והשקית לצריו כוס רעלים,
 וארו כל-שבילי האפלים,
 יהושע, כליל נשאי סבלים!
 בהלכתם לי־שבי האהלים,
 ימי סבה ועד צאת הרגלים,
 בתוך לבי, ואם תמצא מקילים,
 חילים מעברתם בטלים!
 עלי נסים אשר עשה כפולים,
 בלבם לענויים העמלים,
 לעם נברא בגי סורים וגלים,
 לשבת שמו על-זאת יכלים!
 הדם מצור וכפת הדקלים —
 צפנני כמבצרים געלים;
 לכן-עבדו כעיר חומות וחלים;
 תבואה מעצי הדר שתולים;
 עלי נפשי בעלה או שקלים;
 בארבעה עלי-מים גדלים;
 אני קמתי והם נפלו אמלים!
 צרי שלח בעת מכאזב וחילים,
 בעזרי מזבל ירדים ועלים,
 שלל עמו, באף חלק חבלים;
 והמה מקלמתם אגלים,
 והם ענים דבר קנים ואלים!
 בזוי עמים ונקל בשפלים!
 אני רב מעזה, רע מעללים!
 ומכל החסדים הפעולים,

והיית לסתר לי ומצר
 ומשכת ימינך לי בישע,
 וצו מלאכי רעים מפצים,
 והשליכו עליהם כגשמים
 והשקית לעבדך כוס ישועות,
 ואור לי ליל ערכת חג אסיפה,
 כליל אברם, כליל משה, כמנחת
 ושמרתי בישר מועדי אל,
 ימי שבת ויום שופר וכפור
 והנה ממנור חלול כמו-אש
 ואל שת כל-ימי בטול מלאכה
 אני אעש לאל שירים כפולים,
 אשר יליץ לכל-לצים, ויהן
 ואשמיע שבתיו, ואספר
 ואם אין כל-בני שחק וארץ
 בעת העם לסבותם וביאון
 בכפו רוממני צור, וספו
 ובהביאם ערבה — שת ערבה
 והדור צוררי קטף — בקטפים
 והיו לי עלי עבת לכפר
 והתגדל עלי-מים בעם קם
 ובקרב צוררי לאכל בשרי —
 והכאיבו לכבי — אך אלהים
 וצוה מלאכי שרת, והיו
 ואף על-עם, אשר אמרו לחלק
 אנחנו נעשה סבות בשמחה,
 ונחנו נענה הלל בחדוה,
 הלי זאת? ואני תולע ולא איש,
 ומה אני ומה חני, אדני?
 אני קטן וצער מי־שועות

— ותשיב לי כפי צדקי גמולים —
 יהי חובי ותטאתי מחולים?
 ובשערה עלי שערי אלים,
 ולא הוריש תהלתו פסלים,
 תהלה המאירה בפסילים,
 במורי שיר במהללי תהלים,
 ובבני שיר במאוני שיר שקולים,
 במותן, ונאבות השיר שכולים;
 באזרועי ועלאוני עגילים,
 במלות נטפות מר ונאקלים!
 תהי שומה לראש כל־מהללים,
 מסדרים בפי שבים ועולים!
 למחר, וענומו השאולים:
 חקרה לענות אותה גאולים,
 לאל הדור ומפעליו גדלים!

ואם תשלים בעולם זה וכותי
 במהרה אעמד יום דין, ובמה
 לאל עזוי, אשר נראה בסופה
 ולא נתן כבודו לאחרים,
 הכינותי כבר שירה, ועתה
 ממלאה, עלי חשבון רעותה,
 וענינים יקרים מפנינים
 ואם השיר עקרה מלהוליד
 שתיהם פלימי חיי צמידים
 ויום משפט תליצינה לפני
 בני עמי, ענו עמי תהלה,
 ושיתו את־אמריה נכונים,
 ובאשר ישאלו „מה־זאת?“ בניכם
 תהלה היא לאל גאל ורדו,
 תהלה היא, גדולה והדורה,

*

בשרת נצחון ליוסף בנו

ואם היא לא מספרת,
 בגפיה מחברת,
 ובלבונה מקשרת;
 שנה אתה באחרת,
 ואם תפל במכמתת,
 תהי שנית ממחרת.
 תצפצף על־מרום קרת,
 ושחק־בה בצפורת,
 וכה יקרא באגרת:
 עדת קמים מאררת,
 כמץ חלקה מסערת,
 בלי רעה מפורת,

שלה יונה מבשרת,
 באגרת קטנה אל־
 מאדרת בטי כרפם
 ועת תעוף ותתנשא
 למען אם פגשה נץ
 ותתאחר ולא תחיש —
 ועת תנע לבית יוסף
 ועת תרד עלי ידיו
 ויתיר את־גנפיה
 בני, דע פי כבר ברחה
 ונפוצה עלי הרים
 ובדרכים במדצאן מ־

אֲשֶׁר הִיְתָה מְשַׁעֲרֵת;
 אֲזִי בָּרַחוּ בְּאִשְׁמֵרֵת,
 לְרַעְהוּ בְּמַעֲבָרֵת;
 בְּעִיר חוּמָה מְסֻגֶּרֶת,
 אֲשֶׁר נִמְצָא בְּמַחְתָּרֵת,
 כְּלִמְתָם בְּאֲדָרֵת,
 כְּמוֹ כְּבֹד לִיתְרֵת,
 וּמִצּוֹ כּוֹס מְשַׁכָּרֵת!
 כְּחִיל אִשָּׁה מְבַכָּרֵת,
 כְּמוֹ מָסַר בְּבִצְרֵת —
 וְאֵיכָתֵי שְׁחַרְחַרְתִּי;
 וְהִיא קִינִים מְדַבָּרֵת,
 וְהִיא בְּבָכִי מְמַרְרֵת!
 לֵךְ נַפְשִׁי מִזְמֵרֵת,
 חֲנוּנִיָּה מְסַדֶּרֵת!
 אֱלֹהֵי הַמְהַדְרֵת,
 בְּמִקְרָא עִם וּבַעֲצָרֵת,
 עָלַי יְדֹד מְקַשָּׁרֵת,
 בְּעַט בְּרוּל וְעַפְרֵת!

וְלֹא חוֹתָה בְּאֵיכָתֵה
 בְּלִבְתָּנוּ לְהַשְׁמִידֵם
 וּנְחַרְבוּ וְהָרַגוּ אִישׁ
 וּבּוֹשׁוּ מֵאֲשֶׁר קִוּוּ
 וְהוֹבִישׁוּ כְּמוֹ נֶגֶב
 וְעָטוּ עַל-פְּנֵיהֶם אֶת-
 וְהַבִּשְׁתׁ דְּבִקְהֵ-בָם
 וְשָׁתוּ בּוֹ בְּקַבְעַת
 וְהָיָה חֵיל בְּתוֹךְ לִבִּי,
 וְשֵׁם הָאֵל צָרִי עָלָיו,
 וְאֲזִי אֹזְרוּ שְׁמֵי עֵינִי
 אֲנִי אֲשִׁיר בְּטוֹב לִבִּי —
 וְקוֹל שְׁשׁוֹן בְּתוֹךְ בֵּיתִי —
 לֵךְ, סִלְעִי וּמִשְׁגָּבִי,
 לֵךְ הִיְתָה בְּצָרָה תִּי-
 בְּנִי, שִׁים לְבָךְ אֶל-יַד
 וְקוּם וּקְרֵא תְהִלָּתִי
 וְשִׁית אֵתְהָ כְּטוֹטַפֶּת
 וְתִכְתֵּב בְּלִבְתֶּךָ

*

על-קבר אחיו

אֵהָה שְׁבַתִּי בְּצַר רוּחִי,
 קַבְרֵתִיךָ בְּיוֹם אִמְשׁ
 לֵךְ שְׁלוֹם! הֲלֹא תִשְׁמַע
 הַשִּׁיבֵנִי: הַתְּפִיר מִי-
 הַרְפָּתָה מִמֶּךָ עֲצֵם
 וְגַם לַחֵד בְּלִלְהָ, כִּי
 עֲזַבְתִּיךָ, בְּכוֹר אָבִי,
 וְאַבְטַח כִּי אֵלַי שְׁלוֹם

אֱלֹהִים יַחֲנֵךְ אַחִי!
 וְגַם-יְהִיִּם מְרִי שִׁיחִי.
 בְּקִרְאֵי-לֵךְ בְּכָל-בְּחִיתִי?
 עֲגָה קִינִי בְּהַצְרִיתִי?
 וּמְכַתֵּשׁ מִמְּקוֹם לַחִי,
 כְּבָר גַּם מְבָכִי לַחִי?
 לְפַקְדוֹן בְּיַד גִּתִּי,
 תְּהִי הַזֹּלֶךְ לְמַכְסִיתִי!

*

אחרי עבר שבעת ימי אבל אחיו

כבר שלמו ימי אבלי, ולא שלמו ימי חבלי —
 ימי צירי ולילות ידה, מיון מעי במו חילי.
 אהה, אללי, וצר לי צר, ומר לי מר, ואוניה לי
 עלי אחי ובן אמי, כליל ראשי ומכללי!
 הנה הנה מנת חלקי, הכה עלה בגורלי?
 ואיככה עלי כתרי, ונגרי קול נהי אצלי?
 ואלו צר אהוהו — הרפתיהו ברב חילי,
 ולו ישוב במוזכפר — פדיתיהו בכל-ישרי,
 אבל מה אעשה היום, ואלה משפטי אלי!

*

על-קבר אחיו

הים ביני ובינך, ולא אטה לחלוקתך,
 ולא ארוץ בלב חרד, ואשב על-קברתך?
 אמת, אם אעשה כזאת, אהי בגד באחוקתך!
 אהה, אחי, אני ישב, עלי קברך לעמתך,
 ולך מכאוב בתוך לבי, כמכאובי במיתתך!
 ואם אתוך לך שלום, ולא אשמע תשובתך,
 ולא-תצא לפגשני, ביום בואי לאדמתך,
 ולא-תשחק בקרבתי, ולא-תראה תמונתך,
 ולא-תראה תמונתך, ובקבר מעונתך!
 למען פי שאול ביתך, שלזמים לך באחריתך,
 ונתח אל תהי נחה, עלי ריחך ונשמתך!
 אני הולך לארצי, כי בארץ סגרו אתך,
 ואנום עת ואיקץ עת — ואת לעד בנומתך,
 ועד יום בוא חליפתי, בלבי אש פרידתך!
 *

לאָתד מִיִּדְיוֹ

הַגָּה יְחִידָתִי בְּלִילְיָהּ
 בְּגִתָּהּ נִדְלָתוֹ אֲשֶׁר עֲצָמָה —
 מִי אֵל בְּכָל־אֱלִים בְּאֵל עֲשֵׂה
 כִּפְסָה מְעוֹנָתוֹ בְּעֵב עֲנֵן
 וַיִּבְרַק עֲנֵן אֹזְרוֹ כִּמּוֹ נִיצוּץ
 תִּשְׁמַע שְׁאוֹן רַעְמוֹ כְּחֹלְלֵת,
 הַזִּמָּה חֲזוּי קְלוֹת בְּהֶרְעָמוֹ
 שֶׁמְלָה קָרְעָה אִישׁ בְּגָבָה נִם
 וַיִּכַּל בְּגִלּוֹתָיו פְּנֵי שֶׁמֶשׁ
 בְּדַמּוֹת וַיִּפְתַּח־תֵּאֵר תְּגִלָּה אֶת־
 מִזְלִידָה לְבָנָה עַל־שְׁבִילִים לֹא
 תִקְרַב אֶל־שֶׁמֶשׁ וַתִּחַבֵּא
 חֲזוֹתָהּ יְמֵי חֶפְזָה בְּתוֹךְ בֵּיתָהּ
 קִצְרָה לְשׁוֹנֵי מַלְחָמוֹת אֶת־
 נַפְשֵׁי, אֲשֶׁר מְכַרְהָ לְצוּרָה אֶת־
 עֲזוֹבֵי לְסַפֵּר אֶת־פְּעֻלַּת אֵל
 שִׁמְיֵי לְדַתְּךָ יוֹם, תִּפְתַּח בּוֹ
 וַתִּגֵּי לְצִיּוֹן — יוֹם אֲשֶׁר בְּכִנּוּ
 עַל־בַּת־יְהוּדָה הַאֲסוּרָה בֵּין
 אִמְרֵי עָלִי לְבָהּ בְּפֶה שִׁיחַ
 תִּקְוֹם וַתִּתְנַעַר וַתִּשָּׂא רֹאשׁ,
 כִּי אִם־מַפְצִים אֲבָדוּ מִשְׁרָה
 הַגָּה שְׁמִיתִינָן נִקְבְּצוּ הַיּוֹם
 לִישָׁה וְלֹא טָרַף רַחֲלִיָּהּ,
 רֹאשָׁהּ וּמַחְזִיק יָד לְרַשְׁיָהּ,
 פְּלִיל בְּכָל־קִשְׁרֵי תַפְלִיָּהּ,
 מִשְׁרָה עָלִי שֶׁכְּמוֹ בְּשִׁירָתִי
 תֹזַרְתָּ אִמֶּת עַל־פִּי מִסְדֵּרְתָּ,
 תִּרְבֶּה לְצוּרָה מִתְּלִילָהּ,
 וַתַּעֲצִים שִׁירָיו בְּמִלְיָהּ.
 אֶרְצֵן וְהִצִּיב אֶת־נְבוּלָהּ!
 לְמַסִּיר בְּאַרְצוֹ מֵאַנְלִיָּהּ,
 עָף עַל־פְּנֵי כּוֹכְבֵי מְהִלָּהּ;
 אֶרְצֵן יִבְקַע קוֹל חֲלִילָהּ,
 בְּעֵב לְנַפֵּץ אֶת־נְבִילָהּ,
 הַשְּׁלִיךְ אֶל־אֶרְצֵן פְּתִילָהּ;
 וַתִּכַּסּ פְּנֵי כּוֹכְבֵי וְבִלְיָהּ —
 לְחִיָּהּ וַתִּחַבֵּיא אֶת־עֲנִילָהּ;
 יִדְעָה, וְהוּא יִדַּע שְׁבִילָהּ,
 בְּזָבֵל — בְּכֹלָה יוֹם בְּלוּלָהּ
 הַזִּרְהָ — וּבּוֹשָׁה מִבַּתּוּלָהּ!
 גְּדָלוֹ, וְאִם תִּיטִיב בְּמִלְיָהּ!
 רוּחָהּ וְלִבָּהּ עִם בְּסִילָהּ,
 בְּפִרְט וּסְפָרֵי אֶת־כָּלִילָהּ!
 קִשְׁרָה וַתִּגְיֵה אֶפְסִילָהּ,
 יִפְרֵץ כִּמּוֹ פָּרְצוֹ נְחִילָהּ
 רוּדִים וּמְכַבִּידִים בְּבִלְיָהּ —
 גַּעִים, יִגְחַם לֵב אֲבִילָהּ;
 לְמִצָּא מְנוּחָה מִחֲבִילָהּ!
 וּכְלִיל כְּהִנָּה מִקְהִלָּהּ —
 בְּכִנּוֹ שְׁמוּאֵל בְּרֶאֱצִילָהּ.
 שׁוֹעָה וְשָׂנֵא אֶת־נְבִילָהּ,
 רְכָלָהּ וּמַחֵץ רֹאשׁ רְכִילָהּ,
 גְּדוּל בְּכָל־עַפְסֵי גְדִילָהּ,
 תִּנְחַח בְּחוּג־שֶׁחַק בְּסִילָהּ,
 יִנְרָה וְלֹא יִפִּיל חֲלִילָהּ,

וְהַבְּעֵרֶת וְכִים וְנָחָה בְךָ
 מִזֶּה וּבְכֻמִּים וּמַעֲמִידֵי
 רָאוּ בְּאַרְצוֹ כִּי נִדְלָתוּ
 אָמְרוּ: לֵךְ תֵּאוֹת נִדְלָתָה —

גֹּאִים, וְשָׁפַל בֵּין שְׁפִילָה,
 אֶרֶץ וּמִפִּילֵי גְפִילָה;
 רָבָה, וּבְלָתוּ לֹא יִכְלָה
 קַח מִסֵּף וְנָחָה תְּחִילָה!

*

לְאֶתֶד מִיִּדְיֹו

גִּשְׁמָה מֵאֲשֶׁר תִּתְאוּ נְדוּעָה,
 וְנוֹף שָׁמֶן וְשִׁבְעַ וְדָשֶׁן —
 וְאִישׁ עָנֹו מִהֶלֶד עַל־אֲדָמָה,
 וּמִה־יִזְעִיל לְאִישׁ בְּשֶׁר בְּשָׂרוֹ
 וְיֹשׁ רַעִים מְרַעִים לֹא מְטִיבִים,
 וְדַמּוּ כִּי לְהוֹסִיף הוּן אֲנִי סָר
 וְאִם רֵאשִׁי בְּצִיצַת רֵאשׁ פְּרוּעָה,
 וְלֹא־יִדְעוּ מְרַעֵי סוּד לְבָבִי,
 וְנִפְשָׁם מִבְּלֵי הַכֹּר וְהַבִּינֹו,
 הִיתָאִפֵּק אֲשֶׁר נִפְשׁוּ לְבָנָה,
 וְיִשְׁקַט, עַד אֲשֶׁר יֵאוֹר בְּמִתְנִי
 וְעַד יַפְעַל וְיִשְׁמְעוּ פְעָלָיו,
 בְּחֵי הָאֵל וְחֵי עַבְדֵי אֱלֹהִים
 בְּרַגְלֵי אֲעֵלָה סֵלַע, וְאוֹרֵד
 וְאֶתְפֹּר אֶת־שִׁפְת מִדְּבַר בְּמִדְבָר,
 וְאֲשׁוּם עַד אֲשֶׁר אֲרוּם וְאֲעַל
 וְתַמְצֵא לְצָרִי בִי חֲרָדָה,
 וְאַרְצַע אֶת־בְּנֵי חֲרִים בְּאוּן,
 וְלִי נִפְשׁ לְרַעִים מִחֻקָּת,
 וְלֵךְ תּוֹכָה עֲרוּגָה מִן־יִדְיֹת
 יִדְיֹת הַשְּׁמֵרָה מִנְּעוּרִים,
 מִפְּתֻחַת כְּפִתּוּחֵי יִרְקָק
 יְהִי לֵךְ יְהִי כְּאֶהֱבָתְךָ, וְנִפְשָׁד
 וְיִשְׁלַח אֵל לְמוֹשְׁעוֹת לֵךְ עַד

וְנִפְשׁ מֵאֲשֶׁר תִּשְׁאֵל מְנוּעָה,
 וְנִפְשׁוּ הַכְּבוּדָה לֹא שְׁבָעָה,
 וּמִחֻשְׁבָּתוֹ עַל־שִׁחַק שְׂרוּעָה;
 וְטוֹבָתוֹ — וְהִנֵּפֶשׁ בְּרַעָה!?
 גְּדִלֵי נוֹף וְזֻמָּתָם גְּרוּעָה,
 וְנִעְמַק מִחֻנְיָה אֶל־גְּסִיעָה,
 וּבִת־עֵן בְּפוּד לֵיל קְרוּעָה —
 אֲבָל, לֹא־דַבְּרוּ רַעֵי בְדוּעָה,
 כְּנִפְשׁ הַבְּהֵמָה הַשְּׂמוּעָה!
 וְכַלְבָּנָה לְהִתְנַשֵּׂא יִגְעָה,
 כְּנִפְיָה, כְּאִישׁ אוֹר יִרְעָה,
 וְיִזְסִיף עוֹד בָּיָם עַל־הַשְּׂמוּעָה?
 — וְכַמְנֵי יְהִי שֹׁמֵר שְׁבוּעָה —
 אֶל־פֶּתַח בְּמַעֲמָקִים תְּקוּעָה,
 וְאֶקְרַע יָם בְּכָל־שׁוּחָה קְלוּעָה,
 אֵלֵי שִׂיָּה, תְּהִי לְעַד יְדוּעָה!
 וְתַמְצֵא לְדוּדֵי בִי תִשׁוּעָה,
 וְלִי אֵוֹן לְמַדְעֵי רְצוּעָה,
 וְלִי נִפְשׁ לְמִשְׁמִינִים מְנוּעָה!
 מְלֵאָה, עַל־גִּהַר אֶהֱב נְטוּעָה;
 כְּחֻתְמַת בְּטַבְעַת קְבוּעָה,
 עַלִי שִׁמְשָׁה בְּסֶף הַיִּכָּל קְרוּעָה!
 אֲשֶׁר אֶהֱב תְּהִי מִצַּר פְּדוּעָה
 בְּלִי־שִׁמְשׁ וְיִרְחַם יִשׁוּעָה!

שיר אהבים

וְעַל־חוּט שְׁפִתֶיךָ,	תְּרוּפָה בְּפִנֶיךָ
וּמַחַת לַמְּדִינָה;	וּמִנֹּת בְּעֵינֶיךָ
וּתְשַׁחֵק בַּעַת אֶקְצֹף —	אֲשַׁחֵק בַּעַת תְּרֹצֶה
וּקְצִי וְיַמְדֶה,	רְצֹנָה וְיַמְדֵי
צְבִי, דְּמַתָּה שְׂנֵא	כִּאלֹו אֲנִי שְׁמַתִּי
לְהַכְעִים לְצִדִּיקָה!	הוּא לָהּ — וְלֹא צְדָקָה —

*

על־הַיִּין

קַח מִצְבֵי כּוֹס וְאַמְרֵ-לוֹ: קַח
 בְּקֶבֶק וְרוּץ לְפָד וּמְלֵא וְהִבֵּיא,
 כִּי יֵשׁ כְּאֵב סְמוּךְ לְלִבִּי, וְיֵשׁ
 בְּפִד צָרִי שְׁמוֹר לְהַסִּיר כְּאֵבִי,
 הִבֵּא בְּלֵב גְּדִיב וְיוֹסִיף גְּדִי-
 בּוֹת, אוֹ בְּלֵב רֶדֶלֶב וְיִנְבֵּר בְּלִבֵּיא,
 מִיִּסִיב לְבַב רַע־לֵב, וְלוֹ וְשִׁמְעוֹן
 לְבוֹת כְּמוֹ שְׁמַעַם לְמַלְךְ וְנִבֵּיא-
 בְּכּוֹס מְנַת חֶלְקִי וְכוֹסִי, וְהוּא
 דוּדִי, אֲשֶׁר חִפֵּץ אֲנִי בּוֹ וְהוּא כִּי;
 בְּמִקּוֹם אֲשֶׁר אִמְצֵא נְבִיעִים אֲנִי
 שָׁכֵן, וְשֵׁם אֱלֹוֹן וְיִיטֵב לְבָבִי!

*

קריאה למשתה הַיִּין

יְדִידִי, קוֹם! כְּבֵר אֶסְרוּ אֲשִׁישׁוֹת
 בְּבוֹר גּוּמָה לְכַל־עוֹן וּפְקָד,
 וְאִין עֲמִי לְבַד שְׁתָּה בְּלִב־סוֹב
 עָלַי נִצַּת סְמִדֵר לַח וְשִׁמְרֵךְ,

ועלם סב ומשקה בוס, ועלם
 להריק התביות רץ ושקר,
 וכף עפר בעם מאין דיו על-
 פני כנור ככף כתב ונקד,
 והארץ בעינינו בעלמה
 משחקת, והעולם פרקד,
 ושמים כחול נח בליל
 וכל-איש שם לעמת אהלו קד!

*

„חטף ואשתי“

ושאר חסידים ומובים,	שוע ורע נדיבים
שחק מקדר בעבים:	מחרף צא ותראה
אל-כד מרפא כאבים,	אם יש בלבך כאב — קום
ומזג במימי רביבים,	ודקר בגבו, והוצא
כל-לב ומריק עצבים,	ישתה ממלא בשמחה
לך קץ ומיים בתובים!	ותיה במזכה, למען

רבי שלמה בן-גבירול

(מקורטובה, חי במאלקה, לערך ר"א ת"ת)

רשימת

1

ווקרי בוראך בימי געורה;	שאי ענו, ויחידתי, לעורה
ולשמו זמרי תמיד בשירך!	לפניו צעקי ליל ויוזם,
ומבטחה בצאתך מבשרך;	מנת חלקך בעורה בארמה,
ומתחת לכסאו שם דבירך —	הלא הכין לפניו לך מגוחה
כמו כל הנשמה לו תברך!	אני על-כן אברך את-אדני,

2

לבי ולא-יכל,	שאל להדות לך
רחבה כמו כלכל;	לו יש תבונתי
ישכיל תהלתך —	לבי הלא טרם
עלי ועל-הכל!	גדלו חסדיך
מבטח, ואיה צור	מביתך איולי
עולם כמו אשכל?	וזלתך, סבל
איה לא אקנה-לך —	הן לך אני נשלה,
כל-יחי ורוח כל!	ויגדך גפוש

3

למי תרוץ בגלגלי גבהים?	שאלוני שעפי התמיהים:
ונפשי עם-בשרי לו כמיהים!	לאל מי תשוקת מאוני,
אשר עת אוקרה אותו ואהים —	משושי גם מנת כוסי ועשי,
תברך שם ארני האלהים!?	הינעם טוב לגשמתי עדיכי

4

לדל ונעתר,	שדי, אשר וקשיב
מני ותסתר?	עד-אן תהי רחוק
אקרא בלב גבון,	ליל ויום אעטף,
בי-חסדך יתר;	אודה לך תמיד,
לבי בך ובטח,	מלפי, לך אזחיל,
ובטח עלי פותר —	כחלם חלום סתום
לקשיב תפלתי,	הגה שאלתי
פחות ולא יתר!	אותה אבקש, לא

5

ורוצי לעבד אתו באימה;	שחי לאל, ויחידה התקמה,
ולמה תרדפי, הבל ולמה?	לעולמך פני לילך ויוםך,
אשר געלם כמו את געלמה;	משולה את בחייתך לאל חי,

הלא אס־יִצְרֶךָ מֵהוֹר וְנָקוּ — דְּעֵי כִּי־כֵן מֵהוֹרָה אֶת וְתִמָּה;
 תִּסֵּין יִשָּׂא שְׁחָקִים עַל־זֵרְעוֹ — כְּמוֹ תִשָּׂאֵי נוֹיָה נֶאֱלָמָה. —
 זְמֵרוֹת קִדְמִי, נִפְשִׁי, לְצוּרָךָ אֲשֶׁר לֹא־שָׂם דְּמוּתְךָ בְּאֲדָמָה,
 קִרְבִּי, בְּרַכּוֹ תְּמִיד לְצוּרְכֶם, אֲשֶׁר לְשִׂמּוֹ תִהְלֵל כָּל־נְשָׁמָה!

6

שִׁחַר אֲבִיקְשָׁה,	צוּרִי וּמִשְׁנֵבִי,
אֶעֱרֶךְ לְפָנֶיךָ	שְׁחָרִי וְגַם־עֲרָבִי,
לִפְנֵי נְדֻלְתְּךָ	אֶעֱמֹד וְאֶבְהִיל,
כִּי־עֵינֶיךָ תִרְאֶה	כָּל־מַחְשָׁבוֹת לְבִי;
מֵהֲיֹזָה אֲשֶׁר יוּכַל	הַלֵּב וְהַלְשׁוֹן
לַעֲשׂוֹת, וּמֵהֲכַחַ	רוּחִי בְּתוֹךְ קִרְבִּי?
הִגֵּה לְךָ תֵּיטֵב	זְמֵרַת אָנוּשׁ, עַל־כֵּן
אוֹדֶךָ בְּעוֹד תִּהְיֶה	נִשְׁמַת אֵלֹהִים בִּי!

7

שְׁלֹשָׁה נִזְדוּרֵי־חַד לְעֵינֵי,	יִשְׁיִמוּן זְכָרְךָ תְּמִיד לְפָנָי;
לְשִׁמְיָה — אֲנִי אֲזַכִּיר שְׁמֶךָ,	וְהֵם עֲרִי לְעַרְי נְאֻמָּנִי;
מְקוֹם שְׁבִתִּי — יַעֲרַר מַחְשַׁבְתִּי,	בְּרַקְעוֹ אֲזַכְּרָה לְקַע אֲדָנִי;
הַגִּיג לְבִי — בְּהַבִּיטִי בְּקִרְבִּי:	בְּכַל־עֵת בְּרַכִּי נִפְשִׁי אֲדָנִי!

8

שְׁמַעָה, אֲדוֹן עוֹלָם,	שְׁמַעָה תִהְלֵתִי
תִּכּוֹן לְפָנֶיךָ	קַמְרַת — תִּפְלֵתִי;
לְבִי בְּךָ חִשַּׁק	לְמַאֲד, וְלֹא־יוּכַל
לְסַתֵּר עֲרִי וְרֵאָה,	חֲשָׁקוֹ בְּמַלְתִּי;
מַעַת לְעַת אֶחְשָׁב	שׁוּבִי לְךָ מִחַר,
כִּי־מִמָּה הִיִּתָּה	רֵאשִׁית תִּתְחַלְתִּי;
הִגֵּה לְךָ לֹא־לִי	עֲמָדִי לְפָנֶיךָ,
וְלִשְׁם כְּבוֹדְךָ לֹא	לְשִׁכְר פְּעֻלְתִּי;

שחה לך נפשי
עד-לא כמו-שחק

מעת היות עפר,
היתה גדלתי!

9

שפל-רוח, שפל-כרה וקומה,
לפניך אני נחשב בעיני
מלא עולם, אשר אירקן לנדלו,
הדרך לא-יכילון מלאכי-רום
אשחר אל בראשית רעיוני,

אקדמך ברב פחד ואימה;
כתולעת קטנה באדמה.
הכמני יהללה, ובסה?
ועל-אחת אני פסה וכמה!
אשר לשמו תהלל כל-נשמה!

10

שתי כד מחסי
ושמך בעת מצור
לשמאל ועל-ימין
כי אם-בידיך
מכל-יקר ארץ
ומכל-עמלי את
הנה ברב אהבה
עתמת ומרות לך

בפחדו וחרדתו,
שמתי מצודתי;
אבים — ואין עור,
אפקיד יחידתי;
חלקי נתתיה,
חשקי וחמדתי;
אשנה כד תמיד,
היתה עבדתי!

*

רשות לקדיש

שנאנים	שאננים	בני-צוים	ילהבו,
להטיהם	ומעטיהם	בעין קלל	יעהבו,
מול פסא	מתנשא	בקול רעש	ירקבו,
הן במתנה	זה לזה	להקדיש אל	יאהבו:
		הבו לאדני בני אלים הבו!	
לך חיות	עליות	בתחתית פס	הנקבע,
ואראלים	וחשמלים	אזורי זו	הנצבע;

תַּהֲלֵתְךָ זֶה יַעֲרִיץ בְּנֵי-תוֹל	וְהֲלֵתְךָ זֶה יַמְרִיץ יוֹם וְלַיִל	יְהוֹדוּן מִ- לֵךְ וְזָמַר בְּמִשְׁמְרוֹתָם	תַּנּוֹת אַרְבַּע, וְשִׁיר יָבַע, נִצְבּוּ:
מִכּוֹן מִשְׁמַר הֲלֵא נִמְסַר בְּמַרְבּוֹת וְיָקוּוּ	הִנְגָּאֵמַר בְּיַד הַשָּׁר לְרַבּוֹת וְיָלוּוּ	בְּרֵאשׁ מִתַּנּוֹת מִיכָאֵל יַעֲמַד עַל- דְּרֵשׁ אֵינָה	הַמּוֹנֵיךָ, נְאוּנֵךָ, יְמִינֵךָ, מְעוּנֵךָ, וְיִקְרְבוּ:
וְשֵׁם סָגוּד	לְמוֹל פְּרָגוּד הֲבוּ לַאֲדָנִי בְּנֵי אֱלֹהִים הֲבוּ!	לֵךְ יִסְגְּדוּ הֲבוּ לַאֲדָנִי בְּנֵי אֱלֹהִים הֲבוּ!	
הַמּוֹן מִתַּנָּה וְעַל-צָבָאוּ בְּשָׂרְפִים זֶה אֵיפֵה	הַמִּשְׁנָה וּנְשִׂיאֵו לְאַלְפִים, וְאַלֶּה פֵה	עַל-יַרְךָ בְּבְרִיאֵל בְּתוֹל בְּבַד וְכִסָּא קַד־	שְׂמַאל גְּזָקָה, הַנְּשָׂקָה, מְאֹד גְּתָקָה, שֶׁךְ מְקָה יִרְכְּבוּ:
גְּזוּרֵי אֵשׁ	אָזוּרֵי אֵשׁ הֲבוּ לַאֲדָנִי בְּנֵי אֱלֹהִים הֲבוּ!	וְסוּסֵי אֵשׁ הֲבוּ לַאֲדָנִי בְּנֵי אֱלֹהִים הֲבוּ!	
קוֹל יִצְפָּצַף וּנְוִיֵאֵל לְשִׁאֲטָתָם בְּקוֹל אֵינָה	וְשִׁיר יִרְצָף שֶׁר הָאֵל וְשִׁעֲטָתָם מִקּוֹם אֶהְיֶה	צָבָא מִתַּנָּה עַמַּד בָּם יְרוּפָף חוּג יּוֹצֵר רוּם	שְׁלִישִׁינָה, לְתַלְפִּינָה, הַעֲלִינָה וְתַחֲתִינָה יִתְאַבּוּ:
רְאוּת גְּאָדָר	הִתְהַדָר הֲבוּ לַאֲדָנִי בְּנֵי אֱלֹהִים הֲבוּ!	זִים וְלִיל הֲבוּ לַאֲדָנִי בְּנֵי אֱלֹהִים הֲבוּ!	
מְכוּסֵי הוֹד וְאַמְרַתְךָ וְצִיץ מְעוֹז וְאַרְבַּעַתָּם	לֵךְ שֶׁהוֹד וְזַמְרַתְךָ וְכַתֵּר עוֹז שִׁיר מִכְתָּם	בְּרַבִּיעִית עַם-רְפָאֵל לֵךְ יִקְשְׂרוּ יִתְמִידוּ	וְעִידוֹ, יְגִידוֹ, וְעִגִידוֹ, וְיִצְמִידוֹ, וְיִדְאָבוּ:
תַּבְרַתָּם	וּנְבַרְתָּם הֲבוּ לַאֲדָנִי בְּנֵי אֱלֹהִים הֲבוּ!	לְבַל יִגְעוּ הֲבוּ לַאֲדָנִי בְּנֵי אֱלֹהִים הֲבוּ!	

יִרְגְנוּ,	לֵךְ יַחַד	נִקְבְּצִים	נִיּוֹצִים
יִחַגְנוּ,	לֵךְ קוֹלָם	הַחֲמָסִים	בְּעַד עַמְמִים
יִכּוֹנְנוּ,	רַגְלֵיהֶם	וַיִּרְאֲתֵךְ	בְּאִימָתֵךְ
יִשְׁגְנוּ,	קַדְשֶׁתֵךְ	כְּמוֹ בְּזֶקֶק	בְּקוֹל חֶזֶק
יַעֲרְבוּ:	לְמוֹל קְדוֹשׁ	לְאֵל קְדוֹשׁ	עֲנוֹת קְדוֹשׁ
	הִבּוּ לְאֲדָנִי בְּנֵי אֱלֹהִים הִבּוּ!		

*

אופן

שָׂאֵלוּ שְׂחָקִים וְשִׁיחוּ לְאֲדָמָה,
 לְכֶם יִסְפְּרוּ הוֹד וְרוּעַ רַמָּה,
 סַתַּח דֶּק, וְחִלְדַּי מִלָּה עַל-בְּלִימָה,
 הַגּוֹף טַפַּח וְנִפְתַּח הַנְּשָׂמָה,
 אֲשֶׁר בְּיָדוֹ נִפְשׁ כְּלִמֵי וְרוּחַ,
 יוֹצֵר הָרִים וּבִרְא רֹחַ:

לְבַהוּ הָיָה בְּטָרָם יוֹמִים,
 וְעַד-לֹא גִלְגַּל חוּג שְׁמַיִם,
 וּבְאֵין מַעֲיָנוֹת גְּבַבְדֵי-יָמִים,
 בְּשׁוּם חֲשָׁק עַל-פְּנֵי תְהוֹם וְרוּחַ,
 יוֹצֵר הָרִים וּבִרְא רֹחַ:

מְקוֹם מְמַשְׁלֵתוֹ לְמַעְלָה הַצִּיבּוֹ,
 וְכַדְמוּת אֲבֵן-סַפִּיר חֲצִבּוֹ,
 וְרוּחַ וְעָנָן וְאֵשׁ שָׁם סְבִיבוֹ,
 מְרוֹם, הַשָּׁם-עֲבִיבִים רְכוּבוֹ,
 הַמְהַלֵּךְ עַל-כַּנְפֵי-רוּחַ,
 יוֹצֵר הָרִים וּבִרְא רֹחַ:

הַכִּין בְּרוֹם מְלֶאכֶי-רוּחַ,
 וְתִיָּה נִשְׂאָת אֹפֶן בְּרוּחַ,

אֶל־כָּל־אִשֶּׁר יִפְנֶה־שָׁם הַרוּחַ,
וְשָׁבִים וְרָצִים וְטָשִׁים בְּרוּחַ,
לְהַקְדִּישׁ לְיִצְרָם בְּנַחַת רוּחַ,
יִוצֵר הַרִים וּבְרֵא רוּחַ:

*

גְּאֻלוֹת

1

לְמָה תִּבְכִּי,	שְׂכוּלָה, אֲכוּלָה,
מֵאֲשֶׁר תִּחְכִּי?	הַגּוֹאֵשׁ לְבָד
וְאָרְךָ חֲשָׁבִי!	”קִצִּי גַמְשֵׁךְ
כִּי־עוֹד מְעַם, כִּי	הַזּוֹחִילִי, עֲנִיָּה,
לְפָנוֹת דְּרָכִי,	אֲשֶׁלַח מִלְאָךְ
אֲנִסְךָ מִלְּבִי,	וְעַל־הַר צִיּוֹן
— לְפָנוֹת שְׂבִילְךָ	יָבוֹא מִבְּשֹׁר
אֲדַנִּי מִלֶּךָ,	אֲמָרוּ לְצִיּוֹן
יָבוֹא לְךָ!	הִנֵּה מִלְּבָד

כְּמָה אֵיחֹל,	”לְאֵלִי, אֵלִי,
גְּלוֹת הַחַל,	וְעַד־אֵן תִּמְשֹׁךְ
גְּזוּזִים כְּרַחֵל?	וּבְנֵי רַחֵל
תִּמְיֹד אֵיחֹל!	וְאֲנִי בְּכִלְזוּאת
לְפָדָה וּמַחֵל,	הַזּוֹחִילִי, עֲנִיָּה,
אֲנִי כֵךְ בַּחֵל,	כִּי לֹא לְעוֹלָם
— לִי וְאֲנִי לְךָ	עוֹד מְעַם וְהַיִּית
אֲדַנִּי מִלֶּךָ,	אֲמָרוּ לְצִיּוֹן
יָבוֹא לְךָ!	הִנֵּה מִלְּבָד

וְיִגִּיעַ תּוֹר,	”מְתֵי יִקְרַב
מְתֵי תִפְתּוֹר,	וְקַתּוּם וְקַתּוּם
מְתֵי תִסְתּוֹר?”	אֲרַמּוֹן וְרִים

למחסה ומסתור,	הזחילי, עניה,
בלתנך התור,	פיעוד אשים
כיום אי כפתור,	ויפרח כפתור
ציין אשר השלך —	ויציין במצחך
אדני מלך,	אמרו לציזן
יבוא לך!	הנה מלכך
באחת נמבע,	המוני לפנים
בקרוב נתבע;	ומנף ובכל
כעים נצבע,	הייתי אני
מלקיות ארבע,	נקבצו עלי
ועוד לא-תשבע!	תאכל בשרי
לצור, אשר גשבע	הזחילי, עניה,
דוד אשר הלך —	כי בא יבא
אדני מלך,	אמרו לציזן
יבוא לך!	הנה מלכך

2

צרופה בכור עני,	שביה, בת-ציזן,
גשבעתי למעני;	שבועת אבותיך
עלתה למעוני,	שועתך גשמעה,
שמעתי כירחנן אני!	שמעתי כירחנן אני!
ידי כי אין לאל,	„שחזתי למאד,
גדרש לכל-שאל,	שמך, טוב וסלת,
וזלתך גאל,	שוכה, כי אין לי
אלפי ישראל!“	שוכה אדני רבבות
יבא איש ריבך!	למי אפוא מכרתיד?
אריב את-ריבך!	למי ספר פריתות?
אני אהיה סביבך:	למנדל אש וחזמה
ירע לךבך?	למה תכפי ולמה ירע לךבך?

„למה אצעקה
להשמיד ולאבד
לזרים נמכרנו
לעבדים ולשפחות ואין קנה!“
חמס ולא תענה?
יאמר המונה,
יחד ער וענה,

מי-את ותיראי,
מלאכי אשלה,
מזרה ישראל
מחר יהיה האת הזה!
מאגוש הבוזה?
במכתב החזה,
אסף מזה ומזה;

„מועד שמת לי
מופת לא-אראה
משמיע שלום
מדוע לא-בא בך-ישי?“
לקבץ שלישי —
לקומם מקדשי;
לא-בא לקדושי;

הן בי נשבעת
הלא אז הפלכים
הנה עד לאומים
הנה ראיתי בן לישי!
לאסף נכבשי,
לך יובילו שי;
שמת לקדושי,

*

סליחה

מה אמר לאדני?	ליום יפקד ודוני	שממתי ברב יגוני,
בשתי ונס-נבלמתי.	בזכרי אשר אשמתי	אמללתי ונאלמתי,
איך-שלום בעצמי;	מפני בשת עלומי	בהבל פלו ימי,
והנשה בא לקמת.	כי-מגלה נפתחת	נחלתי קדמת,
גרות-ושב אנכי.	ונפשי לא-ידעה, כי	דבקתי במחשבי,
ואשובה אל-מקומי,	אזי איקץ מחלומי	הוי, כירבא יומי!
מה-אשיב שלחי דבר?	ועל-פשעי אשר נבר —	ועל-חטאי אשר עבר,
מבטן קראני.	ועון אשר הלאתי —	ודון לבי השיאני

חשב בנפשו נבל: מפל שקר בתוכו, ישלך באבן דומה, כחו לא-סמכתהו לכדתני אשמתי, לזאת נפשי נשמה: משוגתי נשאתי, נכחה לא-תשקתי שאי נפשי אשמתך, עד-אדאג לעוני, פנה ממכון שבך צור, הגן בעדני קולי שמע פתסךך ראה עניי וענני, שלח אמתך ותסדך, תסלח לאשמינו

פעץ שתול על-יובל — ונמס ממהלכו, ולא-ישא לבית מהומה עת נפשו נשאתהו, הלוא-זה דבר נשמתי באיש שכב בכלמה ובלבבי קראתי: ובשררות לבי דבקתי — ראי תמאתך לעמתך: השיבוני רעיוני: ופתח-לי דלתך, ומעוני פדני, ביזם אעמד נגדך, אני בידך הנני, לעם צעקים נגדך, ואל-תפקד עלמנו,

והוא לקברות יובל. ויפן פה וכה, מכל-אשר-לו מאומה, אף כראש אכלתהו. עד-היותי על-אדמתי; ערם אשוב שמה. אנכי תמאתי! מה-לך כי גועקתי? גם-את שאי כלפתך! נפלה-נא ביד אלני! כראיין בלתך, ארחותיך לפדני; אל-תט באף עבדך, ואתה אלני תנני; ולי אני-עבדך, כי צל וימינו!

*

תזכרות

1

אלני מה-אדם? ומיו כצל עובר פתאם-יבוא אידו
הלא בשר ודם! ולא-ידע בנודם, וישבב ויירדם!

אלני מה-אדם? מלא תודך ומרמה כציץ נבל יצא, אם-תפקד עליו
גו נרפש ונרמס, וגם-און וחמס, ותם השמש ונמס; עונו הנקמס —

איך ישא ועמם?
כי אין-לאל ידם!

אפקד וגם-קצפקד
לכן חמל וגמל

בטיט ותגלל,
ובשוא ותהלל,
ויקר מזולל?
עון וצר מעולל —
וכחציר ומולל;
חסד ביזם אידם!

אדני מה-אדם?
בשקר ותהלל
הסהור מטמא
אם-תפקד עליו
כמו-עשב ייבש,
לכן חמל וגמל

יהיר לא-נתם,
ולחם רע ילחם,
ובתנור יחם;
חטא אשר-בו יוחם —
עם-גבור גלחם;
וכפר מעבדם!

אדני מה-אדם?
מי חמס ושתה
וכים הוא נגרש
אם-תפקד עליו
יספה כחלש
לכן חמל וגמל

רק נתעב וגאלת,
ופניו ברע ישלח;
יהי נרפש וגדלת,
וכעשן גמלת,
וכפר-נא וסלח
אשר בעפר יסודם!

אדני מה-אדם?
כל-היזם יבגד
אם-תפקד עליו
וכבגד יבלה
לכו חמל וגמל
לשכני כתיחמר

והוא כעץ נקסם,
יהי כמורקש מרסם,
יזם ירקב כמורסם;
עוגו הנקסם, —
וכדונג נמסם;
ואל-תדקדק בעדם!

אדני מה-אדם?
בבוא אמת כצעו
ויבבה מאשר שש
אם-תפקד עליו
כמו שבולל יחלד
לכן חמל וגמל

לכד גִּדְף פְּעֵלָה,	אֲדַנִּי מִה־אָדָם?
בַּהֶבֶל יִסְלָה,	בְּמֵאוּזִים לְעֵלוֹת,
כִּן מִרְמָה מְלֵא;	וּכְכֹלֹב מְלֵא עוֹף
וְעַל־לִבֶּךָ יַעֲלֶה —	אִם־תִּפְקֹד עָלָיו
וּכְרָקֵב יִבְלֶה;	כְּמוֹ עֵשֶׂן יִבְלֶה
כַּחֲסֻדֶּךָ, לֹא כַחֲסֻדָּם!	לִבֶּן חֹמֶל וּגְמֹל

2

נִפְשׁ הַמִּיָּה,	שִׁכְחִי יְגוּגָה
מִפְּצָקֵי נְשִׂיָּה?	לְמַה תִּפְחָדִי
יִשְׁכַּחַן תַּחֲתֵינִי,	מִתָּר גּוֹפֵף
כְּאֵלוֹ לֹא־הָיָה!	הַכֹּל גִּשְׁבַח
וּמִמּוֹת חִילִי,	נִפְשֵׁי הַשְּׂכִילִי,
אוּלֵי תוֹעִילִי	וְלֹאֵל הַזֹּחִילִי —
בְּשׁוֹבֵךְ אֶל־קוֹנֵךְ,	וּנְפִשֶׁךָ תִּצְלִי
פְּעֵלַת קַנְיָנֶךָ!	יוֹם תִּצְפִּי

נִפְשׁ גִּדְהָמָה,	לְמַה וְלָמָּה,
עַל־תִּבֵּל אֲדָמָה?	תִּלְבְּשֵׁי שְׂמֵמָה
גּוֹיָה נֶאֱלָמָה,	בְּצֵאת הַנְּשֻׁמָּה,
לֹא־תִשְׂאֵי בְּגֵדֶךָ	בְּשׁוֹבֵךְ אֶל־יְסוּדֶךָ —
אֲדִי־יִחַיֵּשׁ נִוְדֶךָ	מֵאוּמָה מִכְּבוֹדֶךָ,
כְּצַפּוֹר אֶל־קַנְיָנֶךָ,	כְּצַפּוֹר אֶל־קַנְיָנֶךָ,
פְּעֵלַת קַנְיָנֶךָ!	יוֹם תִּצְפִּי

בְּאַרְץ לֹא־מְשׁוּכָה,	מִה־לֶּךָ, נְבוּכָה,
תִּהְפֹּךְ מְבוּכָה?	אֲשֶׁר־בָּהּ מְלוּכָה
וְהִיא כְּקִשְׁתֵּי דְרוּכָה,	תִּדְרָמָה אֲרוּכָה —
וְכָל־מְבוּכָה אֲכֹב,	כְּלִי־קֶרֶת כְּנוֹב

והוא נמס ווב, ולאחרים נעזב;
ומה-יועיל הזנך,
יום תצפי פעלת קנניגה?

המי גפן	והמנות בוצר,
וכל אשר-ילך	צעדיו הוא נוצר;
שובי נפשי	לבקש היוצר,
פיהיום קצר	ורחוק התצר;
נפשי שובכה,	דילך פת תרבה,
ושכחי מעצכה	ווכרי מצכה,
	ונירי יום דיגך,
יום תצפי	פעלת קנניגה!

חרדי כיונה,	עניה, אביונה,
זכרי בכל-יעת	מנוחה עליונה,
קראי לאל מענה	בכל-רגע ועונה;
ככי תמיד לעיניו	והתחנני לפניו,
והפיקי רצוניו —	ואז מלאכי מעוניו
	וביאוד אל-גנך,
יום תצפי	פעלת קנניגה!

3

שכני במי-חמר	למה תשאו עיני?
ומותר האדם	מרהבהמה אין!
לנו יש לדעת,	פראגמנו תולעת;
לנבחרמר גבינו —	ואיך ינבוא לבנו?
מה-יתרון לגבר	ואחריתו לקבר,
וזה ויהיה-ילו חלף,	לזמי שנים אלה.

יבלע בַחַמַת־קָרִי, וְלֹא־יִזְעַל הַזֶּהָב.	הֲלֹא אִם־יִלְךָ מָרִי — וְיִשְׂרָף בְּלֶהָב —
פָּקַח עֵינֶיךָ וּרְאֵה: וְאַנְהָ מוֹצְאֶהּ!	הָאָדָם הַנִּכְבָּה, סָאֵן בּוֹאֵךְ
נִמְשַׁל כְּמוֹ קִיקִיּוֹן, וְעַד־בִּקְרָא לֹא־חִנָּה.	קָצָה, עֲנִי וְאֶבִּיּוֹן, שְׁבֹן־לִילָה הִנֵּה
וְעָמַל לֹא־קָצַרְתָּ, וְאַתָּה בְּתוֹךְ הַמוֹקֵשׁ!	טוֹב שְׁלֹא נִוְצַרְתָּ וְאֵיכָה גְדֹלוֹת תִּבְקָשׁ —
וְתִפְשַׁע עַל־פֶּת־לֶחֶם, אֲוִי תִמְצָא כָל־גִּנְעַ.	נֶפֶל אֵת מִרְחָם וְאִם־תִּתְמַקְהֵמָה רַנֵּעַ —
בְּעוֹד וְשִׁבּוֹ הָרוּחַ, נִשְׁאָר טִיט וְרָפֶשׁ.	בְּשִׂרְךָ כְּאוֹר וְרוּחַ וְעַת תִּצָּא הַנֶּפֶשׁ —
מְאוּמָה מִכְּבוֹדֶךָ, וְאַתָּה תִּלְדֵּךְ רִיקִים.	רְאֵה כִּי אֵין בְּיָדֶךָ לְנִרִים חֵילֶךָ יוֹקִים,
לְתַאֲנִה הַקֶּשֶׁבֶת, מִה־תַּעֲשֶׂה בְּאַחֲרִיתָהּ?	בְּכָל־זוֹאת לֹא־חֲשַׁבְתָּ וְאִם לֹא טוֹב רְאִשִׁיתָהּ —
וְיָשֵׁב לִפְנֵי מַלְכוֹ, וּמִחֲרוֹנוֹ יִסְתַּר.	יַעֲזֹב רָשָׁע דְּרָכָו אוֹלֵי צוֹר יַעֲתַר
וְזָכְרוּ וְהִתְאֲשִׁשׁוּ, אֶל־אֵל בְּשָׁמַיִם.	יְהִירִים הַתְּקוֹשָׁשׁוּ, שָׂאוּ לֵב אֶל־בְּפוֹסִים,
וְאֲזִי עַל־נִפְשׁוֹתֵינוּ, וְגַם־כִּפְצָאן תַּעֲיִנוּ!	הֵהָה עַל־חַטְּאוֹתֵינוּ כִּי־רוּחַ רַעֲיֵנוּ

ומה־נִבְקֵשׁ ומה־נִדְרוֹשׁ   וְעֹנֹת עֲבָרוֹ רֹאשׁ,
מֵאֵד רְבוּ עֲוֹנֵינוּ —   וְאֵיךְ נִשָּׂא פְּנֵינוּ?

דְּלָה עֲמֹד מִשְׁחַת,   מִשָּׁל רוּם וְתַחַת,
וְאִם הִקְשִׁינוּ עֲרֵךְ —   יָדִיד אֶל־תִּרְרֵךְ;

הִפֵּק חֲמֵלֶתְךָ,   לְעַם הִפְקִי דְלִתְךָ,
כִּי־אָתָּה אֲדַגִּינוּ,   וְעֲלִיךָ עֵינֵינוּ!

*

פְּיוּטִים קְטַנִּים

1

שָׁחַר עֲלָה אֵלַי,	יְהוּדִי, וְלֶךְ עִמִּי
כִּי־צִמְאָה נַפְשִׁי	לְרֹאוֹת בְּנֵי עַמִּי;
לֶךְ אֶפְרָשָׁה מִטּוֹת	וְהֵב בְּאוֹלָמִי,
אֶעֱרֹד־לֶךְ שְׁלֵחַן,	אֶעֱרֹד־לֶךְ לֶחְמִי;
מִזְרֵק אֶמְלֵא־לֶךְ	מֵאֲשַׁבְּלַת פְּרִמִּי,
וְשָׂתָה בְּטוֹב לֶבָב —	יִיטֵב לֶךְ טַעְמִי;
הִנֵּה בָּךְ אֲשַׁמַּח	שְׂמַחַת נְגִיד עַמִּי,
כִּי־עֲבָדְךָ יִשִּׁי,	הִרְאֵשׁ לְבַיִת לֶחְמִי!

2

שָׁכַב עָלַי מִטּוֹת	וְהֵב בְּאַרְמוֹנִי,
מִתִּי וְצוּעִי, יְהֵה,	תִּכְיֵן לְאֲדָמוֹנִי?
לְמָה, צְבִי נִחְמָד,	תִּישָׁן — וְהִשְׁחַר
עֲלָה כְּנֶס עֲל־רֹאשׁ	שְׁנֵירִי וְחֶרְמוֹנִי?
מַעַל פְּרָאִים סוּר,	וְנִטָּה לְיַעֲלַת־חַן,
הִנֵּנִי לְכַמּוֹד,	וְאֵת טוֹב לְכַמוֹנִי;
הִבָּא בְּאַרְמוֹנִי	יִמְצֵא כְּמַטְמוֹנִי
עֲסִים וְרַמוֹנִי,	מוֹרִי וְקַמּוֹנִי.

3

עם־אֵהְלִי כּוֹשֵׁן,	שְׁכַנְתָּ בְּתוֹךְ שָׂדֵה,
וּצְפִי לְהֵר־בְּשׁוֹן;	עֲמֹדֵי בְּרֹאשׁ בְּרַמָּל
יִפְהֵ, שְׂאֵי עֲוֹן,	לְפָן אֲשֶׁר נִחְמַס,
כִּי־נִמְלָאָה שׁוֹשׁוֹן!	וְרֹאֵי עֲרוֹנְתֶךָ
כִּי־תַעֲזֹב נְגִי,	”מִדֵּ־לֶךְ, צָבִי נִחְמַד,
וּבְתוֹךְ עֲצֵי דִישׁוֹן?	לְרַעוֹת בְּגוֹר־קֶשׁוֹן
נֹאכַל מְגֵדִים שָׁם,	הִבְהֵ, רָדָה לְפָן
תִּשְׁכַּב וְנִמְ־תִישׁוֹן!	וּבְחִיק יִפְתֵּ־עֵינֹן

4

קוֹמָה כְּתַחֲהוּ,	— שֶׁעַר אֲשֶׁר נִסְגַּר —
אֵלֵי שְׁלַחְהוּ;	— וּצְבִי אֲשֶׁר כָּרַח —
לְלִין בְּבֵין שְׂדֵי,	לְיוֹם בּוֹאֵךְ עֲדֵי
עֲלֵי תַגִּיתְהוּ!	שָׁם רִיחֶךָ תַּטּוֹב
כְּלָה יִפְהֵ־פִיָּה,	”מִדֵּ־זֶה דְמוֹת דּוֹדֶךָ,
שְׁלַחְהָ וְקַחְהוּ?	כִּי־תִאֲמְרֵי אֵלֵי:
אָדוּם וְטוֹב רֹאֵי?”	הֵהוּא יִפְהֵ עֵינֹן
קוֹמָה מִשְׁחַחְהוּ!	רַעֲי וְדוֹדֵי זֶה —

5

עֲד־אֵן תְּהִי נִקְבֶּר?	שֶׁרֶשׁ בְּנוֹ יִשִּׁי,
כִּי־תַסְתִּיּוֹ עֲבָר!	הוֹצֵא לְךָ פֶּרַח,
מִשַּׁל בְּכּוֹר־שָׂרִים,	לְמַה יְהִי עֲבָד
שְׁעִיר הֵלֵא נִבְרָר!?	תַּחַת מֶלֶךְ צָעִיר —
שָׁנִים אֲנִי נִגְעָבֵד,	מִכִּי־זָמַן אֶלֶף
לְקֹאֵת בְּתוֹךְ מִדְּבָר —	אֲדַמָּה בְּתוֹךְ נְלוֹת
לְשֹׂאוֹל? וְאֵיךְ יִנְלָה	הַאֵין לְבַשׁ בְּדִים
סַתֵּם וְחַתֵּם דְּבָר!	הַקֶּץ — וְאַל צִוָּה:

שְׁשׁוּנֵי רַב בָּךְ, שְׂכָן מְעוֹנֵי,
 לֶךְ חֶסֶד וְיֹשׁ עָלַי לְהַדּוֹת,
 מְרוֹמִים לֹא יִכִּילוּן תַּעֲצָמָה,
 הִבִּיגְנִי וְחַנְּנִי נִכְחָה,
 קָחָה שְׂבַח מְקוֹם יְבַת, וְיִיטֵב
 מְהוֹר עֵינֹ, פָּקַח עֵינֹ לְעֵינֵי,
 נֹצֵר גְּדֹל חֶסְדֶּיךָ לְמַעֲנֵי,
 כְּמוֹ שְׂמֵךְ לְפַקְדוֹן בְּלִבִּי —

זְכַרְתִּיךָ — וְגַם מִנִּי יִנּוּנִי!
 וְאִין בְּפֹה, לְבַד הִנְיֹן לְשׁוּנֵי;
 וְאִיךָ יִכַּל שְׂאֵתְךָ רַעֲיוֹנֵי?
 וְנִפְק אֶת־רַעֲיוֹנְךָ רַעֲיוֹנֵי;
 בְּקַרְבְּנִי וּמִנְחַת עֲשׂוֹנֵי!
 שְׁלַח אֲזִרְךָ וְהֵאָר עֲזָרוֹנֵי;
 יְהִי סִתֵּר עַל־יְגֹדֶל עֲזָנִי!
 תְּהִי רוּחִי בְּיַדְךָ פִּקְדוֹנִי!

*

אֲמֵרְתִי אֲחֻכְמָה

„נִפְשׁ אֲשֶׁר עָלוּ שְׂאוּנֵיהָ —
 תְּהַמָּה וְתִדְמָה לַעֲלוֹת כְּאֵשׁ
 הָאֵת כְּמוֹ בְּלֹל אֲשֶׁר יִסֵּב
 אִז רַעֲיוֹנֶיהָ כְּמוֹ יָמִים
 אִיךָ תַחֲנוּה תַקְנֹת לְכַבֵּךְ — כִּי
 הַמִּלְכָּךָ מַעַל גְּתִיב חֻכְמָה —
 אַחַר קִנּוּת בִּינָה הִלֵּא תִרְאָה
 נִפְשִׁי, יְדִידִי, נִחְמוּ עַל־זוֹת
 תַּעֲצָמָה לְאִישׁ שֶׁכֵּל וְלֹא־תִמְצָא
 הִרְשׁוּ בְּאֲנָשֵׁי הַזְּמַן אוֹלֵי
 אִם־הֵאָדְמָה חֲטָאָה עָלַי —
 אִם־לֹא בְעֵינָה רָאֵתָה אֲנֹרִי —
 אִם־כִּפְרָה מִמְחַרַת פְּנֵי —
 בְּלֹל אֲדָמָה שׁוֹב, וְלֹא־תִרִים
 רַב־לֶךְ עֲשׂוֹת עוֹל, וְנִדִי לְהִיּוֹת
 הַקַּל נִקְלֵי עִם, אֲשֶׁר מִהֶם
 יִכְרַת וְנִב הָאֲמָרִים אֵלַי:

אָנָּה תִשְׁלַח רַעֲיוֹנֶיהָ?
 שְׁיַעֲלוּ תְּמִיד עֲשׂוּנֵיהָ!
 עַל־הֵאָדְמָה וְהַמּוֹנֵיהָ,
 שְׁהַטְּבִעוּ בְּהֶם אֲדָנֶיהָ?
 תִּבְוָה מְקוֹם עֵישׁ וּבִנְיָה?
 תִּפְרֹשׁ לֶךְ תִּבַּל סְדִינֶיהָ;
 רֵאשִׁי אֲדָמָה — אַחֲרֵינֶיהָ!“
 אַחֲרֵי־נִחְמוּהָ עַל־יְנוּנֶיהָ,
 אָדָם יְרוּהָ צְמֵאֹנֵיהָ;
 בְּהֶם אָנוּשׁ יִפִּיק רַעֲיוֹנֶיהָ!
 יִרַק לְכַבֵּי רֶק בְּפִנְיָה,
 כִּי לְאֲדָמָה עֲזָרוֹנֶיהָ,
 אֲשׁוּב וְאֶסְלַח לְעֲזָנֶיהָ!
 יִדִּי־הַזְּמַן עַל־יְדִי נְבוּנֶיהָ,
 אֲרֹנִי אֲדָמָה קִיּוּנֶיהָ,
 קָלוּ מֵאֵד עָלַי אֲכַנְיָה,
 „אֵיךָ תִּבְוֶנָה וְאַמּוֹנֶיהָ?“!

לו שפטה תבל בצדק בם
 נחו ולא-יגעו, והשינו
 לקחו בנות שמש והולידו
 לפה תריבוני עלי שקלי,
 אם-נקלתה חכמה בעיניכם —
 אם-נסגרה כ"ל-לכם סגור —
 איך אעזב חכמה — ורוח-אל
 או תעזב אותי — והיא כאם
 או כחלי, או פעדי גפשי,
 איך תאמרולי עדיך הזרד
 בה יעלו לפי ובה ייטב,
 לא-טוב היות גפשי כמז-שמש
 מדי היותי אעלה גפשי
 כ"נשבעה עלי לכל-אשקום,

לא-נתנה טרף לכניה,
 רק מבלי-דעת ששונניה;
 סכלות ולא-היו תתניה.
 חוסי אדמה, קמשנניה?
 אתם מאד קלים בעיניה,
 הנה אני אפתח ארוניה!
 פרת ברית ביני וביניה?
 לי, ואני ילד וקניה,
 אז כענק על-צונניה?!
 ופשט רבידה מנרונניה?
 כ"טתרו נחלי ערניה!
 שהחשיכוה ענניה —
 ובעד ערפל שים מעונניה,
 עד-אמצאה דעת ארניה!

*

ברב חכמה רבי-קעס

(לאחר מגילי הדור)

ומי, הוה, בנהר כסל נבכים,
 ומה-יתרון באור שמש בעיני,
 ואדרה עו בני-ימים בגפשי —
 ונפתה פארום תבל לכבי —
 ורב-לי עוד רדף תבלי ומגים,
 והתבוסס בדם-נער, ומאז
 נאם צמא למי חכמה והמה,
 רדוף יגון, שבע קלון, ומדם
 תרפוהו תלאות מנעריו,
 ורעיוניו יעירוהו, ובנאות
 ויגע לעצר בהם, וימי

ועיני — גרמו להם דרכים,
 ולפי יהלך נגדו חשכים!
 ופגו בחמת ימים דרכים,
 ושדיה ביד-ורים מעוכים;
 והלך אחרי לבות הפוכים,
 דמי נער ביד-ימים שפוכים!
 וימיו בעכות עמל משוכים,
 לכבו יסכו שינו נסכים,
 וחציהן בצלעתיו מעוכים,
 מצוקים ילכו הלך ובכים,
 מושתם בדלתי אף מסיכים,

וְנִפְּסִיל לְעֹלֹת אֱלֹהֵי תְבוּנָה,
 וְמִי יִזְבִּיל לְמַבְצָר יוֹרְדֵי־בוֹר,
 וְמִלְּדוּם כְּגִילָם הֵם יִרְאִים —
 וּבְנִמְצוֹת אֱהֲלֵי־בֵין, עַל־יְמִינָם
 וּמַחְסוֹת יִרְעוּתָם חֲשׂוֹכוֹת,
 וְיַחַד יִקְרְאוּ כֻלָּם בְּשֵׁם אֵל —
 וְאֲדָרְם לְאֵט עַד־בֵּית אֱלֹהִים,
 הַלִּיכִים נֹסְדוּ עֲלֵיקוֹ אֲמוּנָה,
 וְהָמוֹן לְהַגּוֹת בָּהֶם, וְלַגְּוָה
 לְאוֹר עֹלָם, אֲשֶׁר הָאִיר מְכוּנָה,
 וְעֹלָה מְעֹלֹת חֲכָמָה וְנִבְיָה,
 לְפָנָיו יִכְרְעוּ אֲנָשֵׁי תְבוּנָה,
 וְהִקָּם עַל לְהוֹרֵת מִשְׁפָּטֵי־אֵל,
 עֲטַר־תִּמְתֵּי חֲכָמָה, וְנֹזֵר
 אֲדוֹן בְּפִשֵׁי, רְאֵה כִּי יַחְלוּ־לָךְ,
 לְפָנֶיךָ לְלַקֵּט בֵּין עַמָּרִים,
 וּבֵין הַעֲמָדִים לְדָרֵשׁ תְבוּנָה
 בְּנִשְׁוֹף נַחֲשֵׁי סְכָלוֹת תִּשׁוּ נֶס
 וְיוֹם יוֹם תַּעֲרֹף גְּרוֹת תְבוּנָה,
 וְיִאֲזָרוּ פְּנֵיהֶם בַּהֲדַרְךָ,

וְרַגְלָיו מִנְּמֹצוֹת אֱלֹוֹ חֲשׂוֹכִים,
 וְיִבְיֵא בֵּית עֲשִׂירֵי בֵּין הַלִּיכִים?
 וְאִיךָ יִתְנַצְּבוּ לְפָנָיו מְלָכִים?
 לְשִׁמְנֵם נְנַשֵּׁי סְכָלוֹת עֲרֻכִים,
 וְהִמָּה מִיִּתְרִיהֶם מְאָרִיכִים,
 וּפְסָלֵיהֶם בְּבֵית כְּסָל נְסוּכִים,
 וְאוֹרָם לְהִלָּךְ בְּמָרוֹם הַלִּיכִים;
 בַּחֲקֵי אֵל נְתִיבֵיהֶם סְמוּכִים,
 תַּעֲוִדָה מִקְצוֹתָם נְהַלְכִים —
 וּבִימֵינוּ אֲמִנְיָה תְמוּכִים,
 וְלִקְרֹאת לְחֲמִיו וְרִיק חֲנִיכִים;
 וְתַחֲתָיו כָּל־מְתֵי חֲכָמָה הַדּוּכִים,
 וְהַעֲזִיב קֹו אֲמַת לְפָנָיו חֲשָׁכִים;
 מְתֵי מִשְׁרָה וְחֲמַדַּת הַנְּסִיכִים!
 וְהִנֵּם נִשְׂאִים נִפְשָׁם וְחוֹכִים
 לְבַל־יִהְיוּ נִבְכִים וְסִבְכִים,
 יִשׁוּ לְהֵם לְפָנָיו מִהַלְכִים;
 תְבוּנָתְךָ — לְתַחֲיוֹת הַגִּישׁוּכִים,
 וְאֵלֵי־יִהְיוּ כְּאֵשׁ קוֹצִים דְּעוֹכִים,
 וּמַבְרַכְתְּךָ יִהְיוּ בְרוּכִים!

*

יִתְרוֹן לְחֲכָמָה מִן־הַסְכָּלוֹת

„לו היתה גפשי מעט שאלת,
 איך אעלו, רעי, ובמה אעלין?
 הן מדרש חכמה בשרי נאכל —
 „לו אמצאה סכלות מעט?“ כי אין־לך
 על־כן מאד אינע ולא־ארף מעט —
 אפשט לבוש תבל, והדעת לבוש

לא־היתה ליל ויום עמלת!
 האם אִיחַל — נמשכה תזחלת!
 ובשר אַתְרִים אַהֲבָה אַכְלַת.
 מְבָה אַנְוִשָׁה תַּעֲרִיף אֹוֹלַת;
 לוּ מַצָּאָה דְּרִי כְבוֹד קַהֲלַת!
 אֹוֹר לְבָשָׂה אֹו כַּסְתָּה בְּתַכְלַת,

לי ממצוא כבוד והיא נוחלת;
 דלתי יגונים פתחה אלי, הכי
 מה-לאנשים יאמרו: „איך תאהב
 הן כִּי-תבקש מעלות שנגבצרו —
 אמרו למוכיחי ומני: יחשו,
 אם-האדמה לא-תשימני לראש —
 לו ידעה מאתמול רום מעלות
 על-היקר אחמול — והאל יענה
 אוילי אלהים שם בפי דבר כמו
 כשיר אשר יושר ורח אף אנוש
 לו כצרי הנה בבית לוט ידעו

כִּי-מאסה נפשי — כאלו נואשה
 דלתי יגונים פתחה אלי, הכי
 מה-לאנשים יאמרו: „איך תאהב
 הן כִּי-תבקש מעלות שנגבצרו —
 אמרו למוכיחי ומני: יחשו,
 אם-האדמה לא-תשימני לראש —
 לו ידעה מאתמול רום מעלות
 על-היקר אחמול — והאל יענה
 אוילי אלהים שם בפי דבר כמו
 כשיר אשר יושר ורח אף אנוש
 לו כצרי הנה בבית לוט ידעו

*

חכם בעז

וכתבונת אנוש ישר אמריו,
 בשור — טרם יבאוהו — מגוריו.
 ומרשי לבבי הם יטריו,
 נסע — הכאב לתמד אשריו;
 ועלי הפקדה למצות שמריו,
 בנפשי — כי-אני נפש פגור;
 ועלי סחפו נשמי מסריו,
 והייתי משעשע לחריו.
 כבר שלם, ולא-שלם נדריו,
 יקצץ בעדי פגפי נשריו;
 ברום יגבה ויטרטו אבריו.
 ללקט כל-בדלחיו ודריו,
 ודי ללון לבדי בין מצריו,
 וכספר יחפש את-ספריו;
 ולמה יאמרו: „התר חגוריו“!?

כשרש עץ יהי ארך אמריו,
 וכמופת לבב איש בן יגור,
 ידידי! אהלו תקע בלבי,
 ונשבע — כל אשר יפע ויאבה
 ישם תבל בידי כום יגונים,
 והפקיד הזמן כל-עצבותיו
 יפגש קדקדי בעגן תלאות,
 ופתן הזמן נשף עקבי,
 וסי ריבות יעדני — והנה
 יבל-אעוף עלי נבהי מזומת —
 והייתי כמו-נשר אשר כל
 ורק אשחה בים הבין לבדי,
 ודי לתפש בידי מחקר-ביו,
 כמו חשב אשר יעשה מלאכתו,
 ואיך יוכל אנוש ימרה לבבו,

מגנריו קרבו ברחוק וממו,
 ולמה יאמרו: „ינע לנפשו
 ויראה האנוש חזבות אחרים,
 ואיך יתיר תגור שכל ובינה
 אשר סגר ביד נפשו בשרו,
 ונפשט ממתי בוז בשפיפו,
 ונפשו נדרה פרצי שחקים,
 דבריו מפלאות דעים, ושת עם
 וקם לבום בסיל תחת פעמיו
 בלב יסב עלי גלגל אדמה
 וריוץ — כל אשר ירחק וממו —
 אשר, לו אם יבקש קט הנחה,
 אומר, אם-לא — בעת אזכח לבכי —
 ואמר: מדרש שכל התסור,
 דרך על-במתי ימי תבונה,
 ודע גיבועלותך הר תבונה —
 ועוד לא-אשקטה מהר מומות,
 ולי עין משוטטת בתבל,
 ולפי פתחו תמיד שעניו,
 וחי בזמן תמיד קשורה,
 ושמתי מלבוש ליל לבושי,
 ואסיר מעלי עיני לבבי,
 במזות שמש וקום ליל בתנין,
 והסתר לבש חשן ורקרק,
 ושת ענו עלי פניו למסוה,
 ופתח אהלו נצב, בנגיד
 ועמד מצמד מלך, סביבו
 ושלת כוכביו סביב, ברעה
 וכראות מרפכות יום הם ינוסון,
 וליל קדקדו ימשת במי-טל

ורעיו רחקו מבית מגנריו —
 וללכבו — פהמם לאסוריו?
 ויעלים עין לבבו מפעוריו.
 אנוש, ומה-מרי פתח אזוריו!
 והפקיד את-לכבו על-מגנריו,
 מצאהו ביום קיץ מריני,
 ותפרץ מקומם עיש גנריו;
 דבירי מעלות שמש דביריו,
 ותחת פעמי עשרים ספריו;
 ויחלק על-ששת עבריו,
 להשיג, מבלי הפר, אסריו,
 גורתיהו ושרפתי גנריו!
 באף יבער עשר-אש מגנריו,
 באין בת בך למצא חקריו?
 ובקע משדה שכל הנריו!
 אבקש ממך לספר עפריו,
 עדי כיי-אעלה לסוף כפיריו;
 אשר מלב אנוש תראה סתריו,
 ושירי לטשו שבע תעריו,
 ואקשר יד לבניו על-שתריו,
 ותפרתי כסות בכסות שתריו;
 בהפיל מאפל ליל אפריו,
 להשים על-פני ארץ תמריו,
 שאלו מהדר שמש ואוריו,
 כאלו יראו אורי מאוריו,
 למלחמה ואסף את-גביריו,
 בהם אש מערכת מגנריו,
 ישלח על-פני שדה עדריו,
 ואיש יפרדו מעל תבריו,
 לפניו כיי-יגלח את-שעריו,

וּבְיַשְׁחַר וַיִּגְלַל אֶת־כְּסוּתוֹ,
 וּבִגְלַל כִּי־אָנִי שָׁכַל מִשְׁחַר
 וְדַמִּיתִי קִנּוּת וּסְפוּת חֲבֵרִים,
 וְשִׁבְתִּי מִזֶּרַע הַיְדוּדוֹת,
 וְיָמִי יִרְצָה קִנּוּת מֵעַם וּמְנִי —
 בְּחַר מִהִקְרָב שְׁלוֹם וְהִרָף,
 וְדַע כִּי־לֹא אֲגֹזֵשׁ נָצַל כְּמוֹ־אִישׁ,
 וְדוֹעַ רַע וְאֶזְזֵר בַּתְּבוּנָה,
 וְאִידֵי יִמְרָה אֲגֹזֵשׁ דַּעַת לִקְבוֹ,
 וְאִידֵי אָבוֹא בְּלִהְקֵת הַפְּתָאוִים,
 וְאִידֵי אֲלֹאָה מֵצֵא פֶתַח דְּבָרִים,
 וּבְרָא אֵל בְּלִי־לֵב עִם וּמְנִי,
 וְיָרוּם כָּל־אֲוִיֵּל בּוֹ וְחִסְר־לֵב,
 וְכֹל נָטָה לִקְבוֹ אַחֲרֵי הַזֶּן,
 וְלֹאֵל יוֹם יְהִי כֹל־סֵר וְחִגְרָה
 וְעֵזוֹ וְעֵלְזוֹ וְיִשְׁרִיו,

פֶּאֶרְגַּ הַיְרִיעָה עַל־מְנוּרָיו —
 וְדַעַת, לֹא־יִדְעוּנִי שְׁחֲרִיו!
 הַיּוֹת לְאִישׁ תִּעְלָה בַּחֲסָרָיו,
 כְּקֶצֶר שְׂדֵפָה רוּחַ קִצְרִיו,
 בְּקֶרֶן הַצְּבִי יִמֵּן מְחִירָיו.
 וְאִם־עֵזוֹ וְנִסְיָרָבוֹ חֲגִרָיו,
 צָרְפוֹ הַזֶּמֶן שְׁבַע בְּכּוּרָיו,
 עֲדֵי כִי־נִמְתְּקוּ עִמּוֹ מְרָיו,
 וְיִשַׁח לְחֲצִיר יַעַר וְסִירָיו?
 וְהַשְׁכַּל הַבִּיאָנִי תִדְרִיו?
 וְעִמִּי נִפְתְּחוּ דַלְתֵי שְׁעָרָיו?
 וְיִצֵר מִבְּלִי־קֶרֶן שְׁנוּרָיו,
 וְכִלְיֹנֶק חֵלֶב אִם מִבְּחֲרָיו,
 וְעֶבֶד בְּלִעְדֵי שְׂדֵי סְגוּרָיו,
 כְּמוֹ־קֶשׁ מִפְּגִירוּחַ סְעָרָיו —
 וַיִּבְלוּ וַיִּמְלֹו וַיְהִירָיו!

*

נחם לנפש

מַה־לָּהּ, וַיְחִידָהּ, תִּשְׁבִּי
 כַּנְּפֵי רְנָנִים תִּאֲסָפִי,
 כַּמָּה לִּבְבִי יֵאָבֵל?
 דְּבַקְתָּ בִיגוּנָה, עֲדֵי
 סִגְרִי וְלִתֶּךָ בַּעֲדֶךָ
 וְקַל בְּעֵינֶיךָ מְאֹד
 וַרְבָּה שְׁכַרְךָ עַד־מְאֹד,
 הַגְּזוּרִי מֵאַחֲרָי
 עֲמִדִי וְצַפִּי, עַד־אֲשֶׁר
 מַה־לָּהּ, אֲדַמָּה בְּגִדְתָּ,

דוּמָם, כַּמְלֶךְ בַּשָּׂבִי,
 וּכְנֶה־יְגוּנִים תִּסְחָבִי?
 כַּמָּה דְּמַעוֹת תִּשְׁאַבִּי?
 קָבַר בְּתוֹכוֹ תַחְצֹבִי —
 עַד־יַעֲבֵר־וְעַם חֲבִי!
 אִם־תִּצְמָאֵי אִזּוֹ תִרְעָבִי,
 וּבְאַחֲרֵיתֶךָ תִּיֻסְבִּי;
 תִּבַּל וְאַל־תִּתְעַכְּבִי,
 וְשִׁקְיָךָ וַיִּרְא וְיִשְׁבִּי!
 תַּתְּחַלְכִי וְתִסּוּבְבִי?

נפשי בְּיַסְדֵּךָ מְאֹסָה —
 אֶל־תִּתְּעֵי, כִּי־מִחֶרֶת
 שׁוּבִי, יְחִידָתִי, לְאֵל,
 הַתְּחַנְּנֵי אֵלָיו, וְגַם
 אֹלָי יֵצוּ וְיִשְׁלַחֲךָ
 מִבֵּין אֲנָשִׁים בְּעָרִים,
 אִם־תֹּאמְרוּ — לֹא־יָדְעוּ
 אִם־תִּכְתְּבֵנִי — לֹא־יָדְעוּ
 יוֹם תֵּצְאִי מֵהֶם — תֵּנִי
 יוֹם תֵּצְאִי לְרֹאוֹת אֲנוּשׁ —
 דְּמִי, יְחִידָתִי, לְאֵל,
 קוּמִי, עֲגִיבָה סַעְרָה,
 קוּמִי וְגוּרִי בְּאֲשֶׁר
 קוּמִי וְשִׁכְחִי אֵב וְאֵם,
 קוּמִי וְרוּצִי אַחֲרָיו,
 אִם־תִּמְצְאִי מְצוּק וְצָר —
 אִם־תִּדְרֹכִי עֶמֶק וְהָר,
 שִׁמִּי סִפְדֵּךְ אַחֲרֵי
 עַד־תִּדְרֹכִי צֵעַן וְגַם
 לְמָה, עֲגִיבָה סַעְרָה,
 כִּי גַר אָנִי נְחֻשָׁב, עַדִּי
 שֵׁם תִּדְרֹכִי כָל־עוֹ, וְשֵׁם
 הַעַל נִמְשַׁע עִמָּךְ, וְאֵם
 כִּי צַל אֵלֹהֵי בְּעַדֶּךָ —
 זְכֵרִי שְׁלֹשָׁה נִתְּנוּ
 אֵתָן וְאִישׁ תָּמִים וְצִיר,
 חֲסוּ בְּנִלוֹתָם בְּשֵׁם
 אֲרָץ יִרְיֵב אַחֲרֵי
 גְפָרִית וְגַם־מִלַּח וְאֵשׁ
 אִרְלֶךְ לְאֲרָץ שִׁכְחִי

לְשׂוֹא עָלַי תַּעֲנֵבֵנִי,
 תִּקְחִי אֲשֶׁר תִּתְּנֵדְבֵנִי!
 שׁוּבִי וְלִבְךָ שׁוּבֵבִי,
 דְּמָעָה לְפָנָיו שְׂאֵבִי,
 מִבּוֹר, אֲשֶׁר־בוֹ תִשְׁכְּבִי,
 שְׁתִּשְׁנְאִי וְתִתְעַבֵּנִי,
 אִם־תִּצְדָּקִי אִזְ תִּכְזְּבִי,
 אִם־תִּמְחַקִּי אִזְ תִּכְתְּבֵנִי;
 תּוֹדָה וְעֵלָה קִרְבִּי,
 אִזְ כְּאֲנוּשׁ תִּתְּשָׁבֵנִי!
 דְּמִי וְאֶל־תִּתְעַצְּבֵנִי,
 קוּמִי וְגַם־הִתְיַצְּבֵנִי,
 תִּנְדָּעִי, תִּנְקְבֵנִי,
 צִוְרָה, לִבְבִי, אֶהְיֶה,
 קִלְהָ כְּנֶשֶׁר אִזְ צִבִּי;
 אֶל־תִּפְתְּרֵנִי, אֶל־תִּתְּרֵבֵנִי,
 אִם־כִּבְּאֲנִיָּה תִרְכְּבֵנִי —
 גּוֹךְ וְאֶל־תִּתְעַצְּבֵנִי,
 בְּכַל וְאֲרָץ הַצֵּבִי!
 תִּכְלִי, וְלִמָּה תִדְאַבֵּנִי?
 עֲצָמִי בְּקִבְרֵי תִרְקְבֵנִי?
 תִּנְשָׂאִי, תִּשְׁנֹכֵנִי!
 עַל־בֵּית מְנוּרֶךְ תִדְאַבֵּנִי?
 אִם־תִּלְכִּי אִזְ תִּשְׁבֵּנִי!
 לְגוּר, וּבְהֶם חֲשָׁבִי:
 גַם מִפְּנֵי יַד אֵיבִי,
 צוּר, בְּעַרְבוֹת רִכְבִּי!
 תֵּאָר בְּקִלְלַת בְּנֵי־לֵבִי,
 תֵּאָכַל וּבֹלָה בְּעֵבִי. —
 יוֹם אַחֲרֵי תַעֲזֹבֵנִי,

אִם־תִּצְרֶי אוֹ תִרְחֲכֵי,
עַד־אֵן וּמוֹתֵי תִקְרָבֵי!
לְהַפֵּה עָלַי מֵא חֲלָבֵי
לִים יִשְׁעוּוה מֵאַרְבֵי
וְעָלַי עֵפָסִים תִּנְסַבֵי
קֵד טָאֵל פִּיה תִעֲגַבֵי
קֵד טָאֵק פִּיה מִטְלָבֵי
חֲתִי אִסְתַּכַּד תִּגְרַבֵי
אַלֵּלָה יַעֲלֵם מִדְּהַבֵי!

אִי־יִלִי בְקִרְבֶךָ נִחְלָה,
תִּמְאֹת לִבִּבִי לְגִדָה,
הֵן בֵּין שְׁנֵוּרִים נְאָסֵר,
לְהַפֵּה עָלַי קוּם גִּדוֹ
לְהַפֵּה עָלַי מִכְתִּי בַהֵם
לְהַפֵּה עָלַי זִמָּאן אֲבִי
לְהַפֵּה עָלַי סַקַע אֲלֵדִי
בְקִית פִּיה מִפְרָדָה
חַל אֵל נָתָה מִקְאַלְתִּי

*

מענה.

(לְאַחַר סִגְלֵי הַדּוֹר)

וְהִנָּחֵם וְהִרְף מִיְגוֹנִים,
הֲלֹא תִקוּם וְלִפְקֹר רַגְנִים,
וְשִׁירְךָ כְּחֲרוֹזֵי צוֹלָנִים!
וְאַיִכָּה יִדְמֹו כֵּים שְׂאוֹנִים?
וְחֲצִי הַזָּמָן נִגְדִי נִכְנִים,
אַנִי שְׁעָרָה וְהֵם קִלְעֵי אֲבָנִים,
וְעָלַי גִּסְעִים תְּמִיד וְחָנִים;
יִדְעֵנִי אֲבָל פִּי בִינּוֹנִים,
מָאֵד חוֹק וְהִיָּה כְּאַבְנִים,
וְיִשְׁחַק אִם־יִבְאֹוהוּ הַמוֹנִים.
לִכְבוֹ כֵּן כְּמוֹ כֵּן־הַשְּׂמַנִים,
וְנִפְשֵׁי תִהְלַךְ עַל־הַעֲנָנִים,
וּמֵאַסֶּת כְּרַב־עֶשֶׂר וְהוֹנִים,
לְמַעַן אֲחִרִיתָהּ מַעֲדָנִים,
וּמִדְּעָה קְרָאֲתֵנִי כְּבָנִים;
וְתִחַשַׁב הַפְּנִינִים כְּצִנִּינִים,

„עֲמָה הוֹד וְעֲמָה וְלִבְשׁ נְאוֹנִים,
וְדוּם אִם־כְּבָבִי תִלִּין וְקוּה —
וְדַע כִּי־הִנֵּךְ יַחִיד בְּדוֹרְךָ,
עֲנִיתִיהוּ: וְאַיִךְ אֲרָף וְאַדָּם,
אַפְפוֹנִי, הַדְּפוֹנִי מִצּוֹקִים,
וְיִרְנֵי בְנוֹת יָמִים כְּאֵלוֹ
וּמִכְּנָפֵי זְמַנִים יִאֲחֻזּוּנִי,
וְאַתִּי הַזָּמָן הַיְסִיב, וְהוּא לֹא
וְלֹא־יִדְעוּ וְלִדְרוּ כִּי־לִבִּבִי
וְלֹא־יִדְאֵן וְלֹא־יִשִּׁים אֲלֵיהֶם,
אַנִי הַכֵּן אֲשֶׁר טָרָם יִילַד
וְגוֹי יִהְלַךְ עַל־הָאֲדָמָה,
וְיִתֵּר מַעֲלוֹת חֲכָמָה תִּכְבַּשׁ,
וְנִגְעַתִּי בְּחֲכָמָה מְנַעוּרִי,
וְהִיא הִיתָה אֲחוֹתִי מְנַעוּרִי,
וְנִפְשֵׁי מִכְּלֵי חֲמֵדָה יִקְרָה,

וּמְרַאשׁ מֵאֶסֶה נֶעַם אֲדָמָה,
 לְמַעַן כִּי־שִׁשׁוּנִיָּה יְנוּנִים
 וּבְתִי מִחֲמִדִּיהָ הָרִיסוֹת,
 תִּפְתָּה כִּלְחֶסֶד לִבְךָ בִּיפְיָה
 בְּשִׁנִּיהָ תִשְׁנֶה הַמְצוּקִים,
 וְתִשִׁית רִוְגִי הַיּוֹם כְּמוֹכֵן,
 לְקַתְּם עַל־זְרוּעוֹתַי וְדָפִם,
 וְהִתַּל בְּתִבְרַתְּם, וְשָׁחַק
 רָאָה עִתָּה, אֲחִי מוֹסֵר וּבִינָה,
 וַיּוֹם יִתְשַׁפְּרוּכוּ מַעֲרִיחִים
 תִּמְתִּי נִתְכָּה עָלַי בְּשׁוּרֵי
 וְאַשְׁתַּק מִצְדָּתְּם הַנִּבְלָה,
 וְהֵם מִתְפָּאֲרִים עָלַי בְּשִׁירִים —
 וְלוֹ הִתְפָּאֲרוּ עָלַי מְאוּרֵי
 פְתָאִים תִּשְׁבּוּ סִבְלוֹת, לְהַשׁוֹת
 הַכֶּאֱלָה לְפָנַי יַעֲרֹכוּ
 אֲשֶׁר לֹא־יִדְעוּ בְּשִׁיר לְדַבֵּר,
 וְאֵלֹה יַעֲלֶה שִׁירָם בְּמִשְׁקַל,
 וְסָרָם יִלְדוּ כְּרוּ קִבְרִים
 עֲדָרִים מֵאִסוּ רַעַה אֲמוּנָה,
 וְאֵלֹה נִפְלוּ יְדֵי, עֲלֵיהֶם
 וְכֹלָם הִסְבְּעוּ בַּבֶּץ צְמִיתָת,
 וְאוֹלָם מִפְּנֵי שִׁירֵי וְשׁוּבוֹן,
 וַיִּתְרַצוּ לְכַפֵּר הַשְּׁנֵנוֹת,
 עֲרֻכוּנִי וְהֵם לֹא יִדְעוּ כִּי
 אֲנִי אֲחַקֵּר צְפוּנֵי הַמְּלִיצָה,
 וְאֶקְבֹּץ מִנְפִיצֵיהָ חֲרוּזִים,
 וְנִבְנְנִי הַרְרִיָּה שְׂרוּזִים
 אֲנִי כְּאִתִּי לְחַדְרֵיהֶם, אֲשֶׁר הֵם
 וְאֲשִׁיר שִׁיר יִשְׁמַח הַנְּפִשׁוֹת,

וְחִיָּה בְּעִינֶיהָ אֲסוּנִים,
 וּמִדּוּחֹת, וְאוּנִיהָ כְּאוּנִים,
 וּבְתִי מִהֲלַמִּיָּה נִכְנִים.
 כְּבַעֲלַת־אוֹב וְאַשְׁתִּי יְדַעְנִים;
 וְזוֹאת לֹא־זוֹאת תִּשְׁלַח בְּזַמְנִים,
 מִחֲסָרִים בְּדַעוֹתָם וְשׁוּנִים;
 וְאִם־הִיוּ עָלַי חִיקוֹ אֲמָנִים,
 לְעַמְתָּם, וְהִרְאָמוּ שְׁשׁוּנִים —
 וְהֵבֵט יוֹם כְּלוֹתָם בְּעֵנִים,
 וַיִּרְאָה כִּלְ־אֲנוֹשׁ מֵהֵם קְלוּנִים!
 פְּתָאִים תִּשְׁבּוּ כִּי־הֵם מְבִינִים,
 וְאֶכְבֵּד וְאַשְׁקִים הַשְּׂאוּנִים;
 וּמִי־יִתֵּן וַיְהִי מְאוּנִים,
 שְׁחָקִים — הַחֲשַׁכְתִּים בְּעֵנִים!
 עֲצִי־עָרוֹן בְּשׁוּרוֹת הָאֲרָנִים;
 צְעִירֵי הַנְּמָלִים הַקְּטַנִּים?
 וְאִינֶם לְהַנּוֹת בּוֹ נְאֻמִּים,
 אֲזִי יִהְיֶה כְּאֶבֶק וְעֲשָׂנִים,
 לְשִׁירֵיהֶם, וְעַמְהֵם סְמָנִים;
 וְלוֹלֵא אֵל וּבְחַתִּימוֹ כְּצֹאנִים,
 נִשְׂאָתִים — נִפְלוּ הֵם בְּיוֹנִים,
 וְלֹא־יִכְלוּ שְׂאֲתָם הָעֵנִים,
 אֲשֶׁר יִבְנְעוּ אֵלָיו נְאוּנִים,
 וַיִּתְּנוּ לְהַעֲבִיר הָעֵוִים!
 אֲנִי שָׁמַשׁ אֲכַסֶּה בְּמַעוּזִים;
 וְאַפְתַּח שַׁעֲרֵי־דַעַת וּבִינִים,
 וְאֶלְקַם מִסְּפוּרִיָּה פְּנִינִים,
 לְפָנַי, וְאַרְחִיבָה נִכְנִים;
 לְכֹל־מְבִין וְכֹל־חֲכָם צְפוּנִים,
 וְכֹל־לְבוֹת יִחְלַץ מִיּוֹנִים,

ויודו לעצתי בלשנים,
 מלאים מחמת אש התרונים,
 ואמתן על-לתייהם רקנים,
 ואשביע פניהם בקלונים,
 תלהט בעוונה החסנים,
 וימתו באין פח ואונים,
 ואף לא-יזכרוהו בלשנים,
 וכמתים בתייהם טמנים.
 בשומם פעציקש קנמונים,
 כמו חשך, ותיים באשונים!
 ושירתם כמו גלדי וגונים,
 קרציה — ברכים — מדמנים,
 גורגוהו אנתנו מפנינים;
 מתי דורי ועל-קלהמנים,
 פני שגאי לעולם בטמנים,
 ואינם שמעים כי אם-מאנים,
 ושגורבה והרבו עוד ולנים,
 וקשה לאחי מוסר ובינים,
 ואיבה כי לחדי רעיונים;
 ואף כילגמלים הקטנים,
 צעירי הזבובים משמנים.
 ונמלא מעדת רוגנים ושונים!
 ולבי יעשה מספד בתנים,
 וספו כל-נשאי שם ופנים,
 ובמקום הארזים קמשנים!
 ואם התפצצו הרי אמנים —
 כמו-שמש על-יזום הענגים;
 להשאיר בין שאר עמו אמנים,
 פוזרי דת לאל נטה מעונים,
 ולסאון שפטי הרע סאונים;

וכל לא-ימצאו עמי ידיהם,
 וישבו מקנאי מעלתי
 ואתיחתי באפיהם אשנה,
 ואשתקם, ואדרוך במתייהם,
 ויהיו כנערת מפני-אש,
 ופי כל-ידוברי-שקר יספר,
 ולא-ירום לזכם לאמר שיר,
 והם לא-יעלו על-לב לעולם,
 לאידם השחק עשו בנפשם,
 ואמנם לא לעולם יהיה אור
 ושירנו כילדי אמנה,
 וכי-נפשם קרוצה סאדמה,
 ונפשנו פניניה — ועל-כן
 ובז ארום ואנשא על-יכל-
 ואתגבר בשרתי, ואחבש
 אשר המה ערירי לב ורעיון,
 ודת אל חשבויה מחשבות,
 ומתכנת לשון עברית עמקה
 ובינה מפלאי התבונות,
 כבודתה היא לנכבדי תבונה,
 אשר איודי בכינתם להפלות
 אהה, כיהימן חסר תבונות
 ועל-כן פלימי מי אקנו,
 למען געדרו אנשי אמונה,
 ותחת ההדס סרפד וחזת,
 ואם התמוטטו גבעות תבונה,
 הלא טוב השאר נשאר וזרח
 וחשב האלהים זאת לטובה,
 לשובב יעקב אליו ולאסף
 ולבנות נגדעי הנהלאה,

לנחם לב שפלים ונאמלים, ולרעות צאן מגדח באפסים,
 וקרוים לעדן בשמנים, וקרוים לעדן בשמנים,
 וקרוים לעדן בשמנים, וקרוים לעדן בשמנים;
 והזבילם לחיי מעדנים, והזבילם לחיי מעדנים;
 והעמידה עלי ראש המכונים; והעמידה עלי ראש המכונים;
 והזשיב גחליה מלפנים; והזשיב גחליה מלפנים;
 ואליו יעלו עמו נדונים; ואליו יעלו עמו נדונים;
 בתקמתו, ויתיר האמונים, בתקמתו, ויתיר האמונים,
 ופיהו הממלל בנבנים, ופיהו הממלל בנבנים,
 תלציה, וחדש בה ישנים, תלציה, וחדש בה ישנים,
 וחשף מסתריה נאונים, וחשף מסתריה נאונים,
 והפיץ מנפציה עננים, והפיץ מנפציה עננים,
 וחלק מחלקותיה לפנים, וחלק מחלקותיה לפנים.
 גערו גערת אבות לבנים; גערו גערת אבות לבנים;
 ועמה החסדים בפדינים, ועמה החסדים בפדינים,
 וירשם לאחירתו לבנים; וירשם לאחירתו לבנים;
 והרים מעלתיו בתרנים, והרים מעלתיו בתרנים,
 עדי אפסי שבאים אף-דדנים, עדי אפסי שבאים אף-דדנים,
 מתי מוסר גדלים עם קסנים; מתי מוסר גדלים עם קסנים;
 כמז-שמש והמה כעננים, כמז-שמש והמה כעננים,
 תהלתו בפי כפעמנים, תהלתו בפי כפעמנים,
 בצדקתיו ימי עולם ושנים! בצדקתיו ימי עולם ושנים!

*

תהפכות תבל

ולב נבוב ותושיה סתומה, ולב נבוב ותושיה סתומה,
 וזרץ שחריה ימצאו רע, וזרץ שחריה ימצאו רע,
 ותשב האדמה לאדמה, ותשב האדמה לאדמה,

ועבד יקרג תיום אַדניו,   ושפחה יסרה מלכה, ואמה;
 וכן יקום עלי אביו ואמו,   וכן תבת באביה ואמה.
 ודידי! ראתה עיני בתבל,   אשר תשוב בעיני כל — מהמה;
 ומי תני אגוש ישא עמלים,   וישא אחריתו גוש ורמה!

*

תבל — תבל

(במות אהר מדידיו)

שאל מה אחרית עמה,	אחי תבל, שאל תבל,
והם לא לחמו לחמה;	אשר תאכל ולדיה —
למען היא והם בשמה,	הכי תבל קראיה —
אזי יעצו להשמה,	ולו תכמו בגרתבל,
לכבו קץ הינת עמה.	ואיש ידע אשר אדע —
ונפשי בתלה מומה . . .	ותבל בתלה נפשי —
והגני בעת תמה;	ומדת גולה אחת,
ועיני מאסה גומה?	ואיד אישן — ולבי ער,
ונפשי עוד להתכימה,	אמת, עלי להוסר
אמת, אחרי כלות גשמה,	למען היא אשר תחנה,
להתענג בסוב טעמה;	להסתופף בצל אזרה,
ותדע מקרת יומה,	ונסתבין גתיכי אור
ותשב אל-אשר שמה,	בעת מעזב גותה
ודידנו אלי רומה!	ומעל — באשר עלה
וספירה ויהלמה,	אשר היה פאר ארצי,
ואלקימה ומומה,	ואבירה וכבירה,
מאד מאשבלות ברמה, —	והאשכול אשר נעם
אדמה, שבלה אמה?	ולמה שבלה אותו
והשמש בעו חמה,	קברניהו — ואזר קדר,
נשאתהו עלי שכמה!	ולולי כי-נשאוהו —
אשר נפלו בתוד חרמה,	אנחנו שכני תבל,

ואמנם כי צלמינו
 ולמה נדאגה מות
 ואיך יבסה אנוש מכסה —
 ומדוע נתעב פוס —
 מפתחים בחתמה;
 ומזכרו מאד נתמה?
 והיא כפרה ופדיומה?
 ועלינו שתות דמה?!

*

קינה על-מות רבי יקותיאל

בימי יקותיאל אשר נגמרו,
 שימו לבבכם תדעו כי הזמן
 יקחו ומותיו עם ועל-עם ותנו,
 לא-אדעה זאת, באשר לא-ידעו
 אם הנפשות הנגזרות מאסו,
 מה-נואלו האמרים: תבל חלום!
 בן-הוא כדבריהם, אבל הוא מאשר
 הוכן בקרבה לתלאות מארב,
 כפר ברית מלכי אדמה עם-שאול,
 מה-קראו עמים ולא-מרו, עדי
 שבת גאון עזם ושרים שתחו,
 פתאם לפתע ירדו יחד לבור,
 לא-מצאו מליץ וכפר בעדם
 אשתוללו יחד וריקם הלכו
 לא גאשאר מפל-בבודם בלעדו
 באו במחשבים ואונם פתחו,
 כתר מעט, מות, ונדף אסף —
 דמו יצורים כי-בצדק תשפמם,
 כי בך אנשים נעורים כשלו,
 אם-לענו עזים ועליוזים לך —
 אש בארזים נפלה — מה-יעשו
 אות כי שתקים לחלוף יצרו!
 זכין לעם שיחות ולא נוצרו,
 עד-אחשב כי עם-אנוש יסחרו!
 כל-אנשי לבב אשר נזכרו:
 או הנשמות לעלות ופצרו?
 איך שכחו דבר ולא-זכרו:
 שוא דברו לאיש ולא-נפתרו!
 וכמפני הבערים נסתרו;
 גם-מחשבות הרזנים הפרו.
 קרא שאול להם ופיו לא-מרו!
 כי כעבדים אל-שאול נמכרו,
 לא-מצאו כח ולא-עצרו,
 מפל-סגלתם אשר אצרו;
 מתועפות כספם אשר צקרו,
 הם הבולאים באשר נקברו,
 תחת צריחים בעדם סגרו!
 מה-תעלין דלים ביד נספרו?
 ודברך לא-כן כפוז-שערו,
 וכך אנשים כשלים נעורו.
 הגה מאד מפחדך סמרו,
 אפוא אוזבי קיר, ביד נקצרו?

אַרְאֵה פְּנֵי תִבְלִי, וְיָדִידִי, זַעֲפִים,
 עַל־פְּנֵי שְׁעוֹ מִנִּי, אֲמַרְר בְּכִי —
 אֶל־תִּשְׁאַלוּ עַל־מָה שִׁפְתֵי צָלְלוּ —
 אֲבָד יִקְוִיתִיאל, אֲשֶׁר הָאֲבָדִים
 בַּפְתּוֹר — אֲשֶׁר הִכָּה וְסָפִים רָעִשׁוּ,
 חֲשֵׁךְ וְצִלְמוֹת מְאוֹרִים נִגְאָלוּ,
 לֹא־יִדְעָה נַפְשִׁי אֲבָל הַיּוֹם לְבָד,
 עַד לִקְחוּ מִבְּחַר אָנוּשׁ — וְאִדְעָה,
 אֲכֵן לַעֲמִתִּי פְּנֵיהֶם חֲזָקוּ —
 אֶל־תִּאֱמֵן לָהֶם וְאֶל־תִּכְרַת בְּרִית,
 אִם נִדְרוּ נָדַר לַהֲשִׁיחִית כְּלִי־זָקֵךְ —
 הַגִּסְדּוֹ, הַנְּעֻדוֹ הַמּוֹשְׁלִים,
 חוֹשׁוּ לַעֲזֹרְתִי וְיָדֵי חֲזָקוּ,
 גַּם־הַדְּמָעוֹת נָרְעוּ חֵק גַּחְלָה,
 אֲךֹ הַלְּבָבוֹת בְּשִׁמְרִים חֲזָקוּ,
 הִנֵּה, אֲשֶׁר לֹא־תוֹכְלוּ עוֹד בַּפֶּה,
 יִקְפְּצוּ, יִנְבְּצוּ, יִמְצְצוּ,
 יִתְבוּזְלוּ, יִתְמוּזְלוּ, יִתְגּוּלְלוּ,
 תִּקַּל בְּעֵינַיִנו עַדִּי יִתְפַּלְצוּן
 אֶל־תַּעֲבִירוּ קוֹל בְּאֶרֶץ הַצְּבִי,
 עַמִּי, סִפְד כִּי הַפְּרוּב סַר מִדְּבִיר,
 וְזַעַק לְפִי־תִקְרַת וְהִילַל, כִּי אֲרוֹן
 נִהַפֵּךְ לָךְ נִיסָן, אֲשֶׁר הָיָה לְגַם,
 הַיּוֹם, אֲשֶׁר־עָלָה אָרִי מִסַּבְּכוֹ,
 הַיּוֹם, עֲטַרְת עַם־צְבִי בּוֹ נִפְלָה,
 הַיּוֹם, וְסוֹד הֵיכַל פְּנִימֵי הָעֶרְה,
 הַיּוֹם, בְּקִרְב מוֹעֲדֵי אֵל שְׁאֲנוּ
 הַיּוֹם, בַּתּוֹלַת בַּת־יְהוּדָה הַגְּלִתָּה,
 גִּשְׁבַח כָּאֵב שְׂאוֹל וְיוֹנָתָן בְּנוֹ,
 וְכָאֵב גְּדֻלָּה בְּרֹאחֵיקָם אַחֲרָיו,

יִתְנַבְּרוּ אֵלַי וְלֹא־נִבְּרוּ —
 מַה־תִּקְצָפוּ עָלַי וּמַה־תִּנְגְּעוּ?
 כִּי מַעֲלֵי רֹאשִׁי צָלְלִים סָרוּ!
 בּוֹ עָתָקוּ חֵיַל וְגַם־נִכְּרוּ,
 יָכִין — אֲשֶׁר נָפַל וְגִלּוֹת סָרוּ!
 וַיְמִי אֲדָמָה אַחֲרָיו יוֹאֲרוּ —
 אִם־יִמָּאֲסוּ יָמִים וְאִם־יִבְחָרוּ,
 כִּי יִלְדוּ אֲנִי וְעַמִּל הָרוּ,
 כִּי־אִדְעָה פֶּשַׁעַם וְלֹא־יִתְּרוּ!
 כִּי עַל־דְּמוֹת מִלְּאֲךָ בְּרִית קִשְׂרוּ,
 בּוֹ שְׁלָמוֹ נִדְרָם אֲשֶׁר נִדְרוּ!
 הַתְּנַנְּשׁוּ, הַתְּקַדְּשׁוּ, הַכְּרוּ!
 כִּי מִחֲשֻׁבוֹתַי אַחֲרָיו נִאֲסְרוּ,
 כִּי כֹאפִיקוּ נִחְלָה נָרוּ —
 כִּי נִשְׂאוּ כְּזֹאת וְלֹא־נִגְנוּרוּ!
 הִנֵּה, אֲשֶׁר לָהּ כָּל־לִבְבוֹת תְּרוּ:
 יִמָּאֲסוּ, יִנְתַּסּוּ, יִתְרוּ,
 יִתְהוּלְלוּ, יִתְחוּלְלוּ, יִאֲרוּ —
 לָהּ מוֹסְדֵי אֶרֶץ וְיִתְפֹּרְרוּ!
 פְּוִי־רְגוּזוֹן הָרָיו וְיִתְעַרְעְרוּ!
 וְכִלְי קִרְב וְכִלְי זָקֵךְ נִפְּוִרוּ,
 נִלְקַח וְלוֹחֲזוֹת הַבְּרִית נִשְׁבְּרוּ;
 גַּסּוּ צָלְלִיךָ וְגַם־עָכְרוּ —
 הַיּוֹם, אֲרִיזוֹת עַל־אַרְיֵאל צְרוּ,
 הַיּוֹם, תְּמִידֵי מִזְבְּחוֹ הַזֶּהוּרָה,
 הַיּוֹם, בְּתוֹכּוֹ מִזְּקָדִים בְּעָרוֹ,
 הָאֲמָרִים לָהֶם עָרוּ עָרוּ,
 הַיּוֹם, שְׁלָלָה אֵיבִים בְּוִרוֹ —
 וְכָאֵב בְּנוֹ אֲמוֹן אֲשֶׁר דָּקְרוּ,
 וְכָאֵב עֲשַׂרְת שְׁפָטִים אֲסְרוּ!

אֲלֵתֶתְמָהוּ, אֲנִשִּׁי אֲדָמָה, עַל־דְּכַר
 לֹו תִרְדּוּ לִקְצָה כְּאֵבִי — יִרְדּוּ
 שְׁבַת מְשׁוּשׁ תַּפְּסִים וְהַגִּיל גְּאֹסָה,
 גַּפַל בְּרוּשׁ, עַל־בֵּין עֲבָתִים גְּבָהָה
 גַּפַל שְׁנַת תַּשְׁעִים וְתַשְׁעֵ שֵׁר גְּבִיר,
 יִגְדַל לְעוֹלָם שֵׁם אֱלֹהֵי יַעֲקֹב,
 רָאָה דָמִי עֲבָדוֹ לִפְנֵי צַעֲקִים,
 יוֹם תַּת פְּקָדְתֶּם שְׁנַת תַּ"ת הַיְתָה,
 הִנֵּה יְקוּמִיאֵל כְּתָרֵן הַעֲלָה
 הִנֵּה יְקוּמִיאֵל כְּנוֹת רַעְנֹן,
 הִנֵּה יְקוּמִיאֵל כְּמֶלֶךְ בְּגֹדֵד,
 שֵׁם נִקְבְּצוּ דִיזוֹת, וְשָׁמָּה קִנְנוּ
 מְשַׁבֵּת מְלָכִים עַל־כְּתַפְּיוֹ הַיְתָה,
 וְלִמּוֹעֲצוֹתָיו יִדְמוּ הַיַּעֲצִים,
 שָׁמוּ מְלָכִים כַּף לַפִּיָּהֶם, וְהַמּוֹן
 יַתֵּד, אֲשֶׁר מֵאֲהַלְגָנוּ נִגְדָדָה,
 גַּפּוֹ, אֲשֶׁר שׁוֹרֵק בְּכַרְמֵי נִטְעָה,
 לְבִי לְצִיּוֹן כְּתִלְיָלִים יַחְמָה,
 תִּזְעַק: אָהֵה, כִּי גַפְלָה חוֹמָה, אֲשֶׁר
 סָרוּ גַמְיִשִּׁיָּהּ וְנִגְלָה הַיְסוּד
 מִיִּיִתְגַּנְּגִי עוֹד וְיִפְקֹד יוֹם לְיוֹם
 מִיִּיִמְשַׁכְּנֵי בַעֲבַתוֹת אֲהַבָּה,
 מִיִּיִעַמַד לִפְנֵי עֲדַת מִתְקוֹמְמִים,
 מִיִּיִעַמַד בְּצַר לְהַשִּׁיב צוּבְרִים,
 מִיִּיִהָרֵם שְׁנֵי כַפִּירִים שְׁאֲנִים,
 יִכְפוּ גְבֵי רֹוד עַל־אֲדָר יִקָּר,
 יִכְפוּ גְבֵי אֲהָרֵן עַל־אִפּוֹד וְעַל־
 יִכְפוּ גְבֵי לֹוי עַל־כְּנוֹר, אֲשֶׁר
 יִכְפוּ מִתִּי־אֲרָץ עַל־כְּתֵם תְּלִי,
 יִכְפוּ פְלִילִינוּ בְּשַׁנְעַר אֲחִירֵי,

שָׁמֵשׁ וְנִרְחַ אֲשֶׁר קָדְרוּ:
 לִקְצָה תַהֲזוֹם וְלִפִּי שְׂאוֹל גַּפּוֹרוּ!
 יוֹם רַתְקוּ בַגְּלוֹי וְיוֹם גְּאֹסָרוּ,
 קוּמַת כַּעֲפּוֹתָיו אֲשֶׁר נִצְמָרוּ,
 בִּידֵי מְרַעִים אֲחִירֵי נִעָרוּ;
 כִּי מִשְׁפָּטֵי צַדִּיקוֹ מֵאֵד יִשְׁרוּ:
 וַיִּדְרָשֶׁם מִיַּד רַשָּׁעִים זָרוּ,
 בַּיּוֹם אֲשֶׁר שׁוֹחָה לִפְנֵי בְרוּי —
 עַל־הֵר, אֲשֶׁר־בּוֹ עֲבָרִים אֲשֶׁרוּ;
 אוּ כַּאֲרוֹזִים בְּלִכְנוֹן פָּרוּ;
 אֲל־אֲהָלוּ הַמַּחְנוֹת צָפְרוּ,
 פְּל־צַפְרֵי כְּנָף וְשֵׁם הַנְּרוּ;
 וְלִפִּי דְכָרוּ הַנְּבִירִים שָׁרוּ,
 וְלִמְחֻשְׁבוֹתָיו נוֹאָלוּ, גַּבְעָרוּ;
 שָׁרִים בְּמִלְיָהֶם לָךְ עֲצָרוּ —
 הֵהּ לַחֲבָלִיָּה, אֲשֶׁר הִתְרוּ!
 הֵהּ לַעֲנַפְיָה, אֲשֶׁר נִמְרוּ!
 וְלִקּוֹל בְּכִיתָה רַחֲמֵי גַבְמָרוּ,
 בָּהּ נִשְׁגְּבוּ עַמִּי וְכָה נִבְצָרוּ,
 בָּהּ, וְאֲבָנִיָּה לְבִי הַנְּרוּ!
 אִם יִכְבְּדוּ כְּנִי וְאִם יִצְעָרוּ?
 מִיִּיִתְמַכְּנֵי עַת צַעֲדֵי צָרוּ?
 יִתְעַצְוּ עָלַי וְיִתְאֲמְרוּ?
 כִּי יַעֲרִימוּ סוֹד וְיִתְעַכְּרוּ?
 לְמַרְף שְׂאֵר צֶאֱן אֲבָדוֹת נִעָרוּ?
 בּוֹ לְבָשׁוּ יִשַׁע וְעוֹ אֲזָרוּ;
 אוּרִים וְגַם־תַּמִּים, אֲשֶׁר יִקָּרוּ;
 בּוֹ נִצְחוּ שִׁירוֹת וְגַם שַׁכְּרוּ;
 יִתְהַלְלוּ בִשְׁמוֹ וְיִתְפָּאֲרוּ;
 כִּי־אֲוֹלַת יָדָם וְכָל חֲסָרוּ;

יבכו מלכיה עלי ציר נאמן,
 יבכו נביריה עלי מקל פאר,
 יבכו זקניה עלי שיבת יקר,
 יבכו מרודיה עלי מעון, אשר
 יבכו רעביה עלי שלהן, אשר
 יבכו צמאיה עלי ענו, אשר
 יבכו בני עמי עלי נגיד, אשר
 קרבם ככנור והמה סאין דמי,
 התגודדו, התגודדו גסהעלו
 גסהישבו דומם ושק לאפתחו,
 ירהו ויחרדו לשמע מקצות
 ישאו נהי נהיה וזרה יצעקו,
 לאידעו, עד כישנותיו חלפו,
 תשבת ימינם אם חסדיו ישכחו,
 שבט, בני, אז כוס עליכם עברה,
 אלתפתדו — כי הנבואה דברה:
 הנה יקותיאל יכפר פשעכם,
 יבון ויתשב לאל דמו כדם
 יקוץ ונסיעמד לנוחלו ביום
 פשו אמונים וחסידים נמרו —

ונעצו אתו וינצטרו;
 מעו ימינם בו ויתנברו;
 בו נשאו פנים ובו נהדרו;
 יאספו יחד ויתגוררו;
 יתעדנו נגדו ויתנמרו;
 פיהם למקוש יעלה פערו;
 בו נוספו כלם ובו נזכרו!
 עד כייכבדם שפכו ויערו,
 אפר בראשיהם ושק תגרו,
 על-שערי צדק אשר גסגרו,
 ארץ מגוריהם אשר-בה גרו.
 כי ביתמים אתריו נשארו,
 כי חלפו תזרות וחק עברו —
 אם יסחו הרים ועד יוסרו!
 אל-תשברו בה עוד ואל-תתערו,
 בכשלים עור מעט געורו!
 לפני אלני מלככם תמהרו,
 עולות, עלי יד-אתרן תקטרו!
 יצפרו רבים ויתבררו! —
 בימי יקותיאל אשר נגמרו!

*

סער ביום סופה

עבי שתקים בשנורים געו,
 וכמו עננים ירדפם סער, כמו
 ופני שתקים בערפל מעו,
 שמש נשאם על-כנפיו על-פני
 פתי גשמים רקעה רוח, ועב

כי הסתיו ועף ופניו רעו,
 סרני בקרני יובלים תקעו,
 אף כוכבי בקר באזרם לעו;
 ארץ, ועת כיינבקעו נבקעו;
 קצץ פתילם עד-שאול נגעו,

הוא הנָדָד נמת גְדוּדָה וְגַם
 גָּלָה וְיָבֹל הָרִים אֲשֶׁר נִסְתָּר, כְּמוֹ
 כָּל־הַסְתִּיּוֹ בְּכֹו עֲנָנָיו עַד־אֲשֶׁר
 הַכִּיּוֹן תְּלַמִּיחַ עַדִּי נִזְרָעוּ!
 סוּדוֹת יִדְעִם אִישׁ וְלֹא נוֹדָעוּ.
 חִיו עֲצֵי שָׂדֶה אֲשֶׁר גּוֹעוּ!

*

פֿעבור סופה

(תשובה לאיש ריבו)

יִשְׁלַם הַסְתִּיּוֹ נְדָרוֹ, וְיִקָּם
 וְיִזַּם קִיּוֹן לְנִדְחֵי־רַחַף מְצַפֶּה —
 אֲשֶׁר תֵּלֵד בְּלִי־עֶצֶב אֲדָמָה,
 רֵאשֶׁה כִּי שְׁחָקָה תִּבְלֵ, וְרַכּוֹ
 וְכִסּוֹ הַעֲרָגוֹת כְּתַנּוֹת חוּר,
 וְנִבְיָהוּן כְּגַבִּי הַכְּתָמִים,
 וְקָם הַתָּר וְהַעֲגוּר וְהַסִּים
 וְעַת כִּי־יִתְנֶנּוּ רֵאשִׁים לְקַפֵּץ —
 בְּהַגְלוֹת הַדְּר־שִׁמְשׁ עֲלֵיהֶם
 אָמַר אֲתָה: הַתּוֹכֵל אֹזֶר לְכַסּוֹת,
 הַלֹּא־יִדִּי כִי־תִשְׁוֶה לְבָךְ לִי
 וְאִיכָה תֵאָנֶה עָלַי תִּבְקַשׁ,
 וְאִידֵי תִזְלַק רְמִסִּיד לְנִגְדִי,
 וְסוּסִינִי וְרִצּוֹן בְּסִלְעִים,
 וְאִידֵי תִבְזֶה מְעַט מְרִיב, וְתִקְרִיב
 וְהַשְׁנִים יְקוּמוּן סַחְדָּשִׁים,
 וְאִם־אֲתָה בְּרֵאשׁ אֲנִשִּׁי לְכַבּוֹת,
 דְּבָרוֹ לְתַכְבֵּצֶלֶת עֲמָקִים,
 יְבוֹאֵהוּ לְכַשֵּׁר הַיְרָקִים,
 וְהַעֲבִים יִלְדִיָה מְנִיקִים.
 לְחַיִּיָה אֲשֶׁר הָיָו תְּזָקִים,
 וְשָׁנִי שְׂבָצוּם עָבִי שְׁחָקִים,
 וְסַרְאִיָהוּן כְּמַרְאֵה הַכְּרָקִים;
 לְהַתְּפָאֵר עָלַי יוֹנִי אֲפִיקִים,
 תְּדַמָּה פְּעַמִּיהֶם כְּאֲזָקִים,
 יְכַסּוּ צוּרֵינֵיהֶם עֲנָקִים.
 וְאִם־תּוֹכֵל לְהַשְׁפִּיל הַשְּׁחָקִים?
 כְּמוֹ־סִלְעַ, עַדִּי שְׂמַתוֹ נְקִיקִים?
 וְדַבְּרִי תֵאָנֶה דְּקִים וְרָקִים!
 וּמְנַגִּי נְעוּרֵינִי אֲפִיקִים,
 וְכִסּוֹ הַשְּׁחָקִים בְּאֲבָקִים!
 עָלַי מִזְבַּח אֱלֹהִידֵי גְתוּקִים?
 וְהַיָּמִים יְקוּמוּן מַחְלָקִים —
 דְּלֵה מִלֵּב אָנוּשׁ מִיָּם עֲמָקִים!

רבי משה הכהן נקטילה

(מקורטובה, חי בסרקוסטה, לערך ת"תכ)

נחמו נחמו עמי

(ביום חתונה)

אס-מראי את-מראיך, ישליו אהביך!

נא, עפרה, שכי אל-צדי,

ושכבי בערש מרבדי,

וצוף חכה ארדה לברי,

אך, צופיה, מנגדי

הספי את-עיניך — ישליו אהביך!

יפו בך אמרי חשק,

פי-יפוך כל-לב עשק;

ענג למריח ונשק,

ובעפעפוך נשק;

כחוס שני שפתותיך — ישליו אהביך!

מה-טבו בנפוך שירים,

מה-יקרו בך מדברים,

פירחן והוד בך נקשרים;

אחות שמש — ואך בתורים

מה-נאו לתניך — ישליו אהביך!

הודו לך יחד צבאים,

פי-נקראת סגלת ברואים,

ואיך נרדת בגלות פלאים,

ואל עשה מעשה תלאים

את-חמוקי ורכיך — ישליו אהביך!

חָרְדוּ לָךְ כָּל־מַשְׁכִּילִים,
 כִּי־זָכַרְךָ מִרְ וְאֵהֱלִים;
 מִה־יָפִית עֲפָרַת אֵהֱלִים
 לְעֵינַיִם, עַת בְּנַעֲלִים
 מִה־יָפֹו פֶּעַמֶיךָ — יִשְׁלִי אֶהְבִּיךָ!

זֶה דוֹד, אֲשֶׁר אֶתָּךְ חָלָה,
 יְבוֹא לְהַעֲלֹז לָךְ תַּעֲלֶה,
 לְהַשְׁמִיעַ עַל־כָּל־מַסְלָה:
 כִּי־יִבְעַל בְּחֹזֵר בְּתוֹלָה
 יְבַעֲלוֹךְ בְּנִיךָ — יִשְׁלִי אֶהְבִּיךָ!

רַבְּנוּ בְּחַיֵּי בֶן־יִזְסָף

(בְּיָו, לְפִי הַהִשְׁעָרָה בַּסְּרוּקוֹסְמָה, לְעֶרְךְ ד"א ת"ת — ת"תע)

תּוֹכַחָה

<p> נַפְשִׁי, מִתְּנוּמַתְךָ עוֹרִי וְלִפְנֵי יִצְרָךְ שִׁיר בְּבִרִי, וְלִשְׁמוֹ זְמִירִי, וְנִפְלְאוֹתַי סִפְרִי, וְגוֹרֵי מִמֶּנּוּ בְּאֲשֶׁר תְּגוֹרִי! </p> <p> נַפְשִׁי אֶל־תְּהִי כְּסוֹס, כְּפֶרֶד אִין הַבַּיִת, וְכַשְׂפּוֹר נֶרְדֵּם, וְאִישׁ נֶרְדֵּם; </p>	<p> בְּרַכִּי נַפְשִׁי אֶת־יְיָ, וְכָל־קִרְבֵי אֶת־שֵׁם קָדְשׁוֹ! </p> <p> נַפְשִׁי, עֵז תִּדְרָכֵי וְצִוְרֶךְ בְּרַכִּי, וְחֵין לִפְנֵי עַרְכִּי, וְשִׁיחָה לְנִגְדוֹ שְׂפָכִי, וְהִתְעוֹרְרִי מִשְׁנַתְּכִי, וְהִתְבּוֹנְנִי מִקּוֹמְכִי: אִי־מִנָּה בָּאת וְאָנָּה תִּלְכִּי! </p>
---	---

והיה רקדוועה;
 עצור ברחם ממנה,
 סגור בבטן מלכלך,
 ילד בצירים וחבלים,
 לראות עמל והבלים;
 כלהיזם התאוה תאוה,
 וסר ממזקר וממננה,
 בחשך בא ובחשך גלך,
 כל אכיון עני והלך,
 לא דעת לו מבלעדך,
 ולא-תבונה לו מבלתך,
 בתייו — עפר,
 ובמתו — אפר,
 בעודו — תולעים וסובכהו,
 ואחריתו— רמה וגוש עפר ויכסהו,
 לא-ידע ביומינו לשמאלו,
 סמון בארץ חבלו!
 לכן לבי-את ומלכי עליו,
 כי לבני חכמה מלוכה תאות,
 ועבד אויל לחכם-לב;
 ואל-תלכי בשררות לבך הרע,
 ואל-תנקשי במעצותיו,
 ומאסי בבצע מעשקותיו,
 ואל-תבטחי בעשק
 ובגזול אל-תהבלי,
 כי העשק והולל חכם
 ויאבד את-לב מתנה!

נפשי, שתי לבך למסלה
 דרך הלכת.

כי ממקור בינה קרצת,
 וממעין חכמה לקחת,
 וממקום קדוש הבאת,
 ומעיר גברים הוצאת —
 מאת יי מן-השמים!

נפשי, לבשי בגדי-שכל
 והתאורי אזור בינה,
 ומלמי את-נפשך
 מהבלי פגרה,
 אשר את בו מתגוררת.
 ואל-ישאך לבך בנעם תמדותיו,
 ואל-יסיתך בשכיות תאותיו,
 אשר ומאסו כמדמים
 יתהלכו-למו;
 וזכרי, כי-לא לעור
 ולא להזעיל — ראשיתם,
 כי לבשת
 וגם-לחרפה — אחריתם!

נפשי, שוטמי ברחבות תבונתך,
 וסבי בחדרי חכמתך,
 ובאי עד-תכונת בגן משכיתך,
 אשר בעפר יסדו;
 הלא הוא נוף נמאס
 ופגר מובס,
 קרוץ ממעין גרפש
 וממקור משחת,
 בגוי מטפה סרוחה,
 שרפה באש בסוחה,
 גלם כדמות תולעה,

פי הכל הנה מר־העֶפֶר,
 אִמְנֵם הַכֹּל שָׁב אֶל־הָעֶפֶר,
 וְלִכְלֵב־כִּבְרָא וְנוֹצֵר
 וְשֹׁמֵץ וְתַכְלִית,
 לְשׁוֹב אֶל־הָאָרֶץ אֲשֶׁר מִמֶּנָּה לָקַח,
 וְהַתַּיִים וְהַמְּנוֹת אֲחֵים
 שְׂבָתָם יחד,
 אִישׁ בְּאַחִיהוּ יִדְבֶקֶן,
 יתְלַכְדוּ וְלֹא יתְפָרְדוּ,
 אֲחוּזִים בְּשֵׁתֵי קִצּוֹת גֹּשֶׁר רְעוּעַ,
 וְכֹל־בְּרוּאֵי תַבַּל עֲבָרִים עָלָיו:
 הַתַּיִים מוֹכָאוּ — וְהַמְּנוֹת מוֹצָאוּ,
 הַתַּיִים בּוֹנֵה — וְהַמְּנוֹת סוֹתֵר,
 הַתַּיִים זוֹרֵעַ — וְהַמְּנוֹת קוֹצֵר,
 הַתַּיִים נוֹטֵעַ — וְהַמְּנוֹת עוֹקֵר,
 הַתַּיִים מַחְבִּיר — וְהַמְּנוֹת מַפְרִיד,
 הַתַּיִים מַחְרִיז — וְהַמְּנוֹת מַפְגֵּר!
 וְדַעֲיָנָא וְרָאִי,
 פִּי גַם־עֲלֶיךָ תַעֲבֹר־בּוֹם,
 וְתִצָּאִי מִמְּעוֹן הַדֶּרֶךְ כְּרַגַּע,
 פִּי יִקְרָךְ עֵת וְפָגַע,
 וְתִשׁוּבִי אֶל־בֵּית עוֹלָמְךָ;
 בַּיּוֹם הַהוּא תִרְצִי פְעֻלָּתְךָ,
 וְתִקְחִי מִשְׁבָּרְמֶךָ
 חֶלֶף עֲבֹדָתְךָ,
 אֲשֶׁר יִגְעַת בּוֹ בְּעוֹלָם הַזֶּה,
 אִם־טוֹב וְאִם־רָע!
 לָכֵן שְׁמַעֲיָנָא וְרָאִי וְהִטִּי אָזְנְךָ,
 וְשִׁכַּחְתִּי עִמָּךְ וּבֵית אֲבִיךָ,
 וְקוּמִי רַנִּי לְמַלְכְּךָ

וְיִמְדֶךָ וְלִילְךָ,
 שְׂאֵי אֱלֹהֵי כַפָּיִם,
 וְהַשְׁתַּחֲוִי־לוֹ אַפָּיִם,
 וְעַפְעִפֶיךָ וְגִלּוֹ־מַיִם,
 בְּכַרְיַעַה עַל־בְּרַפְיִים,
 אוּלַי יִתְאוּ הַמַּלְאָךְ יִפְגֹּךְ,
 וְיִשָּׂא פָנָיו אֵלֶיךָ
 וְיִשֶּׂם לְךָ שְׁלוֹם,
 וְיַחַן עֲלֶיךָ בַּיּוֹם עֲנִיָּךְ בְּעוֹלָם הַזֶּה,
 וְאַחֲרֵי שׁוֹבֶךָ לְמַנּוּחֶיכִי —
 פִּי מַעוֹדֶךָ גָּמַל עָלַיְכִי!
 בְּפִשִּׁי הִכִּינִי צָדָה לְלֵב, אֶל־תַּמְעִיטִי,
 בְּעוֹד בַּתַּיִים תִּיַתֶךָ וְיִשְׁלַל־יָדְךָ,
 פִּי רַב מִמֶּנּוּ הַדֶּרֶךְ;
 וְאַל־תֹּאמְרִי: לְמַחֵר אָקַח צָדָה,
 כִּי־פָנָה הַיּוֹם —
 וְלֹא־תִדְעִי מַה־יִּלְדֶּךָ יוֹם,
 וְדַעֲי פִּירְתְּמוֹל לְעַד לֹא־יָשׁוּב,
 וְכֹל אֲשֶׁר פָּעַלְתָּ בּוֹ
 שְׁקִיל וְסַפּוֹר וְחִשׁוֹב,
 וְאַל־תֹּאמְרִי: מִחֵר אֶעֱשֶׂה,
 פִּי יוֹם הַמְּנוֹת מִכָּל־חַי מְבַסֶּה;
 מִחֵרֵי עֲשׂוֹת בְּכָל־יוֹם חֶקֶן,
 פִּי הַמְּנוֹת בְּכָל־עֵת וְשִׁלַּח חֲצוֹז וּבְרַקוֹן,
 וְאַל־תִּתְמַהֲמַהֲתִי מַעֲשׂוֹת
 חֶק דְּבַר־יוֹם בְּיוֹמוֹ,
 פִּי כְּצַפּוֹר נוֹדֶדֶת מִן־קִנְיָה
 בֵּן אִישׁ נוֹדֵד מִמְּקוֹמוֹ.
 וְאַל־תִּדְמִי בְּנִפְשֶׁךָ,

את־האלהים ירא
 ואת־מצותיו שמור —
 כִּי־זוה כִּלְי־הָאָדָם;
 כִּי אֶת־כְּלִי־מַעֲשֵׂה
 הָאֱלֹהִים יבא בְּמִשְׁפָּט עַל כָּל־
 נַעֲלָם,
 אִם־טוֹב וְאִם־רָע!
 וְאַל תִּשְׁכַּחִי:
 בְּיַד־כָּל־אָדָם וְחַתוּם,
 לְדַעַת כָּל־אֲנָשִׁי מַעֲשָׂהוּ;
 וְזָכְרִי:
 אִיךְ־חָשַׁף וְאִיךְ צִלְמֹת
 לְהַסְתֵּר שָׁם פְּעָלִי אֲנִי!
 בְּקִשִׁי אֶת־אֲדָנִי קִנֵּה
 בְּכָל־כַּחַד וְאוֹנֵה,
 בְּקִשִׁי־צָדֵק בְּקִשִׁי־עֲנוּה,
 אוֹלֵי תִסְתְּרִי מִפָּנַי אַף אֲדָנִי
 וּבִיּוֹם חֲרוֹן אַפִּי,
 וְתִזְהָרִי בְּזֹהַר הַרְקִיעַ,
 וּכְצֹאת הַשֶּׁמֶשׁ בְּגִבְרַתּוֹ,
 וְתִזְרִיחַ עֲלֶיךָ שֶׁמֶשׁ צִדְקָה
 וּמִרְפָּא בְּכַנְפֶיהָ. —
 וְעַתָּה, קוּמִי לְכִי וְהִתְחַנְנִי לְאֲדָנִי,
 וּשְׂאֵי זִמְרָה לְאַלְהֶיךָ,
 הַלְלִי יְהוָה כִּי־טוֹב,
 וּמְרָה אֱלֹהֵינוּ כִּי־נָעִים,
 נְאֻהָ תְהִלָּה!

כִּי אַחֲרַי צֵאתְךָ מִפְּסָגַר כְּנָרְךָ,
 תִּשׁוּבִי לְתוֹכַחַת
 מִמַּשְׁבֵּה נִצְחַת,
 כִּי לֹא־יִתְכַּן לָךְ אִזּוֹ
 עֲשׂוֹת טוֹב וְרָע,
 וְלֹא־יִזְעִילְךָ תִּשׁוּבָה —
 מִמַּשְׁבֵּה,
 וְלֹא הִנָּחַם לָךְ — מִרְשַׁע
 וְאַשְׁמָה וְפִשְׁעַי,
 כִּי הָעוֹלָם הֵהוּא נִכּוֹן לְחִשְׁבוֹן
 וְסֹפֵר כָּל־צַפּוֹן וְסִתּוּם,
 אֲשֶׁר בְּיַד־כָּל־אָדָם חֲתוּם,
 וְעִרְוֵךְ לְשֵׁלֶם שְׂכָר טוֹב
 לְיִרְאֵי אֲדָנִי וְלַחֲשָׁבֵי שְׂמוֹ,
 וְלַהֲנַקֵּם בּוֹ נְקָמ־בְּרִית
 מִן־שִׁכְחֵי אֵל,
 הָאֹמְרִים לֵאמֹר סוּר מִפָּנָי
 וְדַעַת דְּרָכֶיךָ לֹא תִפְצְנֵנוּ,
 מִה־שִׁנִּי כִּי־נַעֲבֹדְנֵנוּ,
 וּמִה־נּוֹזְעִיל כִּי נִפְגַּע־בוֹ!
 נַפְשִׁי, אִם־תִּכְמַת — תִּכְמַת לָךְ,
 וְאִם־לְצֵת — אַתְּךָ תִּלִּין מִשׁוֹנְתְּךָ!
 שְׂמַעִי מוֹסֵר וְתִכְמִי וְאַל־תִּפְרָעִי;
 שִׁיתִי עַל־לִבְךָ תְּמִיד
 דְּבָרֵי קִהְלַת בְּיָדְדוֹד:
 סוּף דְּבָר הַכֹּל נִשְׁמַע.

רבי יצחק בן-נפאיא

(מת בקורסובה ד"א תת"מס ונקבר באליסאנה עיר מנורו)

מאזרה

עלמה	ג'רש מנאץ עלמה	מעיר אלני שמה?
ירדף	ארניה צבית ארמון,	
יהדף	עפר בחיקה אמון,	
יחלף	רקח כפלה רמון,	
שמה	נתן רבירה שמה,	ונרד בגלל אשמה!
צדו	צעדיה מלכת,	
צדו	כארי לעיר ממלכת,	
צדו	עדיה לעיר מהפכת,	
דומה	ישבה בערי דומה,	ובפי אריות שומה!
חרש	חרש ברמותיה,	
שרש	נעם נמישותיה,	
ירש	את-כל-נגלותיה;	
רמה	ידו, בקשת רמה	את-לב צביה הומה!
קצר	את-שגלי חמדתה,	
קצר	את-ענבי תקותה,	
עצר	את-רחמי תאותה;	
קמה,	על-מי סגחות קמה,	כלה באף ונקמה!

*

אהבות

1

מהרי קסמילי,
משאל העלילי!

בעלת-אוב וקסם,
ועדן איש-חמדות

אפגעה-נא במראיו
מועדי קץ פלאיו?
לו, וחלפו צבאיו!
מעצומי בהפליא:
על-דבר קץ בשאלי.

יעמד-לי כרגע,
אשאלה לו: „התמו
בלתה עין מנחל
יענוגי מומות,
„גשגבה שאלתה!“ —

אלי-יסיתך בהבלו,
אל ובטחי בחילו,
יד והשתחוו-לו
שם נדרך תנלו,
כיר-תפתי ותוכלי!

צר מנקש לנפשי
עוררי שיר, וחלי
והלוא הוא אדג-
שם, לנגד אדגה,
ותפתיו בחפך —

אך משנאי קרבים,
בעצמי מריבים,
אל-לכבי כרבים,
צר ואזוב פלילי —
חטא ועון פלילי!

חללו בל-קרובי,
להסי אש נדדים
כוננו חץ תלאות
מותתני בחציו
עוללו זאת לנפשי

אך ימין צר ארקה,
ואני לו — ברקה,
תצפנני בסקה;
את מגוסי וחבלי,
את מנוחי וחילי!

קצרה יד נאזני,
לי ידבר בקשות
אך בעת יארב-לי
עת דרך קשתתיו —
ובהרק חניכיו —

אֶהְבֶּתְךָ, יְדִידִי,	שְׁכַרְתֵּנִי בַיָּנֶה
לִי וַיְגַל כְּבוֹדִי,	בַּהֲשִׁיבְךָ כְּבוֹדְךָ
שִׁיר יְדִידֹת לְדוֹדָי:	אֶכְתָּבָה עַל־לִבִּי
וְאָנִי לֹא וְהוּא לִי,	כֹּה יְדִידִי לְבֵיתוֹ,
מִדְּבַשׁ מִתְקוֹ-לִי!	וּבְלִבִּי אֶהְבִּיּוּ —

2

הַיְדַעְתָּם, יְדִידָי? הַצְּבִי בְּרַח מִמְלוֹנִי!
 מִתִּי יָשׁוּב מֵעוֹנִי?
 יִגִּיד לְכֶם כְּרוֹבִי:
 אַחֲרֵי נִשָּׂא לְכִבִּי
 אֵיךְ אִשָּׁא מֵעַצְבִּי?
 לֹא־יָדַע, בַּעַת שֶׁ-הָעֵלָה עִמּוֹ כָּל־שִׁשּׁוּנֵי,
 עַל־מִי נָטַשׁ יְגוֹנִי!
 צַר־לִי צַר עַל־נְדוּדוֹ,
 סָר מֵעָלַי כְּבוֹדוֹ,
 אֹרֶךְ יַפְעָתוֹ וְהוֹדוֹ;
 אֵי יָמִים שִׁפְתָיו יִטְפוּ נֶפֶת עַל־לְשׁוֹנִי,
 וַעֲנִקוּ עַל־גְּרוֹנִי?
 חֲנוּתִי אֵיךְ שִׁכַּחְתָּם?
 שִׁעֲשַׁעֵי אֵיךְ יִנְחָתָם?
 וַיְדִידוֹת, בֵּין בְּנֵי חָם
 הִרְאָה לִי בְּאֲמוֹן, עֵת אֲשֶׁר מִפְתִּיּוֹ שֶׁת בְּמוֹנֵי
 וַיִּצָּא אֶת־הַמוֹנֵי?
 קָרַע יַס־סוּף לְפָנָי,
 הִרְאָה אֹרֹז לְעֵינָי,

דבר הדיו באוני,
ולחדרו אהובי סר, אלי חין קול פעמוני
ולריח קנמוני.

עברי חקים ועדות
העביר מני ידיות
נכבדות וחמודות;
השב לי ששון ישר עה, ואם עבר ראש ודוני —
נא העבר את-עוני!

3

יושב במעמק, וישב במעמד
איו, והמק דודי, ומחמד
עין נמק; יום יום מלמד
ישדר לתלם יונת אלם, ופעם הזלם בגדל ונאונה!

„צדק ידדי, ואהבת כלולים
אזכר בחסדי, לאחו מחבלים
כרמים, ונדי תרומם שפלים;
אפרש שלומי אל-בת-עמי, אך איש-חרמי למעצבה!“

חלקי וצורי, עדימה ילונן
איבי וצרי בביתה? — חונן
איילי, ואורי, החשיך מעונן,
ועל-בת נגידים יצאו גדודים, בערב להובכה!

„קומי ושכני, אל-בית מנוחה,
אשכח מיני, אם-אשכחה,
והגה לשוני, תדבק אל-חך
אם-לא אזכרה ואחבש לשכרה, ונור פארך מתבשעי עלובה!“

פומון

יום עירם אַעמד מצדקתי —
 צדקך מלבושי תנה ויכסותי;
 חזכי כי יענה-בי ואשמתי,
 קדוש, אל-תדרש לעלמתי:
 מה אני, מה-פשעי מה תטאתי?

יום אלי תקרא מאדמתי,
 יום בו אסף רוחי עם-גופתי,
 יום גשתך לחקר לפעלתי,
 יום דין ממשעים מאד דלותי,
 הן אם-הרעתי — ונהזכותי!

ואיך במשקל יעלה הכל נדף,
 זכרנו אפר ועשב גשדף?
 חציר איך גשפט וקש איך נרדף?
 מהור, אם-תקרא מיץ קל נהדף,
 יענה: „מה אשיבך? הן קלתי!“

כבר עון נחם בשובו, שקל
 למול חסדך חטאו — מצאו נקל;
 נורא, איך-תעלה במאונגי משקל
 סכל, על-פשעו ונתיב קלקל?
 ערכני במאונגי שגה ופתי!

צור, לנפש תחר וללב יחם
 קרב, ותלבן ודון כפחם,
 שב ומודה תרצה ועזב ונחם,
 כמאמרך: „מודה ועזב ורחם!“ —
 אמנם תטאתי וישר העויתי . . .

תוכחה

בְּעוֹף יתְעוֹפֶף בְּבוֹדִם! וּפְתָאִם יָבוֹא אִידִם!	מַה־יִּתְרוֹן לְאָדָם? וְאִיךָ יִתְנָאוּ בְּעוֹדָם?
כִּי סוֹף כָּל לְרַקְבוֹן, וְעָרְיוֹ עִתָּה שְׂבָגוּ;	יָבִין אִישׁ לֵב וְנִבּוֹן, וּמַעֲפָר חֲצִבְנּוּ
לְפַקְדוֹן גְּבִינּוּ, וְאֶת־עֲרֵבְתוֹ תִּקַּח!	צָפָה רוּחַ בְּקִרְבְּנוּ וּכְמַעַט עֵין תִּפְקַח —
חֲבָלֵי רֵעֵי הַבָּל, לֹא־מָלְאוּ הַיָּמִים.	חֲבָלֵי אָדָם בְּתַבֵּל וְאִסְנָפְלוּ בְּנִעְמִים —
כִּי לֹא לָךְ הוֹגְדָה, לְמַחֵר וּבְקֶשׁ וְאִינּוּ!	קוֹם וּרְאֵה בְּעֵינֶיךָ, וְהָאָדָם וּמְגִינּוּ —
הַתֵּרֵב חֲדוֹתֶיךָ? הַיּוֹת וְעָמַל בְּקִרְבָּהּ?	בְּרִבּוֹת טוֹבְתֶיךָ הַתּוֹדַע כִּי לְפִי רָבָה
בְּתַנֵּי עוֹלָם יַעֲזֵר, הַמִּשְׁלַל בְּכָל־אֲשֶׁר־לוֹ.	רוּחַ גְּאוֹנָה וּבָצֵר בְּשׁוֹמוֹ מְלָכּוֹ שְׂכָלוֹ,
בְּסַמֵּי מוֹת מְסוּכָה, מְרָה תִּהְיֶה בְּאַחֲרוֹנָה;	יַעֲרָה בְּתַבֵּל הַלְכָה וְאִסְמְתִּיקָה רֵאשׁוֹנָה —
בְּזָהָב וּכְסָף צַבֵּר, מִכָּל־אֲשֶׁר־לוֹ מְאוּמָה!	הוֹעֵל אֵין לְגַבֵּר וְלֹא־יִשְׂאֵא, יוֹם מְהוּמָה,
וּסְבִיבָה פְּלָה, וְעַל־שִׁבְכָה יִתְחַלֵּף!	וְלֹאֵן אֶתָּה הַלֵּף? וּפַעַם לְאִם תִּתְחַלֵּף
בְּבָתִּים שְׂכָנִים לָנוּ, יִשְׁבוּ אַחֲרֵים תִּחְתָּם —	דֵּינֵי יָמִים בֵּינּוּ: וּבְקָר בְּמִקּוֹם שְׂבָתָם

וּמֵאַלְהֵיכֶם בּוֹשׁוּ, וּמִסַּנְגֵי הַבְּרוֹ! — וַיִּשְׂרוּ וְאֶל־מַעֲפִילוֹ שִׁכְבוּ לְמַחַר קִבְרִי? לְמֹת, וְאֶל־תַּחֲלוֹ, וּמִיתַתְּכֶם — תִּיכֶם! בְּדַעַת וּמִצְאֲנוּהָ: לְאֲנוֹשׁ כִּי בְּסוֹב פֶּעַל; רֵאשָׁה וְסוֹפָה הֶבֶל, עֲלִים אֶל־הָאֱלֹהִים!	הַתְּקוּשְׁשׁוּ וְקִשׁוּ, וּרְחֲצוּ וְהִטְהַרוּ גֵּאוֹן לְבַבְכֶם הַשְּׁפִילוּ, וְאִי־כָה יִתְגַּבֵּר יּוֹם וַיּוֹם הוֹחִילוֹ כִּי תִיכֶם — מוֹתְכֶם אֵךְ אֶת־זֹאת תִּקְרְנוּהָ כִּי אֵין בְּתַבֵּל הוֹעֵל תְּכִלִּית שְׂמַחָה — אֲבָל, אֲחֹזֵי מַעֲלוֹת גְּבוּהִים
---	--

*

גַּמְר לְשִׁמְעַיִשְׂרָאֵל

חֲקְרֵי כְבוֹדוֹ תִּמְהוּ, עֲמְדוֹ מִרְאוֹת וְהַתְּמַמְהוּ; עֵינֵי שְׂכֵלְךָ מִרְאוֹת כְּהוּ — וַיֹּאמְרוּ לֹא־הוּא! יִדְךָ עַל־שְׁלֵשִׁים תִּכְבֹּד, הַחֲשָׁבִים אֵב וְרוּחַ גַּעְבֹּד, וּבְנֵי־מֹת וְנִשְׂוֹא עַל־כֹּד מִן־הַשְּׁלֶשֶׁה הִכִּי גַכְבֹּד! צַדִּיק גּוֹי יַעֲרִיצָה בְּרוּחַ גְּדִיכָה, יִמְלִיכֶךָ בְּשִׁפְהָ עֲרִבָה, לְרֵא: „אֲחֹדֵר!“ פִּעְמִים בְּאַהֲבָה — וְאֶל־הַשְּׁלֶשֶׁה לֹא־כָא!	אֲנִשִּׁי לְכָב שְׂמַעֲוִילִי בְּקִרְאִי: „אֱלֹהִים אֲדֹנֵי חִילִי!“ שֵׁם כְּבוֹדוֹ אֲבָאָר בְּשִׁכְלִי — לוֹ עַמִּי שְׂמַע לִי! יַחֲדִיד, יַחֲדוֹ בְּמִסְפָּר אֶל־תַּחֲדֵי, יִרְא רֵאשִׁיתוֹ וְאַחֲרִיתוֹ וּפְחֹד; הִיֹּתוֹ בְּשֵׁם אֱהִיָּה לֹא־נִכְחֵד — הָאֲחֹדֵר אֶת־הָאֲחֹדֵר! צַפּוֹן יִקְרוּ בְּמַעֲלוֹת גְּבוּהִים, גְּבוּהִים אַחֵר גְּבוּהִים נְהִים, יַעֲדוֹן לְכַלְעִין מִסְבּוֹת גְּנֵהִים: אֵךְ יֵשׁ אֱלֹהִים!
---	--

רבי יצחק בן-ראובן

(בברצלונה, נולד ד"א תת"נ, מת אחר ד"א תתס"ג)

אהבה

יונה נעלת-חן,
משיחה יבוא לך,
פי אני מושיעה
וגאלה אשר תחבי,
מה-לך פי תבכי?
קומי לך ולכי,
אמנם פי גאל אנכי!

„נפים, אשר צפו
לקרא לעזובה,
חשוקה להיות עוד
פי לך משפט הנאלה ותורשה!“
נבואה החרושה,
אשר היום גרושה,
וגם-תהיה דרושה —

חשקתיך, יפיפה,
בעברי עליך,
אקבצך ותבואי
אל-המקום אשר הכנתי
אתך בראתי,
בכרתי את-בריתי;
אל-בית מנוחתי,

„קרב ציר נאמן
וצוני להיות
אם-תשמרי, ואם-
ויהי כפאשר פתר-לנו בן היה!“
בנתנו תושיה,
טהרה ונקיה;
לא — תלכי בשביה..

בחונה בכור עני
עוד מעדי עדיך
עפרת תפארת,
מזב תמי אתה לך!
במסנר מנעולך,
בזמר מהללך;
אשר היא מכלולך,

„גְּדִיבָה הִייתִי, מְקַשְׁטֶת בְּכָל-פָּאָר,
 וְצִאֲנִי בְּנִי, בֵּין וּנְכַד וְשֹׂאֵר,
 בַּחֲשֶׁךְ בּוֹר עֵמֶק, וְאִינִלִּי מִי יָאֵר,
 וְהֶאֱבֹן גְּדִלָה עַל-פִּי הַבְּאֵר!“

בְּעֵתִי, צִאֲלֶךְ מִבֵּין יְדֵי צָרִים,
 אֲשֶׁר הֵם מִפְתּוֹךְ בְּפִתּוֹנֵי דְבָרִים,
 יַעַן לֹא-אֲבִית דֶּלֶק אַחֲרֵי זָרִים,
 לְבַלְתִּי-לָכֶת אַחֲרֵי הַבַּחֲוִרִים!

„אֲנִי בְּתוֹךְ הַגְּלוּת עֲצָרָה בְּרַגְזוֹת,
 וְכֵלָם יִפְתּוּנִי וְנִעֲנִנֵי עֲזוֹת,
 לַעֲזֹב אֶת-שְׂמֶךְ — וְאִתָּה עַד לְחַזוֹת,
 יְיָ אֱלֹהֵי, אִם-עָשִׂיתִי זֹאת!“

וְהַיּוֹם כַּמָּה לָךְ בֵּין אֶצֶר וְדִישׁוֹן,
 וְלֹא-אֲבִית שְׂמוֹעַ, נִצְוָהָ בְּבַת-אִישׁוֹן!
 בְּרוּכָה אַתָּה, בְּתִי, הַיּוֹצֵקֶת חַן וְלִשׁוֹן,
 הַיִּטְבֶּת חֲסֶדֶךָ הַאֲחֵרוֹן מִן-הַרְאִישׁוֹן!

„בְּחֻגָה הִייתִי בְּתוֹךְ מַרְעָה רְזוּה,
 כְּנִי נִשְׁקָעוּ בְּבוֹר גְּלוּת וּנְכֻזָּה,
 מִפְּזָרִים בְּכָל-צֵד — וְגַם-אִתָּה חֲחֻזָּה:
 וְלֹא-קָרַב זֶה אֶל-זֶה!“

בְּשִׁבְעַתִּי בְּשֵׁמִי לְקַיֵּם מִפְּעוּנֵי,
 אֲמַתֵּר לְהוֹצִיאֶךָ מִבוֹר הָעֵנִי;
 חַן אִם-לֹא לְמַעַנְךָ, אֲנִי אֶעֱשֶׂה לְמַעַנִּי:
 אִם-אֲשַׁכַּחְךָ יְרוּשָׁלַם תִּשְׁכַּח וְיִמִּינִי!

„תפצה לשמע
 וגם-אני נאכלת
 והשב גמול לאיבי,
 והוצאתני מן-הבית הזה!“
 נבואות פל-תוה,
 בפי כל-צר בזה,
 אשר לנגדי אחזה,

זרוחה מבנות,
 קרואה לא עמי,
 בגיד אקבץ
 בחבלי אדם אמשכם בעבתות אהבה!
 חטובה וחשובה,
 כמו אשה עובה,
 אל-עיר הפציי-בה,

(חקי הנעימים
 ונתתיך עת-קצר
 נבדוד אנהל
 אהבת עולם אהבתיך!)
 באהבה הנמלתיך,
 ואחר רחמתיך;
 כמודל אט נחלתיך,

רבי משה בן-יעקב בן-עזרא

(מגרנאטא, גולד לערך ד"א ת"תל ובשנת ד"א תת"צח היה עוד בחיים)

אופן

התעוררו, תמהים,
 אדני האלהים
 ראות מבלי מחזה
 הקדוש הזה!

מפי גוראותיו
 ובעין נפלאותיו
 ועלי מפעלותיו
 במראת מחשבותיו,
 וראה סביבותיו
 בארבע יסדותיו
 ומבשרו יחזה —
 שמעו ממלכתו,
 ראו את-ממשלתו,
 דעו כי-אין בלתו,
 משכיל, ואור דעתו
 כבוד יצרו, ואתו
 ובגן מתכנתו
 את-זה לעמת-זה!

ותחת וכלכלהו,	שחק לא יכילו
ברוחו יסבלהו,	והעולם כלו
אחריו יגהו,	ומליצי חדלו
וחפצו על-מה הוא,	להבין סוד פעלו,
נבערו ותמהו,	ואך כלם למולו
חכמי-לב להו,	ומספר גדלו
מהם נבהו —	כי דרכי שכלו
יתור על-מה זה?!	ואיכה יציר נבזה

ואמרותיו הויות,	הוא ארון האלנים
ולב שפלים להחיות,	להשפיל גאיונים
ומקומם שאיות,	נתש ארמונים
ולבות וכליות,	וחקר רעיונים
להפריד מגויות,	ורוחות כל-המונים
אל-כפא עליות,	היות מהם נכונים
ולבור תחתיות —	ומהם אל-שאונים
ושטים, שבו בזה!	נברים, עלו מזה,

מרב פתודה,	יציר חמר מבכה
מאש פלדיה,	נגוע ומכה
מתגרת ידה,	וכף ספק ומכה
פלאי תסדיה,	מיחל ומחכה
לבזא בסודה,	אולי גם ינכה
נא שים בגאדה,	דמע אשר יבכה
אלהים לא תבנה!	ולב יגר מזה

מאזרה

אין בפי מלה,
כי סמן פה
להשיב לשאלי,
חטאי לרגלי!

נמשכו ימי
ואנשי שלומי
בגלות וארכו,
ונגדתי שמי
ספו ונחשכו,
ונאני שכולה,
עלי נהפכו,
ואני שכולה,
אכן בעלי
כצבי ברח
מעל אהלי!

„יחלי, אימה,
נקם, וחמה,
כי קם ללבש,
ולחל וחומה
כצניף יחבש,
סורה ונלה,
ימיה ויחבש,
כי לא יזנח
ולכם תעלי,
לעולם אלי!

מלכי איים
יתנו שוים
להצוד בפרד,
והלכו נוים
לראות הדרד,
יום עיר תלולה
ימד לאזרה,
באבגי אקדח

שמש צדקה
וכאב מצוקה
תונח ומרפא,
ועל מועקה
יכלה ויספה,
ושנת נאלה
ישבר ונרפה,
ארצי נצח
יקרא גאלי,
יהיה גחלי;

האל ירצה
ואתם יפצה,
אנקת צעקים,
כי בו חשקים;

בְּמַחֹל מְשַׁחֲקִים —	בְּתוֹלָה תֵּצֵא
בָּא קוֹץ אֶבְלִי,	וְתוֹשִׁיר תִּהְלֵה:
אֲדַנִּי אֹר לִי!	וְכָבוֹד יוֹרָח —

*

אֶהְבֹּת

1

פְּנֵיךְ הוֹמֵן, וְנוֹתְרוּ תַרְבִּים;	מִהְרֹגֵנָא אֵלֵי מְעוּנֵי אֶהוּבִים,
לְכַפְרִים מְעוֹן וְגַם־לְזֹאכִים!	לְעַפְרִים אֲזִי מְעוּנִים — וְהֵגַם
מִכְלוּזֵי אָדוּם וּמֵאֶסֶר עֲרָבִים,	אֲשַׁמְעָה נְאֻמַּת צְבִיָּה, תְּלִיל
גַּם־תִּשְׁעָה בְּמֵאֲמָרִים עֲרָבִים:	עַל־אֶהוּבָה תִּבְדֵּךְ וְאֶלּוֹף נְעוּרִים,
רַפְדוּנִי בְּמִנְדְּגֵי הָאֶהְבִּים!	סַמְכוּנִי בְּכַאֲשֵׁישׁוֹת יְדִידָת

2

עָלֵי — וְלִבִּי לֹא יִנּוֹד כְּמֹז קִנְיָה?	מִה־לְאֶהוּבֵי כִּי־יִקְצַף וְיִתְנַאֲף
תֵּאָב, וְאִיךְ אֶקְרָא תִּזְוִם וְלֹא יַעֲנֶה?	שָׁכַח וְסֵן לְבַתִּי אֲחֵרָיו בְּעֵי מַדְבָּר
פְּנִי, וְאֶל־טוֹבוֹ אֵבִיט וְגַם־אֶפְגֶּה!	הֵן יִקְמַלְנִי לֹא אֹחִיל, וְאִם־יִסְתִּיר
כִּי־אִיךְ נְעִים־כְּתָם יַעֲם וְאִיךְ יִשְׁנָא?	לֹא־יִשְׁנֵנו תְּסִדִּי אֲדוֹן אֵלֵי־עֶבֶד —

*

סְלִיחוֹת

1

לְחַבֵּר אֶת־וּמְרוֹתַי,	אֲעִירָה שְׁנַת־עֵינֵי
לְגַנֵּן בְּגִיגוֹתַי,	וְאֶגְבִּירָה נִיב לְשׁוֹנֵי
בְּצַדְקָתוֹ כְּלִי־מוֹתַי,	אֶבְרֹךְ צוּר נְחֻמֵי
יִסְרוּנִי כְּלִי־מוֹתַי!	אֵף לִילוֹת יַעֲצֵנִי —

ומבטן הנפיר שמו,	ממעי אם קראני
והיתה ירו עמי,	ושם חסדו נחני
ועיניו ראו נלמי,	ולאור הוציאני
כרנע על-שדי אמי,	וטובו הבטיחני
כי אם-לצרה עצמי,	ולא לצרכו בראני,
ועל-נפלאות נפלאותי!	לברך על-יצירותי,

ויפח בי נשמה,	שלח רוח באפי
לכאר אמרי מזמה,	וישם דברו בפי,
והוא עפר מאדמה,	ושח להמיש בכל-גופי —
לשרת נפש חכמה,	ועם-אני ועפעפי
כרעב ובצמא,	וומן טרפי על-פי
ומי אני ותהלותי?	אהודגו בשירותי —

סגלת יצוריו בתבל,	הפליא בשכל ודעה
והם היו-לו חבל,	ויהי להם ישועה,
היו בהרים הקבל,	ובגלות זמן מרגעה
ועד-וקנה הוא סבל,	עד-שיבה הוא רעה,
והגיעו ימי אבל,	עדי באו שגות רעה,
והחשיכו ארותי!	והלבינו קוצותי,

על-טבות גמלתני?	במה, צור, אהודך
אשר גם הענקתני?	ואיך אניד חסדיך,
הדעת חגגתני,	ומגורת כבודך
הנפש נתתני,	ומשפע הודך
כי למות יצרתני;	עד שובי עדיך —
להשקות גם עפרותי!	בגאוןך שים דמעותי,

2

עצות בנפשי שמתני,	בלילי על-משכבי
אשמרות קדמתני,	והתודות על-חובי
לפני אדני קמתני,	ולעמד על-מצבי
ומה אשיב על-תוכחתני!	לראות מה-ידבר-בי

ולא יירא תרון אפני?	מי זה נעמד לפניו
ודמים מלא כפו,	ואיכה ודרש רצוני —
וחשכו בזכבי נשפני,	וממתשבי עוניו
כארי מפו ומפני?	והקיפודה ודוניו
ואל-תסדו ארתתני!	ומפחדו ברחתני —

ונשים חסד פעלו,	שכתי טוב אדניהם
תרו בעולם והבלו,	כי אחרי עיניהם
ובאו אל-היכלו,	ושוא לקחו בידיהם
ובלשונם יכזבו-לו:	ניפתוהו בפיהם
ובהכל פתחתני!	אקה כיתפל מתתני,

אל-תפן למעשנו,	האמר והעשה,
בדין אל-תנסנו,	ויום בו אנשים תנסה,
ומי בלתך יכסנו?	ומערמינו תכסה —
בשר-נא, חסנו:	מעוז לדל ומחסה,
וכדברך סלתתני!	מאסרך פתחתני,

3

אל-תצרות	אלהיהם,	בני תמימים	משכימים
יגריבו	קרבניהם,	ומדמם	ולחמם
שמו מקום	נסביהם,	ומי דמעם	עלי פשעם
נעזות אבותיהם!		והתודו עוניהם	

מה אשמו	ולא חכמו	לפאים על-	שמריהם,
ההלכים	במחשבים	אחר מח-	שבתיהם,
ובכסלם	את-כסלם	שמו ברב	קניניהם,
ניפתו	וגם-שתו	בשחק	דבריהם —
קרוב אמה בפיהם		ורחוק מכליתיהם!	

שם הודו	ויכבודו	משך מ-	או לידעיו,
והשמיע	והודיע	אמתו לבן-	שעשועיו,
והתאפקו,	יום רחקו	מעליו,	המזן מעיו,
ואם חלקו	וגם-סתקו	להם מ-	צוף רעיו —
מה-פזבו דריהם		ומה עצמו ראשיהם!	

הנשכחו,	כי שחו	בבור מאמר	גלותם,
ותכשו	וילבשו	את-שקו	דלותם,
ומצמו,	כי צמו	רדיד בשתם	ושפלותם,
והטבעו	והשקעו	באבן	ביום שבותם,
והקבירו עליהם		לחציהם ודמקיהם!?	

4

זמן הבלי,	ימי סבלי	יפה לל-	כי שקריו,
וכוס פעלי	בנד אלי	השקה או-	תי שמריו,
ופי יצרי	בחק-יצרי	הסיתהו	מבחריו,
	כי יצר לב האדם רע מנעריו!		

מאשמים	געלמים	ועונות	חוללתי,
ועל-חטאים	גפלאים	מנעורי	גדלתי,
וילדותי	ושחרותי	אחריהם	הבלתי,
ויזם אורי	עלי שערי	חזיתי —	גבהלתי,
ואז לבי	עלי חזבי	קרעתי	ואבלתי,
ואש יגזן	בין בתריו	עבר ויש-	רף גזריו!

שכחתי,	ימי נחתי	בעלומי,	ימי רעה,
וקויתי	והסיתי	בעדנתי —	והיא תעה,
ואשמתני	ואמטמתי	אזני למו —	רה דעה,
וקול חרדה	— ואין צדה —:	„לא זאת ה'	מרגעה!
לגיא מות	וצלמות	— יקרא — ק'	רבה נסיעה!
ולבי חל	במגוריו,	במה שני	הנה אחריו!

האל, אן	אלך ואן	אברח מ'	פניך?
והו חדלי	במר מדלי	יבאין	בעיניך,
ובאפסים	בלי משים	תאחזני	ימיניך!
הנה זבד	נא עבד,	חרד מ'	דייך,
וקסחו	ונסחו	עלי נחל	עדניך,
והשקחו	ממקוריו	ורוה מני	הו עפריו!

*

תאנות נפש

(מסתאניב)

נפשי אויתך בלילה!

אזנתה נפשי אל-מקום נפשה,	יקרו תשור עלי ידי פעליו,
ובלתה אל-מקור שרשה,	ותתאו לגשת אליו;
ונבספה לגוה קדשה,	יום ליום תביע אמר מהלליו
ללכת יומם ולילה!	ולילה ללילה.

נעם הנבזר בעין הנעת תראה,	מעודי עלי דגל חסדך נודע —
ומבלי-אבר אליו תראה,	ואהל וראתך מלבי נגדע;
ותשאף עדיו ותשמתאה,	אלני חקרתני ותדע,
בנשף בערב יום באישון לילה.	בחנת לבי פקדת לילה!

יִכְבַּד עָלַי עַל יְגוֹנִי בַחֲסָאֲתִי,
כִּי לֹא־שָׁבַתִי עַד־כֹּה מִמְשׁוֹבְתִי,
יִנְעָתִי בְּאַנְחָתִי, וּמִסָּתִי בְּדַמְעָתִי
אֲשַׁחַח בְּכָל־לַיְלָה;

עֵינַי בָּחַם לְבִי נִגְרָה וְלֹא תִדְמָה,
לְקִאֲת מִדְּבַר אֲנִי דוֹמָה,
יוֹמָם בְּמִסְתָּרִים נֶפֶשׁ־יְהִימָה,
וּתְקַם בְּעוֹד לַיְלָה;

קִדְרַת בְּגָלוֹת יָמֵי שְׁבִיָּה,
הוֹרִידָה לְאַרְצָן עַדְיָה,
תִּגְוֹד וְדַמְעָתָהּ עַל לַחְיָה —
כִּכּוֹ תִכְבֶּה בְּלַיְלָה!

בְּנֶשֶׁף קִדְמָתִי דַמְעָתִי וְאַנּוּחָה,
אֲשַׁפְּקָה דָם לְכַבִּי וְאַנִּיחָה;
נֶפֶשׁ־יְהִי עָלַי תִּשְׁתַּחֲוֶה, וְעַם־לִבִּי אֲשִׁיחָה:
אֲזַכְּרָה נִינִיָּתִי בְּלַיְלָה!

חֲלַפּוֹ כָצַל יָמֵי עֲלוֹמוֹתַי,
וּמְלוֹ מִנְּשָׂרִים שְׁנוֹתַי,
וְלֹא־אֲזַכֵּר מִזְּמַן שְׁמִחוֹתַי —
לֹא־יוֹם וְלֹא־לַיְלָה!

יָדִים הִצִּיקוּנִי וְהִנְדִּילוּ עָלַי בְּפִיָּהם,
דְּבָרִים שְׁלוֹם וְנִשְׁכָּיִם בְּשִׁנֵּיהֶם —
גַּאֲזַכֵּר רַע מֵעַלְלֵיהֶם
לְפָנֶיךָ יְיָ — יוֹמָם וְלַיְלָה!

שָׁבַעְתִּי נְדָדִים עַל־עַרְשׂוֹת אַנּוּשִׁים,
הִרְיָצִנִי פְעָמִי לְמַעֲוֹנוֹת קִדְשִׁים,
בְּגַפְל תִּרְדָּמָה עַל־אַנְשִׁים,
בְּשַׁעֲפִים מַחְוִיוֹנוֹת לַיְלָה.

הִסְפַּלְתִּי וְאַשְׁנָה כָּל־יָמֵי שְׁחֲרוֹתִי,
וְנִכְלַמְתִּי כִּי־הִבְלִיתִי זְמַן יְלֻדוֹתִי,
לְזֹאת הַיּוֹתֵה־לִי דַמְעָתִי
לְחֵם יוֹמָם וְלַיְלָה!

בָּרָה, בְּכֹלֹא הַגּוֹף גַּעְצָרַת,
הִתְבַּזְּנִי כִּי־הָעוֹלָם מַעְבָּרַת;
עוֹרֵי עוֹרֵי לְרֹאשׁ אֲשַׁמְרַת,
קוֹמֵי רִנִּי בְּלַיְלָה!

רוֹצֵץ, זָבָה, יִצַּר מֵאַנּוּה לְשֹׁבֵר,
וְדַרְךְ יִשְׂרָה כָּל־יּוֹמוֹתֶיךָ לְבָר;
תִּכְי חֲלֹדֶךָ כִּיֹּם אֶתְמוֹל כִּי יַעֲבֹר
וְאַשְׁמוּרָה בְּלַיְלָה.

בְּעַל כְּרַחוּ אַנּוּשׁ יוֹלֵד לְעַמֶּל,
וְכָל־יִצַּר מִחֲשַׁבּוֹתָיו אֲנִי וְעַמֶּל,
וְהוּא כְּצִיץ יִצָּא וַיִּמָּל,
וַיִּבַד כְּתוּיוֹן לַיְלָה!

יָמִים עָלִיהֶם יִשְׂאוּ קוֹלָם,
מוֹת יִרְעֵם וַיִּסּוּר צַלָּם,
וְעוֹבְדוֹ לְאַחֲרֵים חִילָם,
רַגַע יָמָתוֹ וְחַצּוֹת לַיְלָה!

התבשרי, בתי, כי עוד אנחילה חני, ולאט אנחה ואניחה במעוני, כי אין גאל קרוב ממני — ליני הלילה!	קדשו עצרה ונדחצו והתקדשו, הברו סיג לבבות והתאששו, המזכירים את-אדני אל-תחשו כל-היום וכל-הלילה!
--	--

*

פומונים

1

מאד גורא הוא, יודיעהו, היא תעידהו: למענהו!	כל-מעשה אדני נעלם — ומפעלו ולשון נפלאותיו כל פעל אדני
---	--

לשכן תכל, וישוב תכל, ולליו אבל? פרקב יכל, מעשהו? למענהו!	מה-תקנה ושבר יעוף בלי-אבר כל-ימותיו שבר היצדק מי בקבר ואם-יטהר נבר כל פעל אדני
---	---

וסות פותר, וקצו חותר, ולב יפתר, ולו יעתר, יכבס בנתר, סרעהו — למענהו!	שגות אדם תלומים שכן בית שלומים בפנים נכלמים בא לדרש רחמים — ובחסדו בתמים יום איש יפתר כל פעל אדני
--	---

יֵשׂא עֵינָיו?	הֵבֵן מַחְפִּיר וּמְבִישׁ
לִפְנֵי אֲדֹנָיו,	וְאִידֵךְ אֶמְרֵיו יְגִישׁ
מַעַל פְּנָיו,	וְחֶטְאוֹ לֹא-יִמִּישׁ
יִצָּף רַעֲיוֹנָיו —	וְאִם-יִלְדֵךְ כְּמַחְרִישׁ
שָׁם עֵינָהּ;	כִּי עַל-דִּרְכֵי-אִישׁ
לִמְעַנָּהּ!	כָּל פֶּעַל אֲדֹנִי
יִכְפַּר עֲוֹנָיו,	וְעַ מַחְטָאתוֹ —
יְרוּ צַפְאוֹנָיו,	צָמָא טַל מְלִיחָתוֹ —
יִגְהַג הַמּוֹנִיו,	וְאֶל-בֵּית תַּפְלָתוֹ
לְעֵין כָּל וְעֵינָיו,	וּכְפָר אֲדַמְתוֹ
וְאֶת-נְהוּוֹ —	וְהִרְאֵנִי אֶתוֹ
לִמְעַנָּהּ!	כָּל פֶּעַל אֲדֹנִי

2

הַדְרֵשׁ לְשׁוֹעֲתִי,	נֹרָא מִכָּל וְאִזֹּם,
וְאֶל-תַּחֲרֵשׁ לְדַמְעֵתִי,	וּמַחְטָא הַמְצָא פְדִיזֹם,
בְּשִׁפְכֵי אֶת-עֲתִירָתִי,	תַּנְתֵּן לִי הַיּוֹם,
וְעַמִּי בְּבִקְשָׁתִי!	נַפְשִׁי בְּשִׂאלָתִי
מִנְעַר אֶת-עֲוֹנִי,	מִשְׁכָּתִי בְּחִבְלֵי שׁוֹא
שִׁמְתִי מִחֲשׁוֹבוֹת אוֹנִי,	וּבְלִבִּי וּמִזִּרְשׁוֹ
אֲנֵאֲלֵתִי בְרֵם וְדוֹנִי,	וְגוֹפִי, לֹא מִלְבוּשָׁיו,
אֲצִים לְהַקְרִיב אֲסוֹנִי,	וְהַשְׁבַּלְתִּי, כִּי נוֹשָׂיו
פָּרַשׁ, לְהַשְׁפִּיל נְאוֹנִי,	וּזְמַן פַּחֲי מִזְקָשׁוֹ
לְשׁוֹם בְּשִׂאוֹל בֵּיתִי!	וּמִן יִקְרָא אֶתִּי,
יּוֹם לְקַבְרוֹת אוֹיְבִי,	שִׁמְתַּת יְהִי-לִי לְאֵב,
וְנַפְשִׁי עָלַי תִּאָּבֵל,	וְשִׁמְהַ בְּשָׂרִי יִכָּאֵב,
כִּי-סָכַל וְיִהְיֶהֱבֵל,	וּלְבִי כְדוֹנֵג יְדָאֵב,
בְּתוֹכֶם יְהִיָּה גַמְבֵּל,	וּמִי-פִשַׁע אֲשֶׁר שָׂאֵב,
בְּאַחֲרִיתוֹ יְהִיָּה נֶבֶל,	וּכְלֵעֶשֶׂר אֲשֶׁר תָּאֵב —
לְבַד מוֹסֵר כְּלִמְתִּי!	וְלֹא-אֲשֶׁא יּוֹם מוֹתִי

הבל גער אַהבתי — והוא כחלום חלמתי,
 הקיצתי וחשבתי, ועצות בנפשי שמתי,
 וכי שבתי ולא שבתי מאד בשתי ונגלמתי,
 ועל פי לא-הקשבתי, אחרי שובי נחמתי;
 לואת דמי הקרבתי, ואת-חלבי הרמתי,
 אולי צור ישועתי יקרה לקראתי,
 ובמימי דמעת יחי מחה חטאתי!

*

תחנון

מפרום קול עבר בְּאִזְנֵי לַיְלָה וְחִבְרִי,
 והקול אָרוֹם שֶׁבֶר וְעוֹרֵר שִׁכְנֵי קָבֵר,
 קול אלי מדבר: "קוֹם וְחַיִּים גִּבֹּר!"
 עניתיו: "אֵיךְ וְתִגְבֹּר כְּבִדְרָפָה וּמְלִין וְיַחְבֵּר?
 לא-ידעתי דבר, כִּי-נָעַר אֲנִי!"

מלאכות אלהים גורא קמתי לעשות במורא,
 ועד-לא תופע נהרה הקיצתי באשמורה,
 ונפשי אשר בך קשורה הביאתיה תמורה,
 ולא-ראתה לך צורה, ואמנם לך — למקרא,
 שמעתי — ואירא, כִּי-עִירֹם אֲנִי!

שחר נשף ולילו הערתי בגללו,
 ואצתי לתמה בחבלו ולהחזיק בשולי מעילו,
 נפל בנעמים אצלו חבלים לי בהיכלו,
 וכי אתי-עב למלו אָנִי נִפְעָם בְּמַהְלָלו,
 ואמר: "כִּי אֲדַכֵּי, לֹא אִישׁ דְּבָרִים אֲנִי!"

ימין האל, בנים ראוד,	הכי רעיוני יראוד,
פי רק בקרבם מצאוד,	והאמינו כד והנאוד,
ועל-פנפי-שיר גשאוד,	ונדקו כד ולא יצאוד,
ולעו בעת שקראוד,	ואילם בפה השיאוד
כד לשון אנכי!	ואמנם, פי כבד-פה וכ-

*

אל רבי אברהם בן מאטיר ירדו

(אשר קראו למשפה הניו)

והקרני לחברה עם-ירעיו,	קראני גביר, הקדיש קראיו,
ורעים יקרו עלי כרעיו,	לדרים מתקו אל-פי כדריו,
והיפי לארבעת רכעיו,	בגן-ביתן אשר החן סביבו,
מעיל תולע ושש ושלל צכעיו,	מלבש פתנת משי, ועטיו
משבצים, ושושנים יצעיו,	ערגותיו בלי רקם וחשב
בתמרו ומוקלעת פקעיו,	כאלו הזמן קלע פניהם
מאור שמש, והשיחם — רקיעיו;	פנהב מעשה מורד עליהם
עלי ספקד אחי לבי ורעיו,	וימינו יגרו ארצה, כדמע
וכיס ישיש עלי גפוי נטעיו,	ותר יתור לזמרתו הדסים,
ויתרוגן בשבור מדמעיו,	ורגו ביו עצי שרק, ושרק
ושם דגרו ודקעו ביו בקעיו,	ועופות פרצו על-כל-פרעיו,
זמן עיניו, ונורו פגעיו,	ביום ערו ישגי גיל, ועצם
עליצתם, ולרניע — רנעיו;	ועתיו מהרו לעות יעפיו
כמו-סהר, וכוכבים גביעיו,	והשלחן דמות גלגל, ואגן
ומחתתיו בשמים ראש ונעיו;	קערתיו מלאות מערנים,
עלי לחיו, והאש ביו צלעיו,	כחשק, קפאו מימי דמעיו
עלי גריו, להאיר את-ורעיו,	וכאץ סנהב אופיר פתילם
ולרניע בלב רגו רנעיו;	להסיר מלכב כאב עצביו,
באהבתו ויאמנו פצעיו,	לאם ינהה וראש ינה, וישנה
באברהם במהלליו ורעיו!	המדותיו לאין קצה וקצב —
בדו מתגותיו הם ומסעיו,	אשר יזל כטל אמרו, וחסד —

רחב לבב, רחב צעד להיטיב,
 ולקחתו עם אלהים ואנשים
 ולאבד במחשד היגונים
 ובו יגפשו מרי נפשים,
 ומי נקבע סגור לבו בחצי
 הכי חפו — בשמן הברתיו,
 אנשים רכשו להם עבדים,
 עדי בשו לנדבתו עננים,
 ומי זרע ומי חיו חקדים —
 יהי שלו, עדי ינחיל כבודו

*

לאחד מירדיו

עיני עננים בבכי גמאסו,
 בכו בחזק גולים, וישחקו
 עין אשר הנשים, וישחק רעמו
 הרעים, ואכן בעבור הרעים פני
 בנפי ברקיו אחוז כנפות בני
 רצים ושבים, כנשרים נחפזו,
 לולי בני-עב ירדו, לא-נעלו
 היו אפילות עד מטר-נשם וחם
 בשמי ערנת זרחו אכן ירי
 ריח אבק רזבל, והריות כמו
 הראו ופירפנים, אשר באפר סתיו
 הזדו בלי לשון לעבים: נקו
 פרים מעיל תולע וחזר עמו עלי —
 עיני בעיניהם פלאים יחזו,
 גם נרגרי שהם והם לחים, הכי
 מה-יגרו, לו התרוצים לקטו
 נשיש בקול הסים, ותר אמר-ענה —
 עד עקבי בן ההרם נחמסו,
 שפתי ערגותיו אשר בעסו;
 פניו, ואפי הארמה ששו,
 שחר, ועפעפיו לקלו נסו;
 חלד וצבאי לילה פרשו,
 העת עלי-אכל בארץ משו;
 צצי אמירי בן והתנוקסו,
 שמש להראות זהרם נגשו;
 צפון צפוני מרקתיהם ששו,
 רכיל בסודיהם, אשר במסו;
 חפו: מי הקר והתתפשו,
 אתם, ועיניהם עליהם חסו;
 כגד תכלת, בעדם פרשו,
 כי מעשה תשבץ פניהם עשו;
 אתם רסיסי לילה רסו —
 אתם וכפי נוכלים בנסו!
 כנזר ועינב ענבים ימאסו;

אתה נדיבים לעלץ ארשו,
 דלים באונה דרכו עסו,
 אתה באוצרתם ודיהם עשו,
 לולי נביעים זהרה עמסו;
 מעם, ברשת הנוד נתפשו,
 אוזנים, לחיל זקן מאד גרסו;
 כם גחלי האש — אכל נמסו,
 ואני לבדי מאנוש חמסו?
 כוסי במי עיני אשר נמאסו!
 לרפוא, אשר ליל ויום הרסו?
 נמלו, ונלדיהם בצלי חסו,
 יתלדו תונות ויתחסו,
 עדוי, ותנתי באף רמסו!
 כל-החמידים ואמונים פסו,
 השם פלאים ברעו קרסו;
 חרפת בגי'אדם, אכל רמשו,
 שקר ולחם לחמים פרסו;
 בדמי כסילותם ויתבוססו!
 לא-סקלו להם ולא-פלסו,
 לו שמעו שמעי ויתקלסו —
 וסחי חרזיהם בעפר פסו!
 ננעי בגי'הפך ובהם פשו,
 חלאת פעליהם ולא-כבסו,
 ישתו, ונחלי האמת נרפשו,
 בנד, ונדי הירידות עשו —
 אתי מליצי אהבה אנסו!
 שורי בנות-שיר בערים נתסו,
 שמש בחוסי מאמר רכסו;
 להם בגי'עיש: „פתאיב הסו!“

חי סבאים, סבאו בבת-כרם, אשר
 תמשול באף שרים — ומראו פעמי
 זקנה ואור לא-ראתה, מיום אשר
 שפה זמן עצמה, וכמעט געלמה,
 אש בענה — אף היגונים בענה
 עדני בני עדנה, ואון נפשות מתי
 בי, מורקי ספיר, כמים קפאו,
 איך נמלו חסד עלי כל-כאבים —
 אשתה ואשתאה, ואמהל את-עסי
 איכה לפירגע גביעים יוכלו
 הרו בנות ימים עלי ברפי ולא
 עד על-שמי יקראו קרת, ולי
 עדי לבד עדו לנצל את-צבי
 באתי באחרית הזמן, עת גמרו
 ובני בלי-שם נבהו, באשר מתי
 ספו כפירי דת, ותחתם נבראו
 שלחן כזבים ערכו, בו מאכל
 זכו בעיניהם — והם יטמאו
 ארח נתיבה בארג שיר סרו,
 קוריו בעפכיש, ולזאת ילעגו —
 לו חכמו בצור קלונם טמנו,
 אבבה פלימי תם, אליהם גנעו
 ויגאלו בהם, ונפשם טנפה
 עד גדלחו מי מעיני-צדק, אשר
 ושדי אהבים מעכו שונים ביד
 קמתי להשיב את-נמוליהם, אכל
 קח מנדלי בצר להבצר, הכי
 או סבעות כסף, ידי אמן ליד
 שרים — לדבר אם יעושונו — יקראו

לְרַבִּי יְהוּדָה אָחִיו

(בהפרדו ממנו)

וּלְאֵט בְּכִי כִי חֲשַׁכּוֹ עֵינַיִנו,
 הִיוּ כְעֵצֵינוּ וּבְאֲכֻנֵינוּ!
 סוּדֵי לִבֵּינוּ וּמִצְפְּנֵינוּ,
 צָרִים „וְהָאֵחַ!“ יֵאָמְרוּ מוֹדֵינוּ;
 בְּתֵי מְנוּרֵינוּ וּמִשְׁכְּנֵינוּ!
 כִּי־יִזְכְּרוּ פְרוּד וְיִתְאוּנְנוּ,
 בֵּין כְּשִׁבּוּרִים וְיִתְרוּנְנוּ. —
 טוֹב לַעֲלוֹת מוֹת בְּחַלּוֹנֵינוּ;
 קִשְׁת וְגַם נִתְעַל בְּסָרִיגְנוּ!
 פֶּסֶד יָד — מְנוּסָנוּ וּמִשְׁעַנְנוּ,
 יְלָדֵי יְמוֹתֵינוּ וְלִמְנַנְנוּ,
 שָׁכֵם וּמוֹעֵקָה עָלֵי מְתֵנֵינוּ,
 בְּנוּ וְגַם־רִזּוֹן בְּמִשְׁמֵנֵינוּ,
 לְסִפּר, וְאַרְצָה דְבָקָה בְּמַנְנוּ,
 רְנַע, וְאֵד לֹא נִאֲמָרָה: תִּגְנֵנוּ!
 מֵאֵז לְחַפְּיֵנוּ וְלִגְבוּנֵינוּ,
 נִגְעָה בְּהוֹנְנוּ וּקְנִינְנוּ,
 בְּתִדְר לִבֵּינוּ וְגַם־קִנְנוּ!
 רֵיחַ נְרִדְנוּ וְשׁוֹשְׁבֵינוּ,
 — כִּי מִהֲלֹךְ יִתְמַהֲמָהוּ יוֹנֵינוּ —
 מִקֵּם דְּבָרֵינוּ וְעֵנֵינוּ,
 אֲרָכֵי סִפְרֵינוּ וְגִלְיוֹנֵינוּ!
 נְנוּ, וְתַמִּיד נִחְרַק שְׁנֵינוּ,
 תְּבַל, לְשִׁמְעֵם צִלְלוּ אֲזִינוּ;
 כִּי עַם־לִבֵּינוּ וְרַעֲיוֹנֵינוּ!
 תַּחַת כְּנֶפֶס טוֹבוּ וְיִתְלוּנְנוּ,
 חֵיל, וְאַרְצָה יִפְלוּ פְנֵינוּ,

בְּתֵר מְעַט פְּרוּד וְאַל־תּוֹנְנוּ,
 מִדָּם לִבְבוֹת שְׂאָבוּ, עַד כִּי־לָדָם
 נְבָלִיג עָלֵי יָנוּן, וּבְצִדָּה יִנְל
 גַּם גְּאֻנְק דּוּקָם, לִבְלִתִּי יִשְׁמַחוּ
 לוֹ חֲרָבוּ מִי הִבְכִּי, לֹא חֲרָבוּ
 נְהַמָּה הַמּוֹת יוֹנִים עָלֵי עֲנָפֵי הַדָּם,
 יִבְנוּ עַל־רַע, וְיִטּוּ מִבְּלִי
 הַיָּם אֲשֶׁר עָלָה גִדְד בְּנוּ, הֲלֹא
 בְּכִלֵי קָרָב לוֹ נוֹבְלָה לוֹ — נִדְרָכָה
 נִצְבִּיא חֵילֵי הִבְכִּי, כִּי הֵם — בְּאֵ־
 נִבְבָּה לְשׁוֹד פְּרוּד, וְנִשְׁחַק לְהַמּוֹן
 עָלוּ בְּצוּאָר שָׁם, וְאַת־סִבְלוּ עַל־
 עַצְמֵינוּ וְשִׁלַּח־אֵשׁ בְּלִי־
 עַד־שְׁבָעָה נִפְשׁ בְּרַעוֹת עֲצָמוּ
 יִשָּׁב וּבְנוּ יִהְפֹךְ יָדוֹ בְּכָל־
 יָדוֹ, אֲשֶׁר רָשַׁת מְצוּדִים פִּרְשָׁה
 הִיא אֲרָכָה עַד־רִשְׁשָׁה הוֹנָם, וְעַד
 אֵד קִצְרָה לְבוֹ חֲסָדִים, דְּגִרוּ
 רוּחַ, אֲשֶׁר עֲבָרָה בְּנִשְׁפָּה עַל־פְּנֵי
 שָׂא אֶת־שְׁלוֹמְנוּ לְאַחִים בְּגִדּוֹ
 וּקְרָא בְּאֲזִנֵיהֶם תְּנוּאוֹת, קִצְרוּ
 תִצַּר אֲדָמָה מִנְשׂוּא אֲתָם, וְאַף
 גִּלְמַשׁ לְרַע מַעֲשֵׂיהֶם עֵין חֲרוֹ־
 מַעֲשִׂים אֲשֶׁר לֹא־נִעֲשׂוּ מִיּוֹם הַיּוֹת
 אֵד עַם־אֲנוּשׁ לֹא־נִזְכְּרָה זֹאת בְּזָמַן,
 נִשְׁכָּן בְּבוֹר קִצְפוֹ, וְהַמָּה יִחַסּוּ
 יִתְלַחֲשׂוּ אִישִׁים יְמִינָם עֵתָקָה

כביר, ונכף ראש פאָנמנינו,
 נפת בחבנו ובלשוננו,
 נעם שמותינו ונכרונונו!
 מאז בהירינו ובקנינו?
 חרפה חרושה על-פני בנינו!
 כם ראש פתנינו וטוב יינגו,
 נשקט ומהטוב נדעה בינינו;
 ידו — הִיָּה אַתָּה פֶּלִיל דִּיננו!
 תשכן בלבנו ואישונינו;
 הפריד, ועוד יסב להרנינו,
 את-מפעלות האל ויתבוננו!
 ובשי פתבך בפנה פנינו,
 יכנו חסדיך ויפוננו!

גבוש באמרם פי ידיהם מנאו
 נזכיר שמם תמיד ונמצא נחלי
 ונאמנו און לכלתי ישמעו
 איך היתה בנו אשר לא-נשמעה
 שמעה תהי לעד בקמינו, ונם
 הגה לה, אחי, אמרים נמסכו
 משפט וצדק נבחרה-לנו ואז
 אם אין אנוש יוכח ועלינו ישו
 נור באשר תגור — במקום נאמן
 נחיל לאל, אוילי זמן יחביר אשר
 נשמח, ונבשו משנאים בחוזת
 שלו הִיָּה, וכפי רצוננו תִּהְיֶה,
 ומשכו ימים פתבלך עד אשר

*

לאחד מידריו

איכה בתחלתי בעירם סענו?
 מיזם ליום יסעו, ואף לא-יחנו!
 וביום פאב על-הדמי ישענו —
 יונים בענפי התרסים קוננו,
 חרב בספס חל בחיל יתאוננו,
 עפרות מעונייהם ימיעד חנונו —
 אהמה וכליזתי מאד ישתוננו,
 הם בעסיסי צהלה ירונונו;
 חליי ודמעי הם אשר יאמנו!
 יצרפו איבי ולא-יבחנו!
 איך אהבים גלו וצרים שכנו?
 ובאהליהם בעדי ירננו,
 איכה, על-יתר פזבים פוננו;

אם אהלי דודי בנפשי צענו —
 שברי ושמתתי וחכרת אהבה
 צר-לי עלי חשקים בדמעה יבטחו,
 ברק יגדמו להתנודד, וקול
 ינחמו פי-נפרדו מהם, ועל-
 התאבקי יחד ברבעיהם, ואת-
 אבבה ויתחמץ לכבי בעדי,
 אשמה דמי עיני עלי נודם, ימיר-
 אמלא בנגעי יאמינו שוררי,
 אם המדיבים נדברו בי, אקראה:
 איך חרדו רעים — ורעים שקמו,
 הסה, אשר חנם לחימי ילחמו,
 חרו כמודאפל לישר-לב בחץ

פתים, אשר אשת כסילות בעלו,
 רעות בפיהם מתקו תמיד, ואש
 רקים אשר הזנם מקום אל עברו
 מהם ומשכל פחדש יכשו,
 סמאן, ולו יוכאו באש ובמי תהום —
 בקעו עציר כסל והסכילו, הכי
 תצר אדמה מנשוא כסלם, עדי
 ראו בעיניהם תמונתו ולא
 לו עין מופתם למושה היתה —
 אל-תדאני נפשי לדבריהם, הכי

*

לְאֶחָיו רַבִּי יִצְחָק

(וּדְבָרֵי שְׁלוֹם לְבַת־אֶחָיו אֲהוּבַת נַפְשׁוֹ)

פתאם יצרי אהבים עונתי,
 חבלי שעפי נפרשו להם, ופח
 איד שוממו מדבר, ואיד התחפשו
 חלו פני ערשי, וליל בלו עדי
 לנו בבין שדי, עדי ארו פני
 לא-נאחז לי מפניהם בלעדי
 לו אדעה כיהחלום נראה פני
 אך מעדו רגלי משושי, בהרף
 וינפפו נשמי דמי עיני, הכי
 לולי ינונים סגרו, אז בעדי
 מפעמקי המצוקים אצקקה
 לא-ערקה שנה לראותי, למן
 קצתי בחני מסבב תבל ונם
 רדת תהום ועלות עלי-ראש במת
 עם-בהמות יצר הליכותי, ומ-

תעים באישון לילה פנעתי,
 שנה עלי ערש דני הצעתי;
 באפר כסות ליל — ולא-ידעתי?
 נשף, נדדים סחלי שבועתי,
 מנרח ופרע מאפל פרעתי,
 ריח צרור הפר אשר קבעתי,
 דוני — לרגלי החלום פרעתי!
 אתם ידי שחר והתרועעתי,
 את-צור כבדי בבכי בקעתי,
 שחתתי: „בצולת הבכי טבעתי!“
 חמס, ומבטן נדר שונעתי,
 היום אשר מפערב נסעתי;
 למד ממדיה, ולא-בצעתי,
 עבים, עדי אמר: לרום הרקעתי!
 ראש הברי-סרף קעוף הופעתי,

רגלי, וגם מיס עדייִם נעתי,
 תרתי מנוחה לי ולא־הרגעתי;
 עיני בפרך המאפל קרעתי,
 מסוה לנגד קר וחם הזקעתי,
 התנכרו פני ולא־נודעתי;
 קנין, ותם חרף — ולא־נושעתי,
 באתי מחוז חפצי ולא־הנעתי;
 „האח!“ ובפעמי בעו רקעתי,
 חסתי עלי הודי, ולא־פרעתי.
 צוקי, ובימיני אני פצעתי,
 מצת בני האב מאד פרעתי:
 בגד בנאמניו — ולא־שמעתי!
 פחי, וכל־ימי לריק ינעתי?
 טובה, ושמתחילי ביום צלעתי;
 שרק וורע האמת נטעתי?
 חטי ידידתי אשר ורעתי?
 נחל, ופשעו בי ולא־פשעתי,
 להם בתוך און ומן רצעתי;
 להם הרעתי ולא־הרעתי,
 ארץ ברע מעשי נגדעתי
 שרתי פניהם זעפים נכנעתי,
 באי ברגל בצקה פשעתי.
 מפהתלות מדבריהם זעתי,
 דעי להביט פעלם השעתי,
 לבם הגידתי ולא־הנעתי;
 נוספה תהלתי ולא־נגרעתי.
 אתכם בחי האהבה השבעתי,
 אך בין צלעי אהלם תקעתי,
 נודם כשפע הגדי שפעתי,
 שמח כבוד נפשי והשתמשעתי,

קצוי אפסים כפרקים רוצנו
 מסע אהלך אחרי מסע, ולא
 יזמם שופני מאור שמש, וליל
 ובכל חליפות הזמן פני בלי
 עד כִּי־למשחית נהפך הודי, וגם
 עבר ומן קציר, וכלו כל־ימי
 ספו חדשים, חלפו שנים — ולא
 אשא בשני את־בשרי, אמרה:
 לא־חמלה נפשי עלי נפשי, ולא
 על־מי אהי מלין — ונפשי עוללה
 כי לא־נבנותי, ומוסר ידעי
 כמה יעצני לבל אבטח עלי
 מִי־זה ושיחם, כי לזהו תם המון
 אנשי שלומי שלמו רעה מקום
 איך נהפכרלי אל־זמרי זר בני
 איך העלו קצים שדִי־חמד, מקום
 האת! עלי אחים אשר בנודו כמו
 נעבד לימים נתנו אתי, ואז
 חסד ומלתים מבלי תקנה, עדי
 ובעת זמן יצא למלחמתי, ועד
 רצתי ברגלי גאונה להם — ועת
 ולא־הלם סרתי נטוי גרון — ויום
 חלו ליום תולי עליהם, כאשר
 פתו בשקריהם אמונתי, ועין
 עד נמכרו בידי עצת־כסל, ולא
 בגלל חמסי לבשו־בשת, ובה
 יונים, תעופינה כעב אל־מערכ,
 לשאת שלומי אל־ידידים רחוקי,
 ותספרו להם, הכי לפי עלי
 ודרור אשר מן לה בצלעתי, ובה

שאל, ובמות לכד הפגעתני;
 גרות כתוא מכמר והתגלעתני,
 נפשי בקלע הנדר קלעתני!
 כי עם-אדום גרתי ונתבלעתני,
 אפז עלי ננעי ומן גנעתני,
 מבית לבכי אהבה הקצעתני!
 גודד — לארץ הנדר — צבעתני,
 אף בילחפצי מהלה גמנעתני;
 דמעי מצוקי ואשר הרשעתני,
 נפשי, ואחזה אחרי גונעתני!

*

לולא חיותה את-חיותי לא אהי
 הנה לרגלה גלגדה רגלי בפח
 ולמענה באתי בכור עני, ואת-
 אחי, בכה עמה, והוי אחות ואח!
 כה יעשה-לי אל, ויוסיף סחרון
 אס-נשבתו מפי חסדיה, ואם
 לבנת לבושי משחור עיני עלי
 כבלי ומן אסרו פעמי מעמד,
 אזחיל, ואולי אל יהי מחה בטי
 יחן, ורית חן יהי מעיר עלי

אל רבי יצחק בן-משכרן ידיו

ציה וחם על-הלחי ושתיו,
 עד פירלאטס יחמרו, יהמיו. —
 תמיד בדם דמעה ומר יבכיו?
 כייבערו באש ולא-יכליו?
 ובצל כנפי מאנוש יחסו,
 לא-ימעטו לעד אכל ירביו,
 מבחר ומתי פחלמים היו,
 אתו מוכותי בעת יבעיו!
 שוקי אמונה מה-מאד דליו,
 מעל נתיב אמן — ולא-נמיו —
 געם, יפתוני ולא-יאתי;
 יתרון סגלת אהביו יחזיו,
 שנים באהבתו — ואז ישליו,
 עד כייבנשמי תארו ירננו;
 ולא-הבים התפרדו — איך חיו?!

מנחלי בכה, אשר נסיו,
 הקדרים מני נחלים יעברו,
 עלימה הרגי הנדר יתגוללו
 האם סנה חרב בצלעות חשקים,
 עמי להתגורר בני-זם חמדו,
 הרבו מהומותי בשיבתי, אשר
 סגף ומן עבר בצל עובר, וכל-
 נשפח ומן געם, עדי לא-ימנאו
 רפיון ידי-שקר בצור חזקו, ועז
 עד פעמי יצחק באין שפכה
 כייאשמעה מפי חסדיו מדברי
 אין לאנוש יתרון בשמע עד אשר
 מאנה לכל-עין ומכר פאות
 כי טל כתבו לא-יכפה היקר,
 אתמה לדודים חברו — איך גועו,

*

לרבי משה יודיו

השמש בגביעים או להקים, ומאדם, אמר, או דם-ענבים?
 וממים אשר קפאו — אישישים, ואם ממחצב שהם תצובים?
 יליד שרק בתוכמו פרוח לחיותם, והמה בקרבים,
 שתינוהו, ועמנו אנשים, קראנום עת פקד בנים אהובים,
 ומי צל ההדס נעדר לפניו — יהי ישוב בצלי הערבים,
 וארניה לא יהי מצא נמרים — לבל-יאבד יהי טרף פלבים!
 ומתחקה עלי שרשי פעמים לאישים — פלימותיו הם עצבים,
 ועין רצון תהרהרו נכחות, ועבי אף מאור צדק מעיבים,
 ודודי האמת היום מעשים — ואם הפה בשם אמן נקבים,
 אספר בעדם אמרי אמונה — והמה דברו עלי פובים,
 ירמוני בצוף אמר, להעלים הכי הם לי מרעים או מטיבים;
 הלא יתמא זמן פעם, להקריב אשר מעו נדיבי החסדים,
 נגידי מאמר — אמרי חכמים, אשר הרחיק ונרחיק הקרבים,
 ושיר משה, אמת, הוה למלך ונסנו ופנו אל-הרהבים!
 נביר ישב על-יחוג התעודה, ושגרי גולים — פפי גדיבים,
 בפניו ורחה שמש צדקה, לשיר ערב במליו הערבים!
 קשה לב יום קרב שכל, ורכו וישגיה לפניו פחגבים,
 לכל-מחלה בפיו מרפא ומלקוש, ולבשה על-פני כל-שר ערבים,
 והוא יכאיב לבב צרו, ופיהו אמריו עד לבב ארניה מדיבים;
 וננבו יעצים מי מחשבותיו, צרי גלעד לרפא את-פאבים;
 ויום נצב לבאר תעלמות, ולהם מתקו מים-גנובים,
 ויונה נחלי חכמת חכמים, מתי חכמה לעמתו נציבים;
 ועמו מבלי כגף יעופף, ויעריב כל-מאור צחות ערבים,
 וריבוני באהבתו פתאים, בתתו אצבעותיו לו פרכים. —
 ויום מתאנה יצא לבבי, עדי אשחק לרגלו הפריבים,
 והא הלק דבש, דודי, יחו פי פתכיו הם אשר אתו משיבים;
 חרותים הם עלי לחות לבבי, ואורי האהבים לא חרבים,
 וחרותים הם עלי לחות לבבי, ואף מזה ומזה הם פתכים!

*

לְאַחַד מִיְדִידָיו

וְעַל-מִפְקָדֶיךָ דָּמִי מִפְּסִים,
 וְהַלִּילוֹת בְּרֵאוֹתַי לְשָׁבִים,
 וּבִינֹת בְּעָרִים מְעַרִיב וּמְשָׁבִים,
 וְלֹא-הִתְעַרְבוּ קָשִׁים וְרָפִים.
 מִיָּגִים בְּעִינֵיהֶם וּמְשָׁבִים,
 וְשַׁחַל עִם-עֲדַת קָפִים וְתָפִים,
 וְלֹא-אֲשַׁמַּע לְבַד מַלִּים מְדַבְּרִים;
 בְּאֵין תְּקוּהָ וְסִפּוֹן הַמַּחְכְּבִים,
 בְּשׁוּרֵי כִי לְרִיק לְבוֹת מְזֻבִים,
 פְּצָעִים הֵם צְפִנֵּיהֶם וּמִפִּים.
 וְלֵב מְעָרִים פְּתוּיָהֶם וּמַחְכְּבִים,
 וְכָל יִתְעַזְבוּ לִפְנֵי חֲשָׁבִים;
 וְלֹא-יִצְיִץ מַעַט מִן-הַחֲרָפִים.

גְּבִירִי, בְּלִתֶּיךָ עֵינִי מִבְּבִים,
 וְהַיָּמִים עָלַי צָדִי צְנִיגִים,
 וּמִיּוֹם גְּדוּדָה אֲנִי וְיַחֲדִי
 וְהָיוּ עִמָּךְ יָמֵי גְעִימִים,
 עָרִים מִבְּלֵי מַתָּג וְסוּסִים
 אֲנִי עִפְסָם כְּגִבְרָה בֵּין פְּרָאִים
 וְלֹא-אֲרָאָה לְבַד פְּנִים וְעוֹמִים,
 אֲפַתְּ לִבִּי בְּתוֹחֲלֹת, וְאֲרָאָה —
 וְכַמַּעַט יִמְעָדוּ רַגְלֵי וּמְמִי
 וַיּוֹם שְׁלוֹם יִהְיֶיעוּ, בְּפִיהֶם —
 וְלוֹ אִמְרָ לְמִשְׁפִּילִים מִסִּבֵּל,
 דְּבָרִים יִכְשְׁרוּ לִפְנֵי מַלְכִים,
 וְאוּלַי אֲוִרָה יֵאִיר בְּקַדְמָם,

*

עַל-מוֹת רַבִּי אֲבוֹן

אֶל-יִסְלַע עָלַי תִּבְּל וְאֶל-מָטָר,
 כּוֹכְבֵי שְׁחָקִים יִחְשְׁכוּ אַחֵר
 אֶסְתִּיר מִבוֹכְתֵי פְּנֵי קֹהֵל
 בּוֹ נִאֲתָה גִפְשִׁי — וְהֵן שְׁחָה
 לֹא-אֲחֻזָּה אוֹר אַחֲרֵי אֲבוֹן,

וְשִׁנְדֵי תְרוּמוֹת כָּהֵן לְצִמְאוֹן,
 אֲבוֹן וְגַם-יִהְיֶה לְדִרְאוֹן!
 יוֹם יוֹם — וְתִגְלָה — בְּמִשְׁאוֹן,
 בְּלִתּוֹ, וְשִׁבְרֵי אַחֲרֵי גְאוֹן;
 כִּי אִם-יִקְרוּת אוֹר וְקִפְאוֹן!

*

עַל-מוֹת רַבִּי יוֹסֵף אֲתִיו

(ר"א תת"פח)

עַל-הַדָּמִי תִבְטַח בְּחוּל חֵילֶךָ,
 עַד-מָה לְכַבּוֹת תִּהְיֶה שְׂאֵל דָּמִי
 מִה-בְּצַעֲךָ תִּמִּיד בְּהַתְנוּדָד, וּמִה-
 יוֹרִישֶׁה הַלֵּב יִקְדֵי הָאֵשׁ, וְכֵן
 אוֹ בְּבִי, כּוֹזָב, תִּשׁוּ בְּסִלְיָךָ?
 כְּבֹד, וְהוּא נָדִיב בְּהִשְׁאִילְיָךָ!
 יִסְכֵּן לָךְ דָּמַע וַיִּזְעִילְיָךָ?
 עַיִן הַמּוֹד-מִים תִּהְנַחֲלֶיךָ,

הם מבצרי תקנתך יום הקרב,
 נפל בהתאונן וקזנן חבלך,
 וזמן לה הציק, וחותם צר בעין
 גוע ונות הם חלפתיו, וכל
 וישקך מיראש בעת צמאה, כמו
 הכחיד ודידיך ואחיה שכם
 עפו משושׁיך כמו־קש מפני
 עד שמך משל בפי תבל, ושת
 מי ונלך ממוט יהי תומיך, ומי
 אז מי יהי עזרה ביום עברה, ועל
 היום, אשר בו צללה אוני במזת
 תאבר ולא־תחך בסוד ימים, אבל
 עץ רענן, השקה במי־שכל, אמר:
 סיפה ננבתך, ושרשך שרשה
 הילל בנו־שחר הנפלת, ואיך
 אביט פני־שמש, ואך לא־אחזה
 אשׁאף לריח מר, ואם לא־יערף
 ואשמעה נפת, ולא־ימק לפי
 לא־נעמה אוני בקול כנור, בעת
 אלעג לנוֹלי עב, בזכרי משברי
 יתעצו שרים, ואך לא־אשמעה
 עצמה תלאתך בפי עצמה, וכן
 תבלה — ותתחדש תהלתך, אבל
 מי־יתגני כפרך, אחי, וכי
 גדתי ימי חיי עלי נודך — והן
 אליו אני קרא לרחוק: אחלי,
 צדקה לפניך יהי הלך, ושם
 תשכב ולא־תפחד, ורחמי יצרך
 די קברך כל־עת ענן כבוד ירו

הם תליך ללחם והם בליך!
 יספור ונקריים בגזלך,
 מדעך הם מרחבי חדלך;
 היום ישחרך להבחיך,
 מנה פרי לענה להאכילך;
 אחר, ואין שריד באהלך,
 רית, ונגלו שמי גיליך,
 חידה לכל־יבוא מרי אבליך!
 בצר יהי עמך להצילך?
 מי יום מהומה תעזב חלך?
 יוסף, מנחת יהנה אפליך,
 יקחה אפל וינאלך!
 איכה בפתע נבלו עליך?
 מתוך ערוגתך, וסר צלך!
 לא־נע צבא מרום לקול נפליך?
 ההוד, אשר אז נתנו עליך,
 בשמי וממיה ומעלליך,
 כדבש אמריך וצוף מליך,
 טוב לקחה אזכר והוד קולך,
 ים אצבעתיך ובשעליך,
 בין מעצותם תלדות שכלך.
 מכאבה גדל בפי גדלך;
 תרקב — והודך מי ומחלליך!
 תפנע תמותה כל קרב אליך,
 אתאו לקבר להיזת חבלך,
 קבר, וקברי אחצב אצליך!
 יכין צעדיך ומעגליך,
 הם מאמיניך ומשמיליך,
 אתו, וסל אורת יהי מלך!

*

שיר אֱהָבִים

בְּנַפְשִׁי לֵיל יְדוּדוֹת, וְרַחֵם בּוֹ — עָלַי אִם הַזְמַן — שְׁמֵשׁ מְשׁוֹשֵׁי,
 בְּלֵיל הַיָּה דָבַר עֲפָרִי בְּמַגְדִּי, וּפְיוֹ כּוֹסֵי וַיִּין רָקוּ עֲסִיסֵי,
 וְהוֹד פָּנָיו בְּשׁוֹשְׁנֵי, וּמִזְרֵי לַחֲיֵיו נִחְשְׁבוּ עֲנַפֵּי הַדְּסֵי,
 וְהָעֵת יִשְׁכּוּ עֵינָיו לְבָבִי — מִהֲרָה אֶל-צָרֵי חַפּוֹ מְנוּסֵי!

*

קְרִיאָה לְמִשְׁתַּה הַיֵּין

זָמַן הַקָּר בְּצַל בְּרַח, וְנִשְׁמָו וְחַל שְׁמֵשׁ בְּרֹאשׁ סֵלָה עָלַי חֵק
 וְחִבְשׁוּ מִנְבָּעוֹת צִצִּים נִבְּעוֹת, וְחִבְשׁוּ מִנְבָּעוֹת צִצִּים נִבְּעוֹת,
 וְשַׁלַּח אֶל-נַחֲוִירֵינוּ קַטְרֵת, וְשַׁלַּח אֶל-נַחֲוִירֵינוּ קַטְרֵת,
 תִּנְהַה הַכּוֹס, אֲשֶׁר יִשִּׁיב מְשׁוֹשֵׁי תִנְהַה הַכּוֹס, אֲשֶׁר יִשִּׁיב מְשׁוֹשֵׁי
 וְכַבֵּה אֶת-יֹקֵד אִשׁוֹ בְּדַמְעֵי, וְכַבֵּה אֶת-יֹקֵד אִשׁוֹ בְּדַמְעֵי,
 וְגִיר מִהֶזְמַן, כִּי מִתְנַתִּיו וְגִיר מִהֶזְמַן, כִּי מִתְנַתִּיו
 וְהִשִּׂיא נִפְשָׁה בְּקָר בְּטוֹבוֹ, וְהִשִּׂיא נִפְשָׁה בְּקָר בְּטוֹבוֹ,
 שְׁתַּה בִּיזִם — עָדֵי יָפוֹ, וְשְׁמֵשׁ שְׁתַּה בִּיזִם — עָדֵי יָפוֹ, וְשְׁמֵשׁ
 וּבְלִילָה — עָדֵי יְבִרַח בְּשַׁחֲוֹר, וּבְלִילָה — עָדֵי יְבִרַח בְּשַׁחֲוֹר,

*

גִּזְדַּד בּוֹדַד

וּבְקִיּוּנָה, בְּרֹאשׁ אֲמִיר מְקַנָּן וּבְקִיּוּנָה, בְּרֹאשׁ אֲמִיר מְקַנָּן
 אֲפִיקָיו לֹא-יִכְבּוּ לְמַלֵּו, אֲפִיקָיו לֹא-יִכְבּוּ לְמַלֵּו,
 וְאֶפְרָחֵיו יִרְגְּנוּ לְפָנָיו וְאֶפְרָחֵיו יִרְגְּנוּ לְפָנָיו
 בְּכַה גְּזוּל, בְּכַה גִּזְדַּד, וּבְנֵיו בְּכַה גְּזוּל, בְּכַה גִּזְדַּד, וּבְנֵיו
 וְלֹא-יִרְאֶה אֲשֶׁר יִרְאֶה פְּנֵיהֶם, וְלֹא-יִרְאֶה אֲשֶׁר יִרְאֶה פְּנֵיהֶם,
 נִהַה עָלָיו וְהַתְּנוּדַד לְנָדוֹ, נִהַה עָלָיו וְהַתְּנוּדַד לְנָדוֹ,
 וְהַבְּהִילוֹ אֶבְרִיךָ וְיַעֲרֵף וְהַבְּהִילוֹ אֶבְרִיךָ וְיַעֲרֵף

*

הלד־נפש

הקיצתי הנומת רציוני,
 וחלפות הזמן תרתי בלבי,
 ופי דעי יחוני גדלות,
 ונגדלי צפוני תעלמות,
 ואחז מחזה שדי בשכלי,
 אשר נסתר יקר עדיז, ונגלה
 בפגרי העלה נר, וכבודי
 והוא האור, אשר ילך ויאור
 ואלו לא יהי מסוד מאורז,
 אחפשבו חדר חכמה, ואעל
 הכי חלדי כאון שם, ואלך
 ואפע כאשר נסעו אבותי,
 ועל-בל אל יביאני במשפט
 לזאת אמאם שכן תבל, לבלתי
 נטשתיה בטרם תפשיני
 ולו שמש תשו נזר לראשי
 ואצעה תהי עש על-זרעי
 אזי לא-אחמד עזה, ואלו
 אכל חפצי נתן-ספי לספי
 וכמה אשאפה לסור אליהם —
 בתוך עם לא-ידעוני, וכן לא
 בעת אמר נשקתימו לשלום —
 תעודת חלפים שמתו מנתי,
 ועמהם אני ממתיק לסודי,
 ואם-אשחה בים שכלם אלקט
 וכם שתעשעו עיני ולבי,
 מאור עיני ושיר אזני וצוף פי,
 וכם אתעל ואתהלל ואהנה

לישן תאזת נפשי ועיני,
 להשמיע אתידותיו לאזני,
 ויצוב מפלאות צורי לפני,
 עדי אחשב בני-עליון שפני,
 ואבין פי-בקרבי יש אזני,
 במפעליו לעיני רציוני,
 ושיחני שגילי תחכמני,
 ומי נער ויוסף את זקני,
 אזי יסוף ספות כחי ושני;
 בלי סלם אלי ננת עדני,
 בדרך כל אשר הלכו לפני,
 ואחז כאשר חנו זקני,
 ומעשי יהיו עדי ודני!
 תסיתני ותשיא בי ודוני,
 ותחלץ געלי לרק בפני,
 וסתר יהנה משהרני,
 ובניה רבידי צורני —
 תשנה מעלות גלגל אמוני;
 מתי מוסר ובינימו מלזני,
 ורנלי ימשכו חבלי עוני,
 אני מהם והם לא מהמוני;
 ושיחון פי-נשכתימו בשני!
 וספריהם צרי צירי יגוני,
 ביצען הם סגלת נאמני,
 — להעדות נרגרתי — את-פניני,
 ולהם יצענו שפתי רנני,
 ואל-אפי כרית כגמוני,
 ומי תני וכם כל-מעני!

*

שירים קטנים

על-תמורות הזמן והקלי מבל

1

בני עולם, אשר עולם בלבם נתנו אל לחק ביום בראם,
 והוא נחל אשר יבר, וישתנו ולא-ירוג, ולו הים נשיאם,
 כאלו נתנו מימיו למלת, ולב צמא שתות אתם קראם,
 עלי פיהם המזניהם יניחון, ואך לא-ישברו לעד צמאם!

2

איה קברות אישים מתו על-הארץ מימי קדם?
 קבר נחצב על-גב קבר, רדם השכב על-גב רדם,
 חרי עפר יחד שכנו אבגי-גר עם-אבגי אדם!

3

מבל באשת פתיות, הכל תדרה ותודה,
 תמתיק אמרים, ואכן תמת לשונה מצודה;
 סבל עצתה, אחי בן, תמיר בקלון כבודה,
 חושה ותן לצמיתת ספר בריתת בודה!

4

יזכר נבר בימי חיו, כי למות הוא לקות,
 ולאט יפע כליזם מסע, אכן יחשב פי ינות,
 דוסה אל-איש שקמ על-צי, אך ירא על-בנפירות!

5

תנם אדמה תערה עדיה, אולי פתנים יתמדו יפיה,
 תבערים תשיא כמשכיות חילה, ומסיתם בסוב משנה,
 ומעציב אתם ברב צירי יגון, וכמעט קט יהי צריה,
 תאכיל פתניהם מעט מצוף חילה — ונפשותם תשו שבניה;
 מי זה ישאל בעדה, תשב גנת תמדות היא — וזה-פרניה!

6

אשר בנה עלי-ארץ מעונים   ובתי-שן, והכין בם עליות,
ועמדים עלי בתים רציפים   מרנחים, ומחמדי שקיות —
לפי-רגע ראיתימו בנלים   בלי יושב, וארמוניו שאיות;
אמר: איה אשר בנו ושכנו   ונפשותם, ואיה הגויות?
ומה-תקנה לאיש מנת ייחל,   ועיניו אל-שאול כל-יום תלויות?
כאלו הזמן נקר, ומות   כמאכלת, וכל-היקום כשיות!

7

קו אחרי קו האנוש ידל,   ומעט מעט ימות צדי יכלה,
חנה — ומפע אחרי מפע   ילך אלי-שחת, ושם יכלה!

8

צאה לך אל-חצר מות והבט   ישניה, ותהיה בוש ונכלם;
ראה גופים מכסים באבנים,   והעפר יצושיהם וצלם,
וזאת היתה מנוחתם וחלקם   בעוד תבל, ובתימו לעולם!

9

וכל-שנה בהון עולם וחילו,   והאמין בזמן הרע והבלו,
ופתהו בחלקת מאמריו,   ובלשונם ילדיו כזבולו,
דעה כי ישק צופו מימינו,   וראש-פתן ירוה משמאלו,
ומה-בצע בקנן לאחי לב,   ומה-הזה לאדם בעמלו?

10

פני האל לבר תמיד אחלה,   וסוד לבי לאדם לא-אנלה,
ומה-בצע ביד-נבר לנבר,   ומה-הועיל בשפת-ירש לנקלה?
מאם תבל, אשר תשפיל גאונה   בנדיה, וקנינה תבלה,
ובגים ילדה הסה שנים: בבטנה — מת, ועל-נבה — מחלה!

11

הַרְמַתִּי לֹאֵל עֲלִיזוֹן יְמִינִי,   אֲשֶׁר קָנָה שְׁחָקִים וְאֲדָמוֹת,
 הֵכִי יֵשׁ בֵּין קֹדְשִׁים לְאֲנָשִׁים   מְעוֹן-צָדֵק, וְעוֹלָם לְגִשְׁמוֹת,
 וַיֵּאָבְדוּ הַפְּגָרִים בַּעֲפָרִים,   וְלַעֲדָה יִשְׁכְּנוּ מִדְּבַר יִשְׁמוֹת,
 וְהִרְחֹזוֹת בְּהִיבְלֵי הַהֲנָחוֹת —   עֲלֵיהֶם מַעֲבַר רוּחַ גַּעְמוֹת;
 בְּנֵי אִישׁ, אִם-תִּמְתָּנוּן מֵאֹתָכֶם —   תִּחְיֶי נַפְשְׁכֶם גַּם-אֲחֵרֵי מוֹת!

12

שְׁלוֹם עָלַי גָּרִים בַּתּוֹךְ חֲרִי   עֶפֶר, וְהַשְׁכָּנִים בְּאֲשַׁמְנִים,
 הַמָּה אֲשֶׁר הָיוּ אֲמָנִים עַל   תּוֹלַע וְהַאֲכָלִים לְמַעֲדָנִים,
 לֹא-יִנְחֲלוּ מִכָּל-כְּבוֹדֶם כִּי   גַלִּים עָלַי גַּבֶּם וְצִיָּנִים:
 תִּמְהוּ, בְּנֵי תַבַּל, בְּמֵרְאֵיהֶם!   הַנִּכְחָו, הַנִּסְרוּ, בְּנִים!

13

קָבְרִים מִן-זְמַן קֶדֶם יִשְׁנִים,   וּבָהֶם עִם שְׁנַת-עוֹלָם יִשְׁנִים,
 וְאֵין שְׁנָאָה וְלֹא קִנְאָה בְּתוֹכֶם,   וְלֹא אֲהַבְתָּ וְלֹא אֵיבַת שְׁכָנִים,
 וְלֹא-יִכְלוּ שְׁעִיפֵי בַחֲזוֹתֶם,   לְהַפְרִיד בֵּין עֲבָדִים לְאֲדָנִים!

14

אֲשֶׁר נָסָה זְמַן בְּגֵד, מִצְאוֹ   בְּאֵהָב וְעֵטָה מַעֲטָה מִשְׁנֵא,
 וּפְתָה אֶדְ בְּדָבָר רַק, וְיִחְלִיק   אֲמַרְיוֹ לֹ — וְרָעָה לֹ וְאִגָּה,
 עָדִי לֹ יִחְלִיף גַּעַר בְּזָקָן,   וְעוֹ פָּנָיו בְּגֵד שִׁיבָה וְשָׁנָה,
 וַיִּקְרָא בְּשֵׁם אֲהָב בְּפִיהוּ,   וְאָכַן הוּא בְּעַד אוֹיֵב וְכָנָה!

15

אֲנוֹשׁ יִרְאֶה יִקְרַ תַּבַּל בְּעֵינֵי   מוֹמְתוֹ — יְהִי נִמְאָם בְּעֵינָיו,
 בְּזוֹהֵב לֹא-יִשׁוּ כְּסָלוֹ, וְכִסְף   לְמַבְטָחוֹ, וַיִּקְלָו לְפָנָיו,
 בַּעֲדוֹז יְהִלֵּם אֶת-יְהִלְמָיו,   וְלֹא-יִפֵּן בְּפָנָיו אֶל-פְּנִינָיו,
 וְנִבִּין, כִּי אֲשֶׁר אֲצַר לְמוֹקֵשׁ   לְמַעֲגָלָיו, וּמִמִּבְחַת לְכָנָיו,
 וְלֹו עֲלֵ-רֹאשׁ כְּסִיל קִנּוּ יִכּוֹנֵן,   וְעַל-גַּבֵּי בְנוֹת עֵישׁ מְעוֹנָיו —
 אֲזוּ רוּחַ תִּלְאָה תַעֲבֵר-בוֹ,   וְכִלְתּוֹ וְעֲצָיו וְאֲכָנָיו!

רבי לוי בן-יעקב אלמגאר

(בסרקוסטא, לערך ד"א תת"ס)

סליחה

פְּנֵה-נָא מִשְׁמִיךְ,	לֵךְ עֵינֵי צַפִּיזוֹת,
מִפְּנֵי שְׁאוֹן קָמִיד,	רְאֵה אֲדָנִי כִי-צַר-לִי
אָפִינָה אָמִיד,	זֶה בַּמָּה נִשְׁאָתִי
מִפְּנֵי זַעֲמִיד!	אִינְמַתֶּם בְּבִשְׂרֵי
גִּלְכָד בְּחִבְלֵי עוֹנִי,	וְאֲנֹכִי יְלוּד אִשָּׁה,
סִכְלִי וּמַחְשָׁבוֹת אוֹנִי,	בְּקַרְבִּי יְלִין תְּמִיד
וְתַם כַּחַי וְסָר אוֹנִי,	וְחַס-לִבִּי עָלַי חוֹבִי
בְּהִבְלֵי וְאֲבָלֵי וְאוֹנִי,	וּמַעַי מְאֹד חֲמַרְמְרוּ
דִּבְרַתִּי בְּלִשׁוֹנִי,	בְּהִנְיִי תִבְעַר-אֵשׁ
עֲשֵׂה-נָא לְמַעַן שְׂמִיד!	וְאִם עוֹנִי עָנָה בִּי —

קְרֵא דְרוֹת מְרֵאשׁ,	זֶה חֲלָקִי וְצוּר חֲזָקִי,
מְרוּר וְלַעֲנָה וְרֵאשׁ,	וְכָר-עֲנִי וּמְרוּדִי
וְצָרִי בְּגִבִּי יַחְרוּשׁ,	וְדַמְעֵי מְסוּדָה בְּדַמִּי,
וְלַחְסָאֲתִי תִדְרוּשׁ,	וְכִי-תִבְקֶשׁ לַעֲוִי
מִכְּפֵי-רַגְלִי וְעַד-רֵאשׁ;	תִּכְסֹּפֵי גַעְרַתְךָ
תְּכִימֵי אֲגוּשׁ יִמִּיד?	תִּגִּשׁ מִיָּדֶךָ מִצִּיל,

לְעַם שִׁקְרֵי סִפְיָה,	תַּנּוֹן חֲמַל וְטוֹב תַּנְמַל
וְאֵל-תְּדִינֶם בְּקִצְפָה,	זֶרֶה קִשְׁיִם בְּמַצְלוּל יָם,
הֲלֹא קִצְרוּ זַעֲפָה,	וְאִם רָשָׁעוּ וְרַע וְרָעוּ,
עֲלִיָּהֶם אֶת-כְּפָה —	וְהוֹכַחְתֶּםם וְתִשָּׁת
וְשׁוֹב מִחֲרוֹן אִפְּה,	רָפָא עִתָּה מְשׁוֹבְתֶם
תִּרְעָה לַעֲמִיד!	וְטַעַל הַנְּחַם עַל-

רבי יוסף בן-סהל

(בקורטובא, סת ד"א תת"פר)

לאחד מגדלי הדור

ויש אישים חסדוק, והנם
 ואיכה יאביר נמל פנשר,
 צלח ורכב, נשיאי, פי בני-עש
 ואהביה שמחים בהדרה,
 ואמנם פי-שנתם לא-ערכה
 ועריה ברעה יהודון
 ואיה תנמל לשרי מהללה,
 ואם השיר חלי כל-הנשיאים —
 נביר נפשי, לה נפשי רצועה
 ואין עמי לבד לשון ולבב,
 בזה — אשיר לה שירי ידירת,
 והפרת פני-איש תענה-בו,
 וינכר בשפתותיו למבין,
 יהי-נא צור לה פדה ונאל,
 וכובב, ממך דרה, יגדל

בתחתיות ושכנת מרומים,
 ובן-עיר כמו ילדי רחמים?
 ומולות למרפכתך רתומים,
 כליל שמחת נאולים מענמים,
 כליל לא-יחווה בחלמים,
 לה פי איך-לה צרים וקמים;
 למען חק עלי נפשם מקימים?
 שבחיה באף השיר גומים!
 במרצע חסדים מעלומים,
 נתתימו לה פשרי תרמים:
 וזה — אעל באש-אהב שלמים,
 הלבנו נעוה או בר ותמים,
 הניכיו נאמנים אם-מרמים. —
 ויטה-לה כמו נהר שלומים,
 אלהים את-שמו משמך פעמים!